

Rabčiansky CHÝRNIK

3/2012
Bezplatne

RABČIANSKY CHÝRNIK
1. MIESTO v celošt. súťaži
MIESTNE NOVINY 2011

VÝROČIA ŠKOLY 3-11
ŠKOLA 1772 - 2012 2-3
DRAHÍ RABČANIA 3

NOVÝ MOST POSTAVENÝ 13
POSLANCI RIEŠILI 12-13
NOVÝ DOM SMÚTKU 13

ODIŠLI AKO PRIATELIA ... 5
ÚSPEŠNÁ VEDKYŇA 23
MODERNÁ KNIŽNICA 24

PRIBUDLI NOVÉ BYTY
PO BOHU ŽÍZNÍ... 14
VZNIK PREVÁDZKY 14

ATLETICKÉ SÚŤAŽE 18
MAREKOV ÚSPECH 19
FUTBALOVÁ ZATVA 20

UČITELIA SI ZASLÚŽIA NAŠU ÚCTU A UZNANIE

Aby sme sa naučili čítať, písať, počítať, kresliť, slušne sa správať, spolupracovať so spolužiakmi, pochopiť základy prírodných vied, dejín, zvládnuť rodný aj cudzí jazyk, telocvikom získať zdravé návyky, museli nám naši učitelia venovať kus svojho života, lásky, nesmiernej trpezlivosti, umenia naučiť a často aj ich osobnej obety.

Po rodičoch sú to naše druhé mamy a otcovia. Oni v nás zapália túžbu, čo sa chceme v našom živote naučiť a je len na nás, či sa to naučíme.

Za nás všetkých im patrí veľké **ĎAKUJEM**.

Vladimír
Briš, šéfredaktor

12. 11. 2012 MODERNÉ SPÔSOBY VYUČOVANIA POMOCOU INTERAKTÍVNEJ TABULE SA VYUŽÍVAJÚ UŽ AJ V NAŠEJ ZÁKLADNEJ ŠKOLE S MATERSKOU ŠKOLOU E-FOTO M. KOVALÍČEK

Cesty do pekla

Doterajšie skúsenosti z praxe obecného úradu ukazujú, že cesty so súkromným vlastníctvom sú cesty do pekla.

Najlepším riešením sú miestne komunikácie vo vlastníctve obce. Len na tieto cesty musí obec zabezpečiť ich stálu údržbu. V. Briš

STAROSTA NEMÔŽE BYŤ SUDCOM

V obci je čoraz viac sporov medzi občanmi. Občania sa súdiť nechcú, dohodnúť sa nedokážu a tak čoraz častejšie žiadajú starostu obce, aby im ich spor vyriešil. Vyriešiť ich spor, ak sa nedohodnú, môže len súd, nie starosta. – OcÚ

VOLAJTE 0903/659 113

Ak zbadáte, že na hlavnom kanalizačnom zberači chýbajú poklopy, že sú odkryté, oznámte to na obecný úrad 0903/659 113. Nahláste aj iné nebezpečné miesta v obci, napr. rôzne hlboké jamy v tráve, odkryté žumpy, vápenné jamy... V. Briš

ODSTRÁŇTE SUCHÉ SMREKY

Je neskorá jeseň. Teraz je vhodný čas vypíliť suché smreký a odviezť ich z lesa ako palivo. Vplyvom lykožrúta a už aj huby podhľovky aj naše smrekové lesy schnú a tým, že ich nik neodstraňuje, hrozí obrovský lesný požiar. V. Briš

NEŠŤASTNÁ TRAGÉDIA

15. 11. 2012. Slniečny deň. Chlapci po skončení vyučovania sa veselo hrali na multifunkčnom školskom ihrisku americký futbal. Súperenie chlapcov nechtiac viedlo k pádu železnej bránky šiestakovi Samkovi na hlavu. Rýchla pomoc už Samka neoživila. Zostali slzy, smútok, výčitky. V. Briš

HISTORICKÝ KALENDÁR – ŠKOLSTVO

18. storočie

Dňa 16. 12. 1772 Rabčiansky farár Mikuláš Sádecký sa so svojim rehtorom – učiteľom Andrejom Gondom sa presťahoval do Rabče.

S ich príchodom vzniká v Rabči prvá škola, farská (až do roku 1857) – patrila do bratislavského správneho obvodu.

1772 – 1792 Prvým učiteľom na rabčianskej škole Andrej Gonda (vyučoval na fare a po súkromných domoch žiakov z Rabče, z Polhory a zo Sihelného).

1792 – 1838 Učiteľom bol Jozef Stankovič (začal zbierku na postavenie školskej budovy).

19. storočie

1825 – 1826 Po zasadnutí uhorského snemu sa začína do spoločenského aj kultúrneho života presadzovať maďarský jazyk. Jeho štúdium na školách je povinné. Stáva sa prostriedkom násilnej maďarizácie, odnárodňovania, asimilácie početných nemaďarských národov žijúcich v Uhorsku v duchu hesla o jednotnom uhorskom národe.

1842 Postavená školská budova za učiteľovania Jána Bugalu (zomrel 31. 1. 1893).

1857 Richtári Ondrej Pilarčík z Rabče, Ján Pienčák z Polhory a Ignác Gesinjak zo Sihelného spísali s učiteľom zmluvu, podľa ktorej mu obce vyplácali ročný plat 120 florénov (Rabča 45 florénov, Polhora 45 florénov, Sihelné 30 florénov) namiesto jedného floréna za jedného žiaka. Obce sa zaviazali dávať šesť siah mäkkého dreva na kúrenie a zôsy – dávku masla, zemiakov, žita, sena a slamy. Učiteľ dostával odmenu aj za službu organistu, za spievanie pri pohreboch, písanie ohlášok a drobnú odmenu zo základiny Nikolaja Zboju na podporu učiteľstva a z ofier.

1857 Počet školopovinných detí z 3 obcí bol spolu 180 – a to z Rabče 46 chlapcov, 20 dievčat; z Polhory 45 chlapcov 14 dievčat;

zo Sihelného 31 chlapcov, 24 dievčat. Učilo sa každý deň dopoludnia dve hodiny a popoludní 3 hodiny jedným učiteľom v slovenskej reči. Od učenia detí obce dohodli učiteľovi plat od každého dieťaťa po jednom floréne a z obecnej kasy 120 florénov.

1878 V dolnej Rabči sa utvorila škola za richtára Jána Kabáča a vtedajšieho farára Antona Floreka. Prvým učiteľom v tejto škole bol pravdepodobne tunajší rodák, kvalifikovaný učiteľ a poštmajster Ján Tarčák. Býval v škole a neskôr vo svojom dome vedľa školy, kde bola pôvodne pošta.

Až do roku 1878 navštevovali deti z Polhory a Sihelného v školu v Rabči.

1884 V hornej Rabči postavili druhú školskú budovu. Učiteľom bol v tom období Jozef Bugala. Škola slúžila do roku 1935.

1888 Postavená ďalšia školská budova (dôkazom je zmluva z 30. mája 1888).

1893 – 1915 Ďalším rehtorom – učiteľom bol Anton Vojtášak.

1894 Prípís škôldozorcu slúžnemu v Trstenej – chudoba nie je dôvodom oslobodenia od školskej dochádzky školopovinných detí.

1894 Prvý ročný štatistický prehľad o stave a počte školopovinných detí a škôl, ich vybavení na Orave za rok 1893. Potom už každoročné prehľady v maďarčine. (Dovtedy boli každých 5 rokov).

1899 Župný inšpektorát obežníkom vyzýva učiteľov v okresoch, aby si dávali znejúce priezviská po maďarčili. Upozorňuje na dôslednejšiu výučbu maďarčiny. (Podľa neho je na Orave maďarčina zanedbávaná. Neposlúchnutie bude trestať prípadne prepúšťaním z funkcie.)

20. storočie

1900 – 1901 Ministerstvo školstva žiada správu, do akej miery sa odstránili zo škôl učelia – gazdovia.

1902 Budúca generácia občanov by sa mala vzdelávať v Materských školách. Deti sa mali učiť modliť,

zreteľne hovoriť, spievať, hrať, slušne sa správať, rozvíjať ducha i telo. Od roku 1903 sa nalieha na obce zakladať materské školy, za každú cenu.

1903 Na školách ešte nie sú knižnice. Ministerstvo nepodporovalo ich vznik. Počet kníh v školskej knižnici neprevyšoval 100.

Ministerstvo vyzýva k podpore chudobných detí. Podávaním obedov zďaleka dochádzajúcim, ošatením chcu zlepšiť dochádzku. Od roku 1904 sa dôraznejšie dbá na dochádzku. Podľa štatistiky až 21% absolventov nevie písať ani čítať (údaj je priemerný, niekde bolo percento oveľa vyššie.).

1908 Plat učiteľa činí 400 korún. Na jedného učiteľa pripadá 120 žiakov.

1910 Vládne nariadenie o povinnej učiteľskej spôsobilosti pre pôsobenie na ľudových školách a pre nárok na riadny dôchodok. Nekvalifikovaný učiteľ naň nebude mať nárok. Na viacerých školách sa robil prieskum duševného stavu detí pod vplyvom alkoholu ako vážny problém.

1911 Prvýkrát je v spisoch nariadenie zriaďovať knižnice pre mládež ľudových obecných a cirkevných škôl.

1915 Krátky čas na hornej škole pôsobila Mária Pospíšilová; od roku 1920 ju nahradil Pavol Labudjak, rabčiansky richtár.

Školský rok sa začal neskôr, pretože deti nahrádzali v prácach narukovaných súrodencov a otcov.

4. 12. 1920 Nastúpil na učiteľský post Florián Go-

golák. V priebehu dvadsiatych a tridsiatych rokov sa na škole vystriedalo viac učiteľov.

1920 Z protokolu Júliusa Ballu z inšpekcií: učiteľ sa nemá pri výklade prechádzať po triede, menej hovorí učiteľ, viac žiaci, otázky dať všetkým žiakom, pochvala viac umiestniť tak, aby svetlo dopadalo zľava, dbať na disciplínu, pri vyučovaní dejepisu brať ohľad na dejiny Slovenska, žiak má dostať čas na odpoveď.

1923 Zlepšenie dochádzky 12 – 13-ročných detí. Preventívne skrátenie školského roku na 8 mesiacov (rodičia žijú z práce, deti im vypomáhajú).

1930 – 1931 Zriadená druhá postupná trieda.

1932 – 1936 Vyučovalo sa aj v súkromnom dome Ignáca Domina na Adamovke.

1936 – 1937 V hornej škole boli pre 171 žiakov otvorené 3 triedy.

1941 – 1942 Riaditeľom hornej školy je Karol Galamboš. Vyučuje sa v 4 triedach s počtom 206 žiakov.

1944 – 1945 Vyučovalo sa v štyroch triedach, ktoré navštevovalo 207 žiakov v 1. – 8. ročníku. Škola však bola v dôsledku Slovenského národného povstania a frontových udalostí otvorená len od novembra do januára (nemeckí vojaci zničili

školské lavice a poškodili školu do takej miery, že po oslobodení obce 2. apríla 1945 sa v škole nedalo vyučovať. Riaditeľom školy bol Eugen Buzna).

Apríl 1945 V zmysle uznesenia Slovenskej národnej rady dochádza k poštátneniu všetkých škôl v našej republike (Obežník č. 4) 1945 Komisie pre školstvo a osvetu pri ONV v Dol. Kubíne, z 24. 4. 1945. Školy s doterajším názvom I. Rim. kat. ľudová škola v Rabči (pri kostole) a II. Rim. kat. ľud. škola v Rabči (v dolnej Rabči) sú pomenované na: I. Štátna ľudová škola v Rabči a II. Štátna ľudová škola v Rabči.

1945 – 1946 V septembri – októbri sa nevyučovalo pre opravu školy. Riaditeľom školy bol Ferdinand Kaval. V 4 triedach roč. 1. – 7. je 213 žiakov. Počet detí postupne klesal.

1946 – 1947 Zriaďuje sa Štátna meštianska škola pre žiakov ročníkov 6. – 8. z celého obvodu: Rabča, Rabčice, Oravská Polhora a Sihelné. Od r. 1948 nesie názov Stredná škola v Rabči.

1948 Školy opätovne premenované na národné školy.

1951 – 1952 Dochádza ku zlúčeniu I. Národnej školy v Rabči so Strednou školou v Rabči a škola má názov Jednotná stredná škola v Rabči. Školská dochádzka je deväťročná. Riaditeľom školy je Anton Brišák. Je tu celkom 439 žiakov.

1952 Rabču elektrifikova-

1962 Základná deväťročná škola

li. V škole je stále problém s dochádzkou. Počas žatvy učiteľský zbor pomáhal JRD.

1952 – 1953 Horná škola má názov Základná deväťročná škola v Rabči. Riaditeľkou bola Ľudmila Sameľáková, zástupcom Štefan Dobročani. Na I. st. roč. 1. – 5. sú 4 triedy s počtom 185 žiakov, na II. st. roč. 6. – 9. V škole sa vzdeláva celkom 558 žiakov.

1953 – 1954 Povinná je 8-ročná školská dochádzka a škola má názov Osemročná stredná škola v Rabči (OSS). Riaditeľom školy bol Ignác Gazdík, zástupcom riaditeľa Štefan Dobročani. Škola mala celkom 433 žiakov.

1960 – 1961 Opäť zavedená deväťročná školská dochádzka. Škola má názov Základná deväťročná škola v Rabči (ZDŠ) a vyučuje sa stále v hornej časti obce. Od 1. júla 1960 dochádza k reorganizačným zmenám okresov. Z pôvodných troch: Námestovo, Trstená, Dolný Kubín – sa vytvára okres Dolný Kubín. Riaditeľom na tunajšej ZDŠ je Jozef Mudroň, jeho zástupcom Anton Brišák. Škola má 13 tried, 6 na roč. 1. – 5., 7 na roč. 6. – 9. Na škole je celkom 452 žiakov. **1961 – 1962** Všetky triedy v Rabči sú pričlenené pod jedno riaditeľstvo ZDŠ. Učí sa stále v 4 budovách v 11 triedach, a to v dolnej Rabči v starej škole a v Linkovke, hornej Rabči v škole pri kostole a v drevenom pavilóne. Riaditeľom školy je Jozef Mudroň, zástupcom Anton Brišák.

1961 – 1962 Drevená škola už patrila pod jedno riaditeľstvo základnej deväťročnej školy.

1962 – 1963 V starej školskej budove a v Linkovke sa prestalo vyučovať, zahájila sa výučba v novej školskej budove v Gaceli (na budove školy odpracovali žiaci aj učitelia 2 170 hodín).

V novej budove s 18-triedami sa učilo 617 žiakov, 10 záujmových krúžkov. Pozornosť venovali aj budovaniu jednotlivých kabinetov. Škola nemala telocvičňu. Napriek tomu stále pretrvával problém s dochádzkou detí.

1988 Začali práce na ďal-

UČITELIA ZDŠ RABČA 1962 – 1963 Časť učiteľského zboru na hornej Základnej deväťročnej škole v Rabči.

Sediaci zľava: Jozef Lubeck, Ján Vrana, Jozef Mudroň – riaditeľ školy, Anton Brišák – zástupca riaditeľa, Anton Vaterka, Lýdia Grebačová, Jolana Cubinková, Elena Blahová, Margita Dominová, Janka Vaterková r. Borovková, Daniela Hronská, Anna Badúrová.

Drahí Rabčania!

Tak oslavujete.

Teší ma, že máte úctu k svojim dejinám, k budove, kde ste zbierali prvé zrnká Vášho vzdelania. Dnes sú z mnohých Vás zaiste už dochodcovia. Prichádzate na oslavy so svojimi deťmi, vnukmi a spomínate. Vzdávate úctu všetkým, s ktorými ste prežili 9 rokov svojho krásneho života.

Ajja s úctou spomínam na Rabču. Bolo to moje prvé učiteľské pôsobisko. Učila som tu v rokoch 1957 – 1961. Riaditeľkou školy bola pani E. Suchánová. Dostala som druhá-

kov, ktorých som viedla až do piatej triedy. Učila som v škole pri kostole a v drevenom pavilóne pri obchode pred obecným úradom.

Vďačím životu, že ma zanesol medzi Vás. Hoci to bolo 12 rokov po vojne, videla som biedu, akú som nečakala. Drevené chalúpky obložené drevom zanechali vo mne nezabudnuteľné čaro a obdivovala som, že sa do nich zmestí tak veľa ľudí. Domácnosti boli požeňnané mnohými deťmi. Nikdy nezabudnem, ako do neskorej jesene pásli kravy, takže triedy bývali často poloprázdne. A tie ich bosé nohy v gumených čizmách vidím doposiaľ. No boli to

deti slušné, učenlivé, snáživé. Od 3. ročníka sme sa učili len popoludní a ony dobrovoľne ostávali v škole po vyučovaní, aby si napísali domáce úlohy k mojej spokojnosti. Škrobový cukor a moskale boli ich popoludňajším občerstvením. S ťažkým srdcom som odchádzala od nich vo februári 1961.

Často hľadím do svojho pamätníka, kde sa mi podpísali pri mojom odchode a sprítomňujem si ich útle postavičky. (V prílohe posielam podpisy žiakov z pamätníka).

Milé 62-ročné deti!

Vďaka Vám za slzy vďačnosti, ktorými ste ma prevadili. Vďaka Vám za krásne chvíle, ktoré som

prežila spolu s Vami. Kým mi bude pamäť slúžiť, nikdy na Vás nezabudnem. Patrili ste medzi mojich najusilovnejších žiakov. Bola by som veľmi šťastná, keby som sa ešte s Vami stretla.

Oblúbila som si tento Váš prenádherný kút, rada som chodila sem na výlety, na svadby, mám tu priateľov, na ktorých často, často spomínam...

Nuž pozdravujem Vás, drahí Rabčania, známi i menej známi, „z tej duše pozdravujem Vás.“

Dobré zdravie, spokojný život, veľa práce, mnoho dobrých nápadov a neustály rozvoj dediny Vám praje Elena Pakánová – Blahová.

šej budove k základnej škole – dokončená bola v rokoch **1991 – 1992** (vzniklo ďalších deväť učební, štyri špeciálne učebne, kabiny, riaditeľňa, zborovňa). Odstránilo sa vyučovanie na smeny.

1995 ZŠ navštevovalo 669 žiakov, ktorí boli rozdelení do 27 tried.

1996 S finančnou pomocou rodičovského združenia sa škole podarilo zriadiť malú počítačovú miest-

nosť. Na štyroch počítačoch v rámci povinného predmetu Práca s počítačom pracovali žiaci 8. ročníka.

1998 Počas mesiacov máj – jún s pomocou žiakov a učiteľov sa vybudovala atletická dráha malého športového areálu školy.

21. storočie

2000 Škola stále nemá telocvičňu.

Apríl 2002 škola získala

právnu subjektivitu a stala sa samostatnou rozpočtovou organizáciou. Od júla prešla zriaďovateľská funkcia na obec, k ZŠ bola pričlenená Materská škola I., II., školský klub a školská jedáleň.

12. 5. 2006 – 20. 12. 2006 Moderná škola na úrovni EÚ v obci Rabča.

27. 10. 2006 Slávnostne otvorená športová hala.

2009 Zmodernizovaná a nadstavená Mater-

ská škola v Gaceli z Fondov EÚ.

2012 Jubilejný, 50. Školský rok v školskej budove v Gaceli.

Vladimír MICHALIČKA – Dejiny oravského školstva do roku 1918, Bratislava 2001, ISBN 80-7098-265-9, EAN 9788070982655.

Anton Brišák – Obecná kronika do roku 1963. Školská kronika. Obecná kronika.

ŠKOLA PLNÁ ŠŤASTNÝCH DETÍ A ŠŤASTNÝCH UČITEĽOV

1962 – 1963 Jubilejný školský rok

Každý už aspoň raz v živote zažil tú chvíľu, pozná ten pocit, keď vkročí do novej stavby, spoznáva niečo nové. Zápach novej farby, svieža vôňa dreva... Všetko nové predstavuje príslub lepšieho, krajšieho zajtrajška, nového začiatku. September je mesiacom mnohých začiatkov. No predovšetkým začiatkom nového školského roku. Ročník 2012/2013 predstavuje pre obec Rabča mnoho viac ako len ďalší záznam v kronike.

Presne pred 50-timi rokmi, ročník 1962/1963 prvýkrát otvoril brány novej budovy základnej deväťročnej školy. Obec Rabča mala po prvýkrát vlastnú kamennú budovu školy pre všetky kronikáriky. Takto opisuje kronikár Anton Brišák tento rok v kronike: „Školský rok 1962 – 63 je pre Rabču veľmi významný, lebo sa zahájilo vyučovanie v novej 14-triednej, trojpodlažnej budove Základnej deväťročnej školy v Gaceli, ktorú postavili Pozemné stavby – Žilina v 2000000 Kčs v rámci investičnej výstavby. Zároveň vtedy bola postavená prvá bytovka pre učiteľov pri ceste (6 bytových jednotiek) v hodnote 1200000 Kčs.“

Aj napriek novootvoreným triedam, nová škola nemala dostatočnú kapaci-

UČITELIA ZDŠ RABČA 1962 – 1963 Na fotografii zľava: Ignác Kuchtiak, Mária Wendlová, Jozef Mudroň – riaditeľ školy, Anton Brišák – zástupca, Emília Brišáková, Dušan Jasenek, Jozefa Dendýsová (do 1. 12. 1962), Karol Trabalík, Zuzana Barcajová, Peter Havrila, Darina Hrklová, Ignác Olexík. V tomto školskom roku učili aj: Brigita Buznová, Margita Bernatáková, Marta Kuchtiaková, Irena Gazdíková, Jolana Cubínková, Ján Vrana, Leonard Slovák, Anna Krušinská, Jozef Havlíček, Peter Havrila, Erika Wendlová, Jozef Dobrovoľný.

ty. Rozrastajúca sa obec mala rok čo rok viac a viac detí. Vtedajšie návrhy budovy a výhodná geografická poloha v centre obce predstavovali ideálne predpoklady na neskoršie rozširovanie jej priestorov. Aj z priestorových dôvodov sa pokračovalo vo vyučovaní v pôvodnej škole sídlajúcej pri kostole. Tá v tom čase mala 4 triedy (I.C, II.C, III.B, IV.B). V novej budove prebiehalo vyučovanie doobeda i poobede. Celkovo vyučovalo v tomto školskom roku rabčianske deti 20 učite-

ľov. Kronikár uvádza podrobný zápis všetkých vyučujúcich: „Všetky triedy v Rabči spadajú pod jedno riaditeľstvo školy už od školského roku 1961 – 62. V šk. roku 1962 – 63 je riaditeľom školy Jozef Mudroň, zástupcom riaditeľa školy Anton Brišák. Štyristoštyri žiakov na roč. 1. – 5. vyučujú nasledovní učitelia: 1. Emília Brišáková, 2. Brigita Buznová, 3. Jolana Cubínková, 4. Margita Bernatáková, r. Dominová, 5. Zuzana Barcajová, 6. Marta Kuchtiaková, 7. Irena Gazdíková, 8. Mária Vendlová, 9. Olexí-

ková, 10. Jozefína Dendýsová, 11. Ján Vrana, s celkovým počtom 14 tried. Na roč. 6. – 9. sa vyučuje odborným spôsobom, celkom 204 žiakov v 6-tich triedach. Okrem riaditeľa a zástupcu tu vyučujú: 1. Ignác Olexík, 2. Ján Vrana, 3. Jozef Havlíček, 4. Dušan Jesenek, 5. Ignác Kuchtiak, 6. Leonard Slovák, 7. Anna Krušinská, r. Baďulová, 8. Peter Hanzík.“

Nová škola umožnila obci Rabča nielen zlepšiť úroveň edukáciu detí, ale zároveň aj zvýšiť počet vzdelávaných. Dovtedy sa vyučovalo „v dolnej drevenej ško-

le pri pošte z r. 1878, v Linkovke (v súkromnom dome po nevohej Linke Steintzovej) v škole pri kostole z r. 1935 a v drevenom pavilóne z r. 1948 (pri Gazdíkoví). V školskom roku 1932 – 36 sa vyučovalo aj v súkromnom dome Ignáca Domina na Adamovke.“ (Zápis z kroniky) Zo súkromných priestorov sa vyučovanie prvýkrát presunulo do obecnej budovy základnej školy. Všetky deti mali zadarmo z obecného rozpočtu zabezpečené základné školské potreby, pomôcky a učebnice.

Školský rok 1962/1963 nepredstavuje len otvorenie novej budovy školy, ale predovšetkým začiatok oficiálneho vzdelávania v obci. Výchovy a vzdelávania detí v obecných priestoroch. Viac podrobností o prvom školskom roku v budove školy uvádza kronikár v Kronike obce na stranách 68 – 69 (www.rabca.sk v časti školstvo).

Zmena k lepšiemu

Rozsiahla modernizácia budovy nie je to jediné, čo sa za posledných 50. rokov zmenilo. Neustále inovovanie učebných osnov, noví vyučujúci, striedajúce sa generácie detí. Aj napriek už pokročilému veku, po 50-tich rokoch spomienok, je škola stále miestom, kde sa stretáva mnoho generácií, najmladší sa učia životným skúsenostiam a rok čo rok škola opäť otvára brány novým začiatkom.

Učiť deti byť osobnosťami, byť niečím. Učiť učiť sa.

Samotná budova však nie je školou. Je to len stavba z tehál. Školu tvorí to, čo je jej poslanstvom, cieľom. Učiť deti byť osobnosťami, byť niečím. Učiť učiť sa. „Z malých ľudí veľkých môžeme vybudovať jedine výchovu. Čím je človek mladší, tým je výchova jednoduchšia. Chceme učiť naše deti tak dokonale, aby ony mohli byť nie len našimi žiakmi, ale aj našimi učiteľmi,“ pred vyše sto rokmi takto uvažoval Tomáš Baťa (podnikateľ, zakladateľ obuvníckej firmy). Veril, že školy môžu pomôcť zlepšiť deťom ich život a zároveň tak prispieť aj k zlepšeniu životnej úrovne celej rodiny. Osobnosti, ktoré škola vytvára potom tvoria aj našu spoločnosť, obec. Škola však odovzdáva len vedomosti.

V súčasnej informačnej spoločnosti, spoločnosti presýtenej informáciami

z rôznych oblastí „*znalosti sú najväčším bohatstvom. Znalosti nesídlia v knihách, databázach, v počítačových programoch. Tie obsahujú len informácie. Znalosti bývajú vždy stelesnené v určitej osobe, určitou osobou sú vyučované a študované, užívané alebo zneužívané.*“ (Peter F. Druckner – pedagóg a lektor v oblasti manažmentu). Cieľom školy je, aby odovzdané vedomosti deti čo najlepšie využili a obohatili tak nie len seba.

2012 Dnešná škola

Keby ste zavítali do zrekonštruovanej budovy Základnej školy v Rabči, prekvapí vás veľké bludisko schodov a dverí. Pre deti je to ako labyrint vedúci k vedomostiam. Na chodbách stretnete rozvášnený dav detí, na ktorý dohliada prevažne dámsky učiteľský kolektív. V zborovni sedí štyridsaťpäť pedagó-

gov, z toho len dvaja páni. Do školy v školskom roku 2012/2013 dochádza 638 detí, aj s hornou školou. Tú navštevujú tri triedy – prváci, druháci a štvrtáci. Spolu má škola 30 tried.

Zámery novej riaditeľky

Na všetkých dohliada Ing. Anna Kornhauserová. Ako nová riaditeľka ZŠ a MŠ v Rabči, v roku 2012, na jubilejné výročie školy, začína novú etapu vzdelávania v obci: „*chcela by som vybudovať u našich žiakov vedomie, hrdosť, že chodia na našu školu.*“ Aby sa škola stala miestom, kde si všetci navzájom odovzdávajú vedomosti a pomáhajú rozvíjať sa. Z uzavretého miesta chce vybudovať priateľské miesto, kde sa môžu stretnúť deti, učiteľia, rodičia, otvorenú školu. Má ešte veľa plánov, ktoré by, predovšetkým v spolupráci s rodičmi, rada uskutočnila.

Naši žiaci

V škole stretnete niekoľko generácií. Od najmladších prváčikov po najstarších deviatakov. Začínajúcich aj už rokmi skúsených učiteľov. Je to rôznorodé miesto, kde je každý deň iný. Žiaci pokladajú školu za svoju druhú rodinu. Jozef (15 r.) navštevuje ZŠ v Rabči už 9 rokov, podľa neho je to „*Miesto vzdelávania, kde žiaci aj učiteľia radi chodia. Želám jej, aby mala veľa takých dobrých žiakov ako sme my a ešte ďalších 50 rokov, minimálne.*“ Nikola (14 r.) želá škole nielen dobrých žiakov, ktorí sú ochotní učiť sa, ale aj učiteľov. Juraj (15 r.) sa okrem písania a čítania naučil aj mnohému inému a škole želá „*všetko najlepšie, veľa veľa ešte takých rokov, aby sa ďalej rozvíjala a budovala.*“ Klaudia (14 r.) má tiež pozitívny názor na školu aj chvíle strávené v nej: „*Naša škola*

Pokračovanie na str. 6

ŠKOLA PLNÁ ŠŤASTNÝCH DETÍ A ŠŤASTNÝCH UČITEĽOV

Dokončenie zo str. 5

je super. Zažila som tu krásne chvíle a keď budem odchádzať, určite budem aj plakať. A určite aj moji spolužiaci.“ Nielen žiaci, ale aj učitelia si nevedia prostredie v základnej škole vynachváliť.

Naši učitelia

Pre Elenu Miškovičovou, učiteľku slovenského a nemeckého jazyka, je aj po tridsiatich piatich rokoch praxe „škola stále taká ako predtým. Jediné, čo sa zmenilo, sú nové technológie a deti sú teraz sebavedomejšie.“ Rada chodievala do školy už ako dieťa a rada sa tu vracia aj ako učiteľka. Ako sama hovorí, pri deťoch sa cíti mlado. Jej želaním je, aby škola bola aj naďalej takou, aká je – zdravá a plná šťastných detí a jej zamestnancov.

Najmladšie osadenstvo pedagogického zboru zastupuje Oľga Pisarčíková. Deti učí slovenský jazyk a dejepis 5 rokov: „Odvtedy, čo som ja bola žiačka, sa veľa zmenilo. Vzťah medzi učiteľmi bol dosť rezervovaný. Mal určité hranice. Vzťahy sú teraz uvoľnenejšie, otvorenejšie. Škola, podľa mňa, urobila veľký krok vpred, vzťah učiteľa a žiaka sa zlepšil.“

UČITELIA A ZAMESTNANCI ZŠ RABČA 2004 – 2005 Na fotografii zľava 1. rad: Terézia Tyrollová, Eva Motýľová, Gabriela Ptačinová, Emília Brinzíková, riaditeľ školy Ján Pienčák, Eva Raticová, Helena Grobarčíková, Margita Balcieráková, Silvia Živčáková; 2. rad: Mária Rímska, Jozefína Volfová, Anna Kornhauserová, Mária Krišková, Katarína Hrklová, Jolana Pitáková, Marcela Kubasáková, Silvia Pitáková, Mária Ogureková, Viera Kojďaková, Mária Cvoligová; 3. rad: Emília Kolčáková, Katarína Budzelová, Daša Svrčková, kaplán Štefan Holubkovič, Miroslav Ciba, Mária Loneková, Martin Skočik, Lýdia Murínová, Anna Ratičáková, Helena Miškovičová

Život v škole nikdy nekončí

Viac moderných priestorov, technológií a možností. To je päťdesiat rokov v živote školy. Tisíce žiakov, ktorí sa tu radi vracajú. Mnohí aj ako budúci učitelia. Pedagógovia odovzdávajúci vedomosti, spo-

mínajúci na život prežitý za jej múrmí, na krásne spomienky. Škola je len miesto, budova, ale všetci tí, čo ju dennodenne navštevujú, ju vytvárajú: pedagógovia, zamestnanci, žiaci. Preto je všetkým venované blahoželanie k výročiu: „Nech je ško-

la i naďalej miestom úcty k vedomostiam, miestom, kam sa radi vracajú jej zamestnanci aj bývalí absolventi. Miestom prvých kamarátstiev, lások, zážitkov, spoznávania prírodných vied, histórie a cudzích jazykov. Nech slúži ešte dlhé roky k rozvo-

ju a obohacovaniu našich žiakov.“

„Čo si myslíš, tým sa staneš,“ (Nikolaus B. Enkelmann, nemecký osobnostný tréner úspechu). Škola nám vkladá, utvára naše myšlienky; čo s nimi urobíme, je už na nás.

Mgr. Veronika Václavová

Vážení spoluobčania!

Čoskoro vstúpime do ďalšieho roku 2013. Príhovor venujem z príležitosti 50. výročia postavenia novej školskej budovy v Gaceli, 170. výročia postavenia prvej školskej budovy a 240. výročia začatia vyučovania v našej obci našim pánom učiteľom a pani učiteľkám.

Vzdelanie je pre nás všetkých veľmi dôležité, pretože každému z nás otvára nové možnosti, nové pracovné príležitosti a samozrejme novú budúcnosť. Bez vzdelania by človek stagnoval a prišiel by o poznatky, vedomosti, ktoré by ho mohli vo všetkých smeroch obohatiť. Pre-

to je pre nás vzdelanie také dôležité.

Naša obec mala vždy šťastie na dobrých pedagogických pracovníkov, ktorí naše deti viedli ku vzdelaniu. Aj z našej obce vzišlo mnoho vzdelaných ľudí, ktorí nachádzajú svoje uplatnenie v živote na dôležitých pozíciách, či už ekonomike, školstve, vede, hudbe, športe a pod. Snažia sa rozvíjať a podchytiť talent našich detí, čo ich stojí aj nemalé úsilie a to aj nad rámec ich pracovných povinností.

Je pravda, že život a práca učiteľov, či už v minulosti alebo dnes nie je vôbec jednoduchý. Už od samých začiatkov vyučovania v našej ob-

ci nemali učitelia na ružiach ustlané. Jednak sa borili so zlými materiálnymi možnosťami a jednak ich práca nebola tak adekvátne ohodnotená. Často z rozprávania našich starých občanov viem, že do školy chodili len sporadicky a na dedine sa vždy uprednostňovala „gazdovka“ pred vzdelaním. Aj keď deti chceli chodiť do školy, práca na poli bola prvoradá. A nebolo to tak len cez leto, ale aj v zimnom období sa museli učitelia aj žiaci popasovať so zimou a dochádzkou. Často si museli deti z domu nosiť nejaké to polienko, aby si v škole mohli vôbec zakúriť, aby škola ako-tak mohla fungovať.

Vážení rodičia, starí rodičia, milí žiaci a priatelia školy!

Je mi cťou prihovoriť sa Vám pri takej významnej udalosti, akou je 50. výročie založenia Základnej školy s materskou školou v Rabči.

Toto výročie je späté s bilancovaním, hodnotením a vytváraním vízií do budúcnosti. Osud školy ako verejnej inštitúcie bol vždy neodmysliteľnou súčasťou verejného života, vplývali naň všetky zmeny, či už vonkajšie, alebo vnútorné, časom sa rôzne menila i štruktúra. Žiaci a učitelia prichádzali a odchádzali, ale škola ostala tá istá. Prinášajúca výchovu, vzdelávanie, rozvíjanie spoločenského života, nadväzovanie kamarátstiev, ktoré niekedy pretrvávajú po celý život.

Vzdelávanie ako také má v našej obci počiatky už od roku 1772. V tomto období sa nedá hovoriť o jednej komplexnej inštitúcii. O se-

demdesiat rokov neskôr bola postavená prvá školská budova v hornej časti obce a o ďalších tridsaťšesť rokov v dolnej časti. Neboli to ale také bezstarostné časy. Obdobie vojny poznačilo život obyvateľov obce a tým aj vzdelávanie. Samotný školský nábytok bol používaný nemeckými vojakmi na kúrenie, dochádzka žiakov bola slabá pre nedostatok šatstva a obuvi. Starý prehozený piliník nevyhovoval. V tomto období škola nemala až takú dôležitú úlohu v živote obce, nebola hlavnou prioritou. Dnes je všetko naštastie inak. Súčasne základná škola, existujúca od roku 1962, predstavuje komplexný súbor viacerých budov, ktoré sú vybavené modernou vyučovacou technikou a pomôckami, pedagógovia sú neustále zapojení do rôznych vzdelávaní, otcovia a matky sú hrdými rodičmi šikov-

ných detí, ktoré úspešne reprezentujú našu školu na mnohých podujatiach a súťažiach. Prekvitá zahraničná spolupráca a odovzdávanie si skúseností medzi školami, čo je pre našich žiakov aj možnosťou zúčastňovať sa študentských mobility a tým spoznávať iné krajiny a kultúry.

Škola nemá byť miestom, kam chodia žiaci, keď je už „po žatve“ ako v minulosti. Majú sa tam radi vracaf, tešiť sa a nasávať nové informácie, vedomosti a skúsenosti. Všetky generácie, či už rodičia, starí rodičia a dokonca aj prastarí rodičia, majú dvere školy vždy otvorené. To je víziou na nastávajúce obdobie. Byť modernou a otvorenou inštitúciou, ktorá sa individuálne venuje všetkým, či už žiakom, rodičom, alebo priateľom školy.

Chcem sa poďakovať celému kolektívu pedagógov

a zamestnancov za doposiaľ vykonanú prácu, za snahu o nadväzovanie čoraz bližšieho kontaktu s rodičmi a deťmi. Chcem im popriať mnoho elánu do ich ďalšej pracovnej činnosti, aby zotrvali v nasadenom tempe, pomáhali zvyšovať povedomie a úroveň vzdelávania v našej obci.

Našej Alma mater prajem, aby sa podľa vytýče-

nej vízie stala čo najaktívnejšou členkou života v obci, aby chrlila vychovaných a vzdelaných ľudí pripravených zvládaf životné výzvy. Želám jej čo najviac spokojných a hrdých rodičov, ktorí sa radi pochvďia tým, kde ich deti dostali pevný základ do života.

Ing. Anna Kornhausevová, riaditeľka ZŠ a MŠ Rabča.

Ani v súčasnosti to nie je pre učiteľov jednoduché. Zmena systémov, riadenia, ekonomiky našej spoločnosti si vyžiadali svoju daň.

Vedenie obce sa však po celé tie roky snažilo byť nápomocní škole a jej pracovníkom. V obci sa vybudovala nová škola, materská škola a neskôr aj jej nadstavba, prístavba školy a v neposlednom rade musím spomenúť novú športovú halu, na ktorú nielen učitelia, ale hlavne naše deti tak dlho čakali.

Takže na záver mi dovoľte naši drahí učitelia popriať Vám aj v nastávajúcim roku 2013 veľa pracovných úspechov, veľa trpezlivosti a veľa možností na zužitkovanie Vašej práce v prospech našich detí.

Tak isto aj Vám naši milí spoluobčania v mene svojom, v mene poslancov obecného zastupiteľstva a v mene pracovníkov obce prajem v roku 2013 veľa šťastia, lásky, Božieho požehnania, spokojnosti a vzájomného pochopenia.

Dušan Ratica, starosta obce Rabča

MODERNÁ OBECNÁ KNIŽNICA

Ján Amos Komenský povedal: „S pomocou kníh sa mnohí stávajú učenými i mimo školy. Bez kníh ale nebýva učený nikto ani v škole.“ S rozvojom vzdelávania v obci sa postupne zvyšoval záujem aj o samostatné získavanie informácií. V do-

be, keď ešte neexistoval internet a televízia, bola luxusom: ľudia hľadali poznanie aj pobavenie v knihách. Prvú zmienku o knižniciach na území dnešného Slovenska nachádzame v spisoch z Ministerstva školstva z roku 1903. Peniaze na knižni-

ce ani na nákup kníh neposkytovali. V tom čase celkový počet kníh neprevyšoval číslo 100. O 9 rokov neskôr sa situácia zmenila. Ministerstvo nariaďuje zriaďovať knižnice. Majú byť venované najmä mládeži ľudových obecných a cirkevných škôl.

Históriu rabčianskej knižnice zachytáva v obecnej kronike Anton Brišák: „Za I. ČSR bola táto knižnica umiestnená na obvodnom notariáte a spravovali ju tamojší pracovníci. Neskôr do r. 1947 ju mal na starosti riad. školy

Pokračovanie na 8. strane

MODERNÁ OBEČNÁ KNIŽNICA

Dokončenie zo str. 7

Florián Gogolák a od r. 1949 Anton Brišák, ktorý v tom čase každoročne uskutočňoval na hornej škole väčšie predajné výstavy rôznej literatúry. V r. 1949 sa všetky knižnice revidujú, a tak aj v tunajšej knižnici bolo veľa kníh vyradených (kníž. inšp. Albín Hladiš). Potom sa stáva knihovníkom bývalý rabčiansky richtár Ján Labudiak, ktorý ju má vo vlastnom dome a počíta 892 ks zväzkov. Neskôr od 22. 10. 1956 ho vystriedal Florián Kvasniak, ktorý eviduje 921 ks zväzkov. Od 23. novembra 1956 je opäť knihovníkom Ján Labudiak. Vtedy bolo v knižnici 1846 zväzkov. "Vedením knižnice sa od 11. novembra 1961 vo vlastnom dome venuje Ľudovít Labudiak. Na konci roku 1963 knižnica evidovala 365 čitateľov, z toho 250 z radov mládeže do 15 rokov. Za rok sa uskutočnilo 4 250 výpožičiek. Celkovo bolo k dispozícii 1200 kusov zväzkov.

Od roku 1965 sa vedenia knižnice v priestoroch Pavilónu ujíma Pavla Kobiláková. Následne knižnicu presťahovali do bývalej drevenej dolnej školy. Po dostavaní domu služieb v Gaceli, presťahovaní kancelárií poľnohospodárskeho družstva sa v roku 1980 presťahovala do nových priestorov aj knižnica s knihovníčkou Pavlou Kobilákovou a je v týchto priestoroch až dodnes. Po odchode do dôchodku začala od 6. 10. 1984 knihovníčku vykonávať kva-

likovaná v odbore knihovníctvo sl. Ružena Galčíková. Jej láska ku knihám ju priviedla k tomuto povolaniu a svedomito ho vykonáva naďalej.

Na konci 80-tych rokov sa knižnica zameriavala prevažne na náučnú odbornú literatúru. Cieľom bolo zvýšenie sebazvedelávania obyvateľov obce. Napriek tomu sa vtedajšie plány v získavaní nových čitateľov nedarilo plniť. „Je to problém už dlhší čas, okrem rokov 1986 a 1987, kedy bolo 550 čitateľov a plán bol splnený. Ukazovatele k 19. 4. 1989: výpožičky – plán 23970, stav 7536; z toho náučná plán 6950, stav 3626; plán čitateľov 600 a skutočnosť 419.“ (Sp. zn. 354 Správa – príl. k záp. OR z 19. 4. 1989) V tom čase bola v knižnici stála výstavka nových kníh.

S príchodom nových technológií sa postupne transformovala a snažila sa priblížiť záujmom obyvateľov aj knižnica. Od konca roku 1994 okrem kníh knižnica zapožičiava aj videokazety a poskytuje kopirovaciu službu. Pri zvyšovaní nákupných cien kníh v roku 1995 knižnica zaviedla výpožičné poplatky: detské a beletriu 0,10 – 0,20 Sk, náučná literatúra 1 Sk. Takýto systém požičiavania bol po približne troch rokoch zrušený. Rozšíril sa rozsah služieb na kopírovanie rôznych dokumentov, výpožičiavanie videokaziet, videoprehrávača a odpredaj kníh. O rok

neskôr už obecná knižnica ponúkala aj o školské, kancelárske potreby, suveníry a hračky, široký sortiment kníh na predaj a počítačové doplnky. Okrem kníh si čitatelia v roku 1997 mohli vybrať aj z ponuky 16 druhov novín a časopisov. Knižnica patrila medzi najlepšie zásobované knižnice v okrese. Jej služby využívali aj obyvatelia z okolitých obcí.

Veľká zmena nastala s kúpou prvých počítačov. Od roku 2002 si v obecnej knižnici mohli jej čitatelia i ostatní návštevníci „vyhľadať a stiahnuť do jednej hodiny aj 30 MB súbor (v súčasnosti si môžeme takýto objem dát stiahnuť za niekoľko sekúnd), poslať alebo vyzdvihnúť elektronickú poštu, nadsenci hudby si môžu stiahnuť hudobné skladby, študenti potrebné informácie k štúdiu.“ (Rabčiansky Chýrnik, 30. 9. 2002) Ešte vyššiu úroveň získala knižnica v roku 2005. Zapojila sa do národného projektu Ministerstva kultúry SR na Verejný internet v knižnici. Po splnení všetkých požiadaviek knižnica dostala osem počítačov s rýchlou tlačiarňou. Pomocou servera a desiatich tenkých klientov sa od 10. októbra 2007 zaviedol bezplatný verejný internet pre verejnosť. O ich údržbu bolo postarané na diaľku. Celkové ročné náklady boli 30 000 SK. Pre veľký záujem o tieto služby zamestnanci časovo obmedzili používanie internetu,

aby bol dostupný naozaj pre všetkých.

Knižnica počas svojej histórie prešla viacerými vylepšeniami. Najväčšia údržba priestorov bola v lete 2006. Práce boli prevedené firmou RABČAN, s.r.o. pod dozorom Pavla Kobylíka. Pri pohľade na fotografie z roku 2008 spomína na posledné úpravy aj knihovníčka Ružena Galčíková. Po 28 rokoch praxe môže povedať o rôznych zmenách, ktoré knižnicu čoraz viac pripodobili a priblížili čitateľom: „Každý si myslí, že príde do knižnice, že sedí a číta knihy. Keď som začínala, bola som veľmi prekvapená, čo práca knihovníka v skutočnosti obnáša. Tiež som si myslela, že budem len sedieť a čítať. Zo začiatku sme patrili pod Oravskú knižnicu, od ktorej sme dostávali fond. Oni nás zásobovali. Dostali sme pridel kníh, už boli spracované a my sme ich len obalili, zapísali a požičiavali sme. Od delimitácie knižnice v roku 1991, tzv. že spod Oravskej knižnice prešla knižnica pod obec Rabču – Obecný úrad, si musíme knihy sami vyhľadávať, objednávať, spracovať, robiť všetko okolo nich.“

V tom čase za rok dostávala knižnica od Oravskej knižnice aj 1200 kníh, tie boli rozdelené aj pre Oravskú Polhoru, Rabčicu a Sihelné. Ak si porovnáme finančné dotácie z minulosti a súčasnosti za 11 000 Sk bolo za kúpených 1200 kníh. V súčasnosti za 1 200 € sa obsah

knižnice obohatí len o 120 – 130 kníh.

Požičiavanie kníh je bezplatné. Všetci čitatelia sú evidovaní v registri a platia ročný členský poplatok za čitateľský preukaz. Pre deti je to 1 €, študenti 1,50 € a dospelý 2 € na rok. Posledná štatistika z roku 2011 uvádza údaj 14 251 kníh. Aktívnych čitateľov je 670 a za rok 2011 knižnica uskutočnila celkovo 50 412 výpožičiek.

Svojich čitateľov sa snaží knižnica nie len získavať, ale aj vzdelávať. V spolupráci s pani učiteľkami z blízkej školy pripravujú rôzne aktivity, besedy a informatívne stretnutia: „v rámci zoznámenia s knižnicou k nám chodia deti z prvých, druhých a tretích ročníkov, ale aj deti z materských škôl. Hráme sa, spievame, recitujeme básničky, porozprávame sa o knihách. Prichádzajú k nám aj deti z okolitých obcí. A potom máme pre deti zo ZŠ v Rabči ešte pripravenú rozprávkovú noc Nocovanie v knižnici, lenže my tu toľko miesta nemáme a kvôli tomu sme sa dohodli, že v spolupráci s pani učiteľkami robíme besedy, kvízy, hry a súťaže v knižnici a potom noc strávime v základnej škole.“

Knižnica sa neustále pripodobuje a približuje svojimi možnosťami čitateľom. Od zakúpenia prvého počítača využíva knižnica program LIBRIS a od roku 2000 je plne skatalogizovaná, čím sa sprehľadnil jej obsah. Každé 3 roky v knižnici prebieha revízia kníh. Staré, dlhodobo nepožičiavané knihy sú vyradené. Záujemcovia si ich za symbolickú sumu môžu odkúpiť. Zvyšné sú potom odovzdané do zberu. Knižnica aj formou grantov z Európskej Únie zvyšuje úroveň a množstvo ponúkaných titulov v knižnici.

Victor Hugo mal pravdu, keď povedal, že „k dobrej knihe je treba dobrých čitateľov.“ V obecnej knižnici sa postupe vystriedali generácie čitateľov a ich láska ku knihám sa dedí z generácie na generáciu. Aj vďaka pozitívnemu vzťahu ku knihám patrí knižnica v Rabči medzi najlepšie v regióne. **V. Václavová**

ÚSPEŠNÁ VEDKYŇA Z RABČE

Katka, poznám ťa už od mala a viem, že si vždy chcela byť lekárkou. Prečo sa tak nestalo?

Áno je pravda, že som chcela byť doktorkou a pomáhať ľuďom, ale nedostala som sa na medicínu. Bola som na skúškach v Brne a v Olomouci, ale každý, kto to niekedy skúsil, vie, aké je ťažké sa tam dostať. Mne sa to nepodarilo. Ale neberiem to ako svoju prehru, lebo vďaka tomu som sa dostala niekam inam, konkrétne do Pardubic. Po piatich rokoch ťažkej driny som absolvovala odbor Analýza biologických materiálov. Vďaka tejto škole som prišla na to, že pomáhať ľuďom sa dá aj ináč. Je to neopísateľný pocit, keď viete, že práve vaša práca môže stať pri vzniku niečoho nového, či už by to bol nový liek alebo nová metóda na stanovenie biologických markerov.

Magisterské štúdium si dokončila na Univerzite v Pardubicích v ČR, fakulte chemicko-technologickej, katedre biologických a biochemických vied. Prečo si odišla študovať až do Čiech? Nevyhovovali ti slovenské školy?

Keď tak nad tým rozmýšľam, nikdy som neu-

važovala nad tým, že by som študovala na Slovensku. Nemôžem povedať, že by mi slovenské vysoké školy nevyhovovali, lebo som tam nikdy neštudovala. Moja priorita bola medicína v Brne, lebo viem, že Masarykova Univerzita patrí medzi popredné školy. Z hľadiska, že som sa tam nedostala, vybrala som si Univerzitu v Pardubicích, o ktorej som vedela, že Fakulta chemicko-technologickej patrí medzi špičku v ČR a má dobré meno aj v zahraničí.

Teraz viem, že pokračuješ v doktorandskom štúdiu na tej istej univerzite. Získali sme informáciu, že si získala od dekanu PriUK doc. RNDr. Milana Triznu, PhD. v Bratislave na Študentskej vedeckej konferencii diplom za najlepší príspevok a prednášku v chemickej sekcii a to za príspevok „Stanovenie anticholinesterasovej aktivity vybraných benzothiazolov“. Vedela by si nám bežným smrteľníkom vysvetliť, o čom táto prednáška bola?

Je ťažké napísať v jednoduchosti, o čom bola moja prednáška. Už len samot-

ná terminológia je jazykovo ťažká. Časť mojej práce je zameraná na testovanie nových látok, ktoré by sa v prípade, žeby boli účinné, dali použiť ako potenciálne lieky u Alzheimerovej choroby. Prednáška, ktorú som mala na konferencii v Bratislave, práve prezentovala časť výsledkov.

Taktiež z rozhovoru s tebou sme sa dozvedeli, že si sa zúčastnila týždňového pobytu až v Kazani, kde si bola vyslaná z tvojej materskej univerzity. Mohla by si nám povedať, čo si tam robila a čo bolo obsahom tohto pobytu?

V Kazani som bola na konferencii „11. ročník o cholinesterasach“. Táto týždňová konferencia bola zameraná na prezentáciu výsledkov jednotlivých vedeckých tímov z celého sveta. Konferencia bola členená na prednášky a krátke zdelenia tzv. Posterová sekcia, ktorej som sa zúčastnila. Diskutovala sa tu problematika, ktorá súvisí s cholinesterasami. Predpokladám, že veľa ľudí nebude vedieť, čo to cholinesterasy sú. Jedná sa o enzýmy, ktoré v našom tele zohrávajú významnú úlohu, hlavne pri nervových prenosoch. Existuje mno-

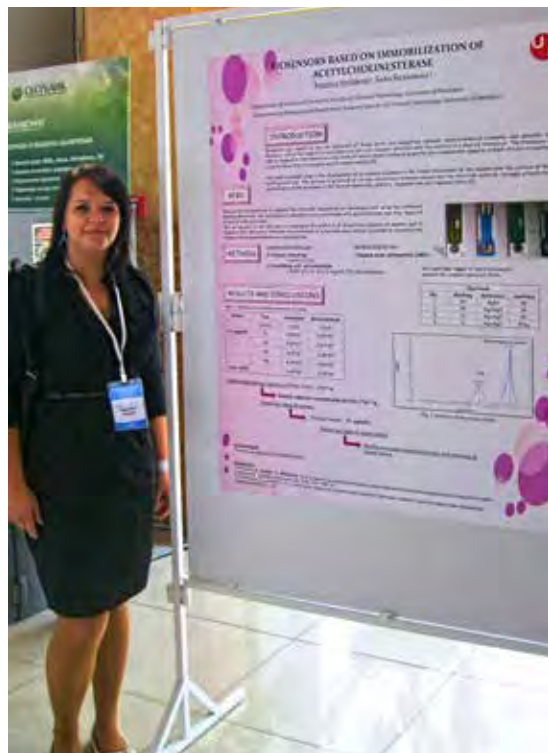
dúcnosť. Čakajú ma ešte tri roky tvrdej práce. Každopádne by som sa chcela aj naďalej venovať tejto oblasti. Veda a výskum je niečo, na čo som dala a len tak od toho odísť si neviem predstaviť. Ak by som stála pri zrode niečoho nového, čo by pomohlo pri liečbe pacientov alebo pri diagnostike, cítila by som sa asi ako pri získaní Nobelovej ceny.

Chcela by som, aby sa zdravotníctvo dostalo na inú úroveň, aby bola ocenená práca všetkých, ktorí sa podieľajú na tom, aby nám pomohli. Nejedná sa iba o prácu doktorov či vedeckých tímov, ale aj o prácu laborantov, zdravotných sestier. Veľa ľudí si ani neuvedomuje, koľko týchto zdravotníkov sa podieľa na vývoji nových meracích postupov a liečiv.

Čo by si rada odkázala našim žiakom a študentom, ktorých zaujíma chémia?

Učiť sa, učiť sa a učiť sa. V živote človek nič nedostane zadarmo. Akákoľvek chémia je náročná a vyžaduje veľa času, ale keď sa už človek pre ňu rozhodne, tak sa nemusí báť, že by si nenašiel uplatnenie. I keď je fakt, že existujú odvetvia, ktoré sú na tom oveľa lepšie.

Ďakujem za rozhovor
Mgr. Katarína Vorčákovéj
Mgr. Eva Grancová

PRIŠLI AKO CUDZINCI A ODIŠLI AKO PRIATELIA NECH SA AJ MY MÁME LEPŠIE

Spolková republika Nemecko sa skladá zo 16 čiastočne suverénnych krajín. Každá z nich si uchováva svoje vlastné kultúrne a historické dedičstvo. Nemecko sa stále rozdeľuje podľa starého zvyku na západné a východné. Existujú rozdiely medzi jednotlivými mestami. Jedno majú však všetci spoločné. Uchovávajú si vlastné nemecké dedičstvo. Hrdosť na svoju minulosť. Rabčania mohli toto ich dedičstvo spoznať počas návštevy družobného mesta Wölfersheim. Malebné mestečko neďaleko piateho najväčšieho mesta Nemecka, Frankfurtu nad Mohanom.

Na víkendový pobyt Slovákov v Nemecku s radosťou spomínajú aj hostitelia. V piatok 12. októbra po takmer štrnástich hodinách strávených cestovaním, o 11. hodine autobus s viac ako 40 Rabčanmi dorazil do Wölfersheim, kde ich privítali vejúcimi vlajčkami. Po uvítaní si návštevníkov rozdelili do hostiteľských rodín. Približne 20 rodín sa dohodlo ubytovať hostí vo vlastných domovoch. Helena Chromčáková bola ubytovaná so svojím manželom v dome, ako sama hovorí, veľmi pozorného hostiteľa: „Prišli sme na obed a oni si nás hneď ubytovali. Naobedovali sme sa a potom nám náš hostiteľ povedal, že sa treba prejsť, aspoň 1000 krokov by mal každý povinne prejsť a po prechádzke sme si mali šlaifnúť, teda spať na 2 hodiny. To nám vyhovovalo, 2 hodiny sme si pospali. Ubytovanie sme boli v ich študentskej izbe s posteľou pre dvoch. Všetci hostitelia nás vozili. Jazdili rýchlo, ako keby nás ukradli. Ak porovnám mestá, u nich je veľa úzkych uličiek, ale šoféri sú k sebe veľmi ohľaduplní. Do kostola aj z kostola nás odviezli.“

Pozornosť, ale aj typická nemecká presnosť je badateľná aj v naplánovanom programe. Približne dvojhodinové oddychnutie po ceste a pokračujeme. Časť skupiny navštívila Múze-

um energetiky, kde sa im aj pomocou vlastného tela snažil vysvetliť históriu energie vo Wölfersheim ich sprievodca Helmut Riess. V Singberg škole v podvečerných hodinách už pokračoval program pre všetkých. Najskôr riaditeľ Thomas Gerlach a vedúci stredoškolského odboru Christian Kneipp previedli skupinu po budove, Anna Küchenmeister a Tatiana Mularciková-Lindt ich sprevádzali ako tlmočníčky. „Školu majú s telocvičňou a práve vtedy trénovali deti na bicykloch v krasojazde, bolo to úžasné, čo dokázali tie malé deti, aké piruety... chodia po súťažiacich. Triedy majú presne také ako my, odpotili sme si fyzikálnu učebňu, neskôr nám dali kontakt na firmu a takú učebňu sme potom zrealizovali aj u nás,“

nia Anna Küchenmeister a starosta Rouven Kötter privítali všetkých prítomných. Pár slovami v nemčine sa prítomným prihovril aj starosta Dušan Ratica, na čo Nemci veľmi spomínajú. Slovákov si uhostili typickým nemeckým jedlom – chili con carne, ktoré podľa ich slov Slovensko nepozná. S prvými tónmi slovenských ľudových piesní zavládla v miestnosti uvoľnená atmosfé-

vy pokračovali do neskorých večerných hodín.

V sobotné ráno bola na programe cesta do Frankfurtu. Autobusom sa najskôr všetci zaviezli na letisko. Frankfurtské letisko je najväčšie v Nemecku, patrí k najdôležitejším komunikačným uzlom v celosvetovej letovej preprave. Približne každé tri minúty tam priletí lietadlo. Práve tu vznikla spoločná fotografia na pamiatku. Dobré živiny sa potom vrátili do autobusu, ktorý preniesol skupinu do centra mesta. Pri kostole svätého Pavla sa skupina rozdelila. Väčšina sa zúčastnila prehliadky s Thomasom Küchenmeisterom, ktorý rozšíril obzor Slovákov o niekoľko užitočných faktov o meste. Zvyšok išiel preskúmať obchody a kaviarne. Či už to boli obdivovatelia kultúry a histórie, alebo ťažko zarobené slovenské eurá mňajúci shopholici, všetci boli ohromení veľkosťou mesta.

V podvečerných hodinách sa skupina mala opäť stretnúť. Kým sa čakalo na zvyšok, Slováci znovu zahrli na akordeón a ozembuch. S novými dojmami z obrovského letiska vo Frankfurte a frankfurtského centra mesta sa vracali späť do Wölfersheim, kde už hostiteľské rodiny ča-

spomína na minuloročnú návštevu a užitočné skúsenosti starosta Ratica. Teraz mohol porovnať, ako sa u nich situácia zmenila.

Po prehliadke školy riaditeľ Gerlach, predsedníčka partnerského združene-

ra. Hudbu a spev Slovákov potom vystriedala nemecká kapela Red – Christina Dern (spev), Thomas Küchenmeister (gitara), Jörg Karl (basa) a Johannes Wild (bicie). Tanečný parket sa rýchlo zaplnil a osla-

kali na ich návrat. Sobotný program sa však týmto nekončil. Zbor dobrovoľných hasičov z Wölfersheim pozval Slovákov v hostiteľských rodinách na ich Oktoberfest. Thorsten Metz privítal všetkých prítomných, Anna Küchenmeister poďakovala hasičom za pozvanie a všetkým občanom z Wölfersheim za vreľé prijatie. Do nálady hrali hudobníci z Wölfersheim, a ako v piatok, i teraz sa tanečný parket bol rýchlo zaplnil. Slováci nezostali nič dlhší na a poďakovanie zahrali krátku skladbu.

V nedeľu mali dopoludnia vymyslieť program svojim hosťom hostiteľa. Krásnym zážitkom sa môže pochváliť Janka Michaláková. Počas pobytu v Nemecku bývala u starších manželov, takých dobrákov, ktorí im objednali na dopoludnie vrtuľník, po leteckej obhliadke okolia ich povozili aj na motorkách. Helena Chromčáková spomína na kulinársky zážitok z rozlúčkového obeda u hostiteľov: „Predjedlo vzácnu drahú šunku, červený melón, prvý bol prípi-

tok v malom poháriku, keď sme zjedli, nalial šampus pred hlavným jedlom, aby sa nám žalúdok upokojil, 4 druhy príborov – oni sa pozerali na mňa, čo ja beriem (pozn.: Hela je vyučená kuchár čašník), telacie mäsko s perfektnou dochutenou omáčkou, ale to stále bolo podľa hostiteľa len taký dezertík. Po dojedaní doniesol ďalšie tanieriky, citrónový zmrzlinu a šampus. Po pol hodine nasledovali kapusta, zemiaky, čisté vykostené mäso, prsia a nohy z kačky v páce. O tretej sme dojedli. Po obede som mu chcela pomôcť s riadom, ale hostiteľ nedovolil: NEIN, NEIN! (Nie, nie.) mi hovoril. Vystískala som ho za ten obed. Učiteľke prekladateľke Kojdjakovej, ktorá s nami bývala, som povedala, aby mu preložila, že to je za to, že to urobil s láskou pre nás.“

Popoludní bola časť Rabčanov pri jazere vo Wölfersheime. Starostu Raticu zaujala investícia, ktorú Wölfersheim na tomto mieste zrealizoval: „Obec odkúpila pozemok s jazerom, čo zostal po povrchovej ťažbe uhlia, vy-

rábajú tam elektriku. Cez tepelné čerpadlá využívajú rôznu teplotu jazera napodu a navrchu.“ Fotovoltaická elektrárňa s rozlohu piatich futbalových ihrísk bola financovaná z úveru. Splácať ho bude obec z toho, čo vyrobí a po 15 rokoch bude mať už čistý zisk: „súkromník by do toho nešiel pre dlhú návratnosť, ale obec to nestojí nič, pretože skúpila kontaminovanú hlušinu z uhlia neúžitkovú pôdu, na ktorej sa stavať nedá a tak to využili. U nás

by sa to ťažko dalo zrealizovať, v Nemecku majú veľa slnka, najväčšie mraz, čo zažili boli -15°C , oni neveďia čo sú -30°C teploty.“

Zhodnotil investíciu Dušan Ratica. Posledná časť nedeľného programu bolo občerstvenie v sále Evanjelickej komunity. Vidiecke ženy z Wölfersheim a Södel pripravili obrovský bufet s lahodnými koláčmi a krásnymi tortami. Po krátkom úvode z farskej rady prostredníctvom Dr. Sylvie Börgens všetci ochutnali sladké pochúťky. Potom nasledoval výlet so sprievodcom cez kostol. S blížiacim sa večerom sa blížil aj čas rozlúčky. Na medzinárodný víkend takto spomína starosta Rouven Kötter: „Wölfersheim tento víkend ukázal svoju pohostinnosť. Rodiny pozvali do svojich domov cudzincov a už ako priatelia boli pozvaní na Slovensko. Hostili ich na svoje vlastné

náklady. Teší ma to, pretože to ukazuje, že partnerstvo je naplnené životom a nie je to len partnerstvo na papieri. Ďakujem všetkým, ktorí prispeli na tento víkend. Zvlášť Partnerskému združeniu s Annou Küchenmeister na čele.“

Nemci sa od nás naozaj veľmi nelíšia. Ak nerátame naše peňaženky. Tiež sú to len obyčajní ľudia, ktorí sa radi zabavia a pochutia si na dobrom jedle. Po letnom výlete Nemcov v Rabči si predsavzali, že našich uhostia v rovnakej miere. Pretože na pohostinnosť Oravcov doteraz s vďakou spomínajú. Verím, že dobré jedlo a zábava nie sú to jediné, čo si Rabčania z cudzej krajiny odniesli. Za krátky víkend mohli spoznať čosi z kultúry a zvykov. Aj takéto výmeny nám môžu pomôcť k rozvoju.

Fotografie na ľavej strane sú z web stránky Wölfersheim. Zostávajúce fotografie poskytol Mgr. Augustín Piták. **V. Václavová**

POSLANCI RIEŠILI PROBLÉMY OBCE

31. 8. 2012 Privítanie nového farára Vdp. Mgr. Petra Bolibrucha na zasadnutí obecného zastupiteľstva

E-FOTO V. BRIS

Dňa 31. 8. 2012 sa uskutočnilo 5. riadne zasadnutie Obecného zastupiteľstva obce Rabča (ďalej len OZ). Celý text zápisnice s uznesením je zverejnený na www.rabca.sk v časti dokumenty, uznesenia.

Na zasadnutí OZ bolo prítomných 9 poslancov z 11 poslancov. Chýbali ospravedlnení poslanci Pavol Kobylíak a Ing. Jaroslav Jagnešák. Zasadnutie viedol starosta obce Rabča Dušan Ratica.

Patrik Cubínek sa stal poslancom

Po písomnej rezignácii Ing. Anny Kornhauserovej, z dôvodu vymenovania za riaditeľku ZŠ s MŠ Rabča ako 3. náhradník zložil sľub poslanca do Obecného zastupiteľstva obce Rabča p. Patrik Cubínek.

Privítanie nového farára Vdp. Mgr. Petra Bolibrucha

Kyticou kvetov, podaním ruky k spolupráci privítal starosta obce nového farára rímskokatolíckej farnosti Vdp. Mgr. Petra Bolibrucha, ktorý doposiaľ pôsobil ako správca farnosti v Bobrovci (2004 – 2012) a pred tým ako kaplán v Kežmarku (2000 – 2004) a Spišských Vlachoch (1999 – 2000).

Veľké POĎAKOVANIE Jánovi Pienčákovi za úspešnú 21-ročnú prácu vo funkcii riaditeľa ZŠ s MŠ v Rabči

Starosta obce v mene svojom, v mene obecného zastupiteľstva poďakoval Jánovi Pienčákovi za úspešnú 21-ročnú prácu vo funkcii riaditeľa základnej školy (1991 – 2012) a venoval mu venoval pamätnú plaketu.

Ján Pienčák poďakoval za doterajšiu spoluprácu z obcou a uviedol, že jeho šťastím bolo, že mal okolo seba veľmi veľa dobrých ľudí, jednak v škole svojich kolegov, ale aj zástupcov obce, starostu, pracovníkov obce, či poslancov.

Príanie novej riaditeľke ZŠ s MŠ v Rabči

Starosta obce tiež poprial úspešné riadenie novej riaditeľke Ing. Anne Kornhauserovej a venoval jej kyticu kvetov. Nezabudol popriať veľa trpezlivosti a dodal, že sa jej bude snažiť pomáhať.

Kontrola úloh

Opravy hasičských búdok a nedostatkov zistených hasičmi zatiaľ nesplnené.

Konateľ RABČAN, s.r.o. zabezpečil vyčistenie plochy okolo stredného piliera na moste v Gaceli pri ih-

risku, ako aj zabezpečil osadenie značky „Zákaz vjazdu vozidiel ťažších ako 12 t“ na most v Gaceli cez rieku Polhoranku z dôvodu havarijného stavu.

Kontroloval sa výber nájomného za byty a nebytové priestory.

Aby občania nahlasovali na **obecné služby 0903/409 255, 5594223, rabcan@gmail.sk** odkryté poklopy na kanalizácii, chodníku a iné nebezpečné jamy.

Doplnok k VZN č. 58/2009 ...o úhradách za poskytovanie sociálnych služieb obce...

Doplnkom poslanci schválili zníženie úhrady za oparovateľskú službu z 1,50 euro za hodinu na 1,00 euro za hodinu opatrovaného.

Z pošty Vedenie RABČAN, s.r.o.

Starosta uviedol, že z dôvodu dlhodobej práce neschopnosti konateľa, p. Pavla Kobylíaka prebral riadiacu činnosť nad RABČAN, s.r.o.. Vedúci obecných služieb p. Štefan Ratica zabezpečuje ostatnú činnosť. Schádzajú sa každé ráno o 6.00 h. a rozdeľujú prácu. Pracuje sa na výstavbe nového mosta; nadstavba

24 bytovky s 8 bytmi je už skolaudovaná. V RABČAN, s.r.o. ide všetko tak, ako má.

Návšteva Wölferseimu

Starosta informoval poslancov o pozvaní do nemeckého spoločenstva obci Wölferseim na Oktoberfest 6. októbra 2012. Prečítal poslancom poďakovanie starostu z Wölferseimu za príjemný pobyt v Rabči, za účasť na Dňoch obce Rabča počas ich návštevy v júli tohto roka.

Výsledok kontroly z NKÚ

Záver v skratke: dodržiavať rozpočet, každý výdavok mať v súlade so schváleným.

Najviac elektriny obec spotrebuje v centre

Taký je záver kontroly kontrolóra obce JUDr. Dušana Kriška. Treba riešiť ping-pongáreň pri fare – vedúci obecných služieb tam zabezpečí podružný elektro-mer.

Diskusia – interpretácia

Ing. Kornhauserová sa opýtala, či by nebolo možné začať zatepľovať školu pri kostole. Starosta uviedol, že zateplenie bude nutné zahrnúť do rozpočtu ZŠ s MŠ na r. 2013. Zároveň musí byť vyriešený dlhodobý prenájom budovy s Cirkvou.

V ďalšom bode sa riešila kapacita materskej školy – aj napriek rozšíreniu priestorov v rámci nadstavby kapacita materskej školy už je plná a nepokrýva všetky požiadavky obyvateľov Rabče.

Patrik Cubínek požadoval, aby obec prijala opatrenia na zachovanie ihriska pri rieke na Grúni. Obec je vlastníkom len v časti ihriska okolo rieky. Bez dohody s vlastníkmi s tým neurobíme nič. Riešením je aspoň dočasný nájom a výstavba novej oddychovo športovej zóny z druhej časti rieky poniže sútoku Hákového potoka z Polhorankou.

Dňa 28. septembra sa uskutočnilo 6. riadne zasadnutie Obecného zastupiteľstva obce Rabča (ďalej len OZ). Celý text zápisnice s uznesením je zverejnený na www.rabca.sk v časti dokumenty, uznesenia.

Na zasadnutí OZ bolo prítomných 8 poslancov z 11 poslancov. Chýbali ospravedlnení poslanci Pavol Kobylíak, Ing. Juraj Ratica a Bc. Lubomír Jagnešák. Zasadnutie viedol starosta obce Rabča Dušan Ratica

Kontrola úloh

Podružný elektro-mer zaveďený do ping-pongárne pri kostole.

Frekvencia svetiel na fontáne upravená.

Kontrolór predložil súhrn príjmov a výdavkov od výstavby 24 bytovky až doposiaľ. Ak sa nezarátajú odpisy, tak výsledné hospodárenie bytovky nie je strátové. Starosta k tomu uviedol, že je pre obec ekonomicky výhodné, že sa nad 24 b. j. nastavili nové byty a takto sa vyriešila zatekajúca strecha za cca 66 tis. € a súčasne sa opravili balkóny a zateplila celá bytovka aj s nadstavbou.

Žiadosť o výstavbu súkromnej bytovky

Jozef Belkotiak požiadal obecné zastupiteľstvo o súhlas s výstavbou súkromnej bytovky s ôsmimi bytmi na jeho pozemku. Bytovka bude situovaná blíž-

šie k rieke Bystrej, bude vy-soká podobne ako rodinný dom a má vyriešené aj parkovanie na vlastnom pozemku. Susední vlastníci sa vyslovili proti, aby im bytovka nezatienila pozemok a problémom je úzka prístupová cesta. Ani nový územný plán neuvažuje s výstavbou bytovky v danej lokalite. Starosta – hlavný problém vidí v príjazdovej ceste. Podľa Ing. Sahuľa treba hľadať riešenie, aby sa hore cesty dali prepojiť. Patrik Cubínek uviedol, že široké ulice sú potrebné aj z hľadiska bezpečnosti, aby sa v prípade požiaru mohli dostať hasiči k horiacemu objektu. Žiadosť poslanci zatiaľ neschválili a bude sa znova prejednávať na novembrovom zasadnutí.

Tretia úprava rozpočtu

Ing. Kvasniaková predložila úpravu rozpočtu, v ktorom išlo len o presuny výdavkových a príjmových položiek bez zmeny celkovej výšky príjmov a výdavkov.

Informácie starostu obce

Informoval o jednodňovom štrajku 13. septembra v základnej škole s materskou školou.

Prípravujú sa oslavy výročia základnej školy – 50 rokov novej budovy v Gaceli z r. 1962...

Lávka pre peších v Gaceli

sa pre nesúhlas správ-

23. 8. 2012 Pokladka nosníkov nového mosta na dolnom konci s obrovským 250 tonovým žeriavom. V súčasnosti je most vyasfaltovaný a po kolaudácii bude v prevádzke. Snahou starostu je most sprevádzkovať do Vianoc. E-FOTO V. BRIŠ

cu štátnej cesty SSC Žilina nedokončí a zostane posledné najužšie frekventované miesto. SSC Žilina žiada odstrániť doterajšiu nedokončenú stavbu a žiada ju posunúť o 5 metrov od mosta a musí byť demontovateľná. Tieto požiadavky sú nezrealizovateľné pre stovky spoluvlastníkov pozemku.

Poslanci poverili starostu rokovaním s vedúcim SSC Žilina a v prípade neúspechu žiadať SSC Žilina, aby vyriešila šírku frekventovanej cesty prvej triedy z dôvodu bezpeč-

nosti v súlade s platnou legislatívou, aby bola cesta bezpečná pre deti, chodcov v danom úseku.

Kvalitný kamerový systém pre vykrytie námestia fontány s okolím

Poslanci schválili objednávku na nový kamerový systém zatiaľ s 1 ks kamerou za podmienky, že obec najskôr preverí kvalitu tejto kamery v mieste, kde už táto kamera funguje.

Riešili aj problém poškodzovania námestia niektorými podguráženými mladíkmi.

Prijímanie detí do MŠ

Starosta oboznámil poslancov s e-mailom, ktorý na obecný úrad zaslala p. Orgoníková a to, či by sa nedalo niečo robiť s kapacitou hornej MŠ pri kostole, nakoľko v tomto školskom roku nebolo vyhovené 10-tim žiadostiam, no v MŠ v Gaceli boli umiestnené všetky deti.

Ing. Kornhauserová uviedla, že p. Orgoníková je doma a nie je to až taký problém, horšie je, keď obidvaja rodičia pracujú a nie je im vyhovené v umiestnení dieťaťa do škôlky. Väčší

počet detí je možné riešiť len rozšírením priestoru hornej školy.

Starosta – možno by sa to dalo vyriešiť tým, že napr. tretiaci by sa vozili do školy v Gaceli a tým by sa rozšírila kapacita o jednu triedu škôlkarov.

Ing. Kornhauserová – už teraz využívajú špeciálnu učebňu ako triedu. Pri priberaní detí do MŠ sa robia pohovory a deti sú prijaté podľa určitých kritérií, podľa ktorých sa rozhodne o prijatí dieťaťa.

Diskusia – interpretácia

Mgr. A. Piták opýtal sa, či obec nejako riešila bary, v ktorých bola zistená prítomnosť maloletých a mladistvých, ktorí požívali alkoholické nápoje. Obec to rieši, môže dať pokutu od 166 € do 6 300 €.

Mgr. P. Revaj: na chodníkoch trčia roxory, treba to dať do poriadku. Bolo by dobré, keby obec do budúcnosti vysporiadala pozemky, kde by bola možná výstavba napr. na bytový dom. Tak isto aj pozemky na výstavbu priemyselného parku. Starosta obec nemá na výkup týchto pozemkov voľné finančné prostriedky.

Ing. Sahuľ sa opýtal poslancov, či je vôbec u nich vôľa zvyšovať nájom. Ak áno, tak sa k tomu nebudú už vracieť. Poslanci o uvedenej nehlasovali.

Ing. Vladimír Briš, prednosta obecného úradu

1. 11. 2012 Nový dom smútku posvätil Vdp. farár Peter Bolibruch za asistencie kaplána Dp. Ľuboša Cvenegroša E-FOTO V. BRIŠ

SPOMIENKY vzniku Miestnej prevádzky pri miestnom národnom výbore

Bol to ťažký oriešok už z toho dôvodu, že v obci pred pár rokmi bola miestna prevádzka založená, ale pre ťažké podmienky práce v tejto miestnej prevádzke zanikla. Bol to kameňolom pod „Glymbokym“ utvorený pri Rabčiciach, kde sa ťažili skaly pre stavbu pekárne v Rabči. Zamestnaní boli vtedy robotníci: Grobarík, Michalák a ďalší...

Ako a prečo vznikla miestna prevádzka?

Po voľbách v roku 1960 sa počet zamestnancov na Miestnom národnom výbore (MNV) zvýšil. Vtedy som bol zvolený nielen za predsedu Miestneho národného výboru v Rabči (MNV) ale aj za poslanca okresného národného výboru v Dolnom Kubíne (ONV). Tiež som bol zvolený ako člen rady ONV (R-ONV). Túto funkciu v R-ONV som vykonával 7 rokov. R-ONV schválila návrh na utvorenie nových prevádzok v Párnici a Rabči. Keď som to v Rabči povedal pracovníkom MNV, že v obci treba utvoriť miestnu prevádzku, bolo zle. Všetci povedali, že nesúhlasia.

Za týždeň prišli k nám do obce predseda a tajomník ONV Garaj a Sika za účelom utvorenia miestnej prevádzky tak napriek nesúhlasu viacerých členov rady MNV bola utvorená. Pracovníci MNV prešli pracovať na obvodný úrad. Na MNV v Rabči som bol ja znovu predseda MNV, Ignác Randiák – tajomník MNV a Ján Kvasniak už pracoval ako predseda Jednotne hospodáriacich roľníkov. Pri vzniku miestnej prevádzky – nikto nechcel byť vedúci miestnej prevádzky a tak som zostal rok vedúcim miestnej prevádzky. Viacerí členovia Rady MNV vtedy povedali, že keď som si ju utvo-

ril, aby som si ju aj viedol. Zo začiatku sme si od MNV požičali 40 tisíc korún za tieto peňaze sme kúpili auto V3-esku od Paľa Oskarička. On pracoval v Čechách aj so ženou. Po auto sme boli Milan Turac ja a Ignác Randiák v Čechách na Olomoucku. Mysleli sme, že Milan Turac bude na V3-ske šofér a aj vedúci miestnej prevádzky. Ale on nechcel odísť z jeho doterajšej práce v Námetovskej firme. Tak sa stal šoférom Jožo Adamčík, ktorý vozil drevené ohobľované metrovice – špalky do celulózy v Ružomberku a naspäť viezol štrk do Rabče z Párnice, ktorý bolo treba na nové cesty na Adamovke, na rigoly, pre výstavbu mostu cez rieku Polhoranku. Neskôr sa nám podarilo zjednať dobrú prácu aj zárobok za kopanie ryhy pre telefónne káble okolo hlavnej cesty. Zmluva bola: za 1 m³ sme dostali zaplatené 27 Kčs a my sme platili 10 Kčs. Vedúcim bol Čiežko – on nám aj fakt pomohol – on nám aj fakt pomohol. Tam sme zarobili 170 tisíc Kčs. Za to sme kúpili osobné auto.

Vedúcim Obvodného úradu v Rabči bol Kolejčák. Tvarožek pracoval na obvodnom úrade. Potom po

rozpade obvodného úradu prevzal miestnu prevádzku. Vedúcim miestnej prevádzky bol aj Jožo Randiák. Neskôr za 700 Kčs bol účtovníkom miestnej prevádzky riaditeľ školy Mudroň.

Neskôr s drobná prevádzka rozrástla a zakúpila sa nová SPT-ečka na ktorej jazdil Metes. Prevádzka postavila: kultúrny dom, vodovod, stavbu obchodu Sivá, obchod Gazdík a ďalšie stavby nielen v Rabči.

Pri stavbe vodovodu sme 3 roky sledovali s riaditeľom školy Mladým výdatnosť prameňov z Babej Hory. Pramene robili

z Párnice. Vodovod sa robil v rámci akcie „Z“. Ja som vozil z Ostravy projektantov aj Tokaríka z ONV a úradovalo sa u Gazdíka v krčme Džamila. Z kraja

ju nazývali krčma národného výboru, pretože Maľuga tam úradoval so šoférmi dovoz piesku, štrku a podobne.

Pavol Šurin st.

Pavol Šurin je prvý sprava. Na stavenisku lávy cez rieku Polhoranku v Gaceli sú ženy, muži a deti, ktorí tam pracovali.

Dom služieb v začiatkoch výstavby. Ukončený bol v r. 1969 (pošta, zubná ambulancia, byt). Obe fotografie sú z albumu ku Kronika obce Rabča 1963. Kronikár Anton Brišák.

Po Bohu žízni moja duša...

(Zamyslenie)

– Ako jeleň dychtí za vodou z prameňa, tak moja duša túži za tebou. –

Koľkokrát sme počuli slová toho žalmu v kostole? A konáme podľa nich? Stačí jeden príklad.

Na posledný deň v roku je slúžená ďakovná sv. omša, na ktorej kňaz zrekapituluje udalosti kalendárneho roka. Koľko detí sa narodilo, koľko ľudí zomrelo, stav financií,

koľko nás bolo na sv. prijímaní za celý rok. Sväté prijímanie. Dar, ktorý máme od Boha. Predstavte si, že niečo veľmi chcete, veľmi po tom túžite. Budete čakať, kedy to príde k vám, alebo urobíte všetko pre to, aby ste to dostali? Tá druhá možnosť je lepšia, však?

Tak prečo kňaz musí na nás čakať, keď nám ide dávať Pána Ježiša? Keď sa nám Pán Ježiš ponúka a my akoby sme ešte váhali – ísť už, alebo eš-

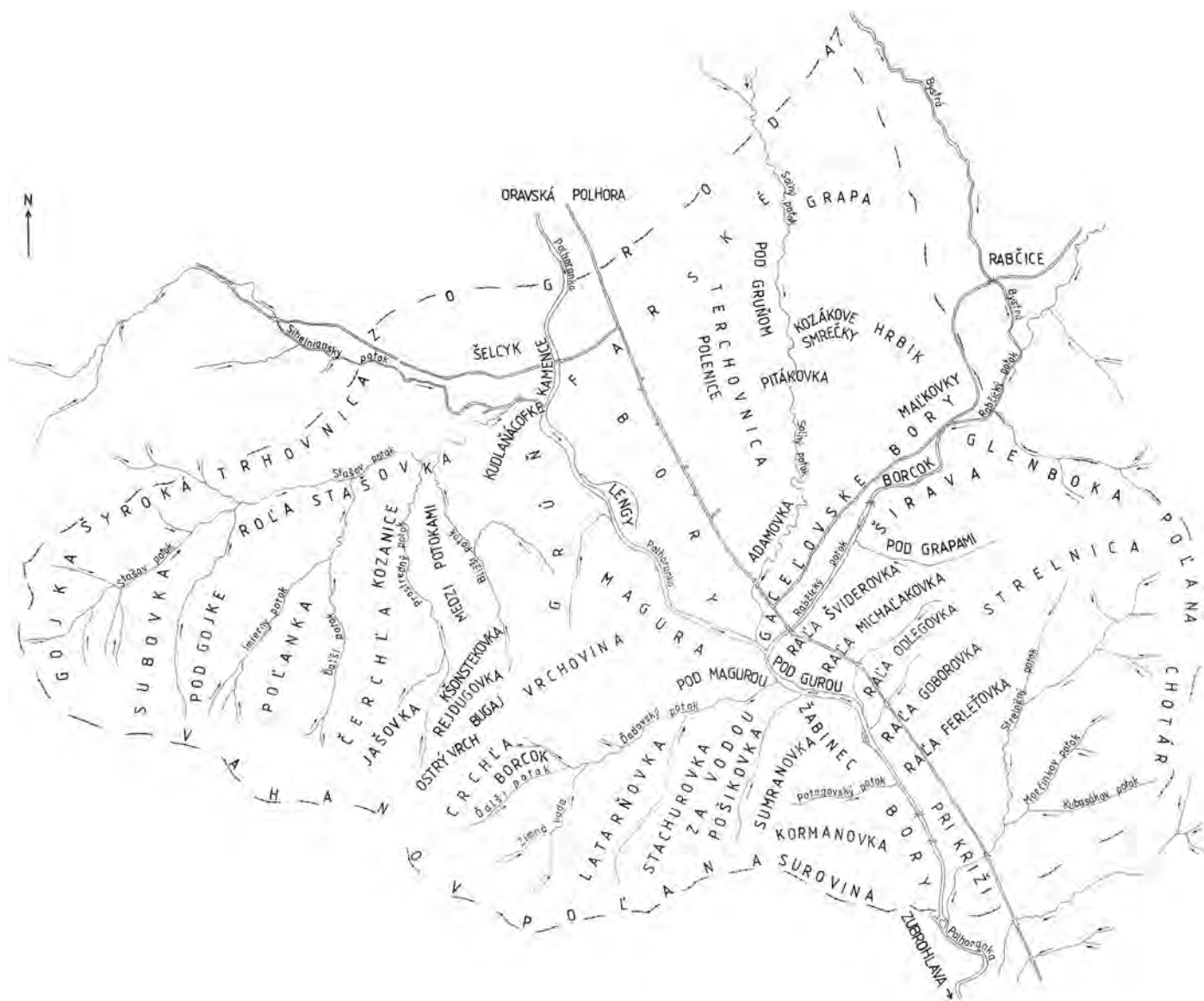
te počkať? Povieť si, ved sedím v lavici, ako sa prvý zdvihnem? Alebo – ja som na chóre, predsa nebudem utekať prvý, poniektorí sú aj bližšie.

Jedno je isté, ak niečo chceme, tak za tým idem.

Nenechajme čakať Pána Ježiša, kým prideme k oltáru. Aby sme raz my – až príde náš čas – neboli prekvapení, že nás nechal stáť pred dverami.

A my čakáme, čakáme... (k-b)

MAPA CHOTÁRNYCH NÁZVOV OBCE RABČA

MAPA CHOTÁRNYCH NÁZVOV OBCE RABČA

podľa ústneho podania miestnych obyvateľov a z podkladov OcÚ Rabča kreslík RNDr. J.Kocian, Or. múzeum 2012

0 500 1000 m

PROSÍME O POMOC NAJSTARŠÍCH OBČANOV O SPOLUPRÁCU PRI DOTVORENÍ TEJTO MAPY.

KAŽDÝ KTO SI MYSLÍ, ŽE TAM CHÝBA NÁZOV, KTORÝ VIE ALEBO ŽE NÁZOV UVEDENÝ NA MAPE JE CHYBNÝ, NECH ZAVOLÁ NA OBECNÝ ÚRAD TEL. 5594319 ALEBO PRIAMO ING. VLADIMÍR BRIŠ MOBIL 0908/627868

Tieto názvy umožnia nám aj našim vnukom presné pomenovanie celého chotára Rabče tak, ako ho denno-denne používali naši starí dedovia a babky pri práci na poli. Podporme iniciatívu Oravského múzea.

Keď mi otec povedal, že budeme na záhone v druhom potoku na Kapraňovke alebo na Groblach, či pod Gonstym alebo na Přečylisku, vedel som presne, kde to je.

V. Briš

KRÁSA KVETOV A ZÁHRAD 2012

Naši chlapi, keď majú chvíľu voľného času, tak skrášľujú svoje zámky – vlastnými rukami postavené

rodinné domy. Naše ženy si chvíle dlhého čakania na mužov krásne pestovaním kvetov a skrášľovaním domu.

Každý rok pribúdajú ďalšie krásne nové domy a pribúdajú nové kvetiny, záhradky, pergoly. Aj bez vyhlásenej

súťaže Rabčania súťažiaci o najkrajší dom, dvor, záhradku plnú kvetov, kvetinový balkón.

Celú nádheru si môžete pozrieť na internetovej stránke obce www.rabca.sk v časti galérie. V. Briš

Nedeľa 18. 8. 2012 Dorastenci Rabče v plnom nasadení počas požiarneho útoku

E-FOTO Z VIDEA V. BRIŠ

VII. ROČNÍK HASIČSKÉHO DŇA – NAŠI PRVÍ

Naši dobrovoľními hasičom opäť výško krásne slnečné počasie. V sobotu 18. augusta sa naši dobrovoľní hasiči po roku opäť stretli s českými hasičmi z Řeky a s poľskými strážákmi z Pewel Mała z gminy Świnnej, aby si kamáratsky zašportovali.

Zostrih podujatia je zverejnený na www.rabca.sk v časti spolupráca.

V hasičských súťažiach súperili štyri družstvá. Za Rabču súťažili dve družstvá: muži a dorastenci. Tretie družstvo bolo z českej Řeky. Štvrtým družstvom boli poľskí hasiči z Pewel Mała.

Prvou súťažnou disciplínou bol už tradične požiarny útok. Vyhrá-

va to družstvo, ktoré v najkratšom čase trať vodou z prúdnice terč. Táto súťaž vždy dokonale precvičí výkony jednotlivcov a ich vzájomnú zohratosť. Každý má presne určenú úlohu, ktorú musí splniť, inak družstvo nemá šancu na dobrý čas.

Druhá disciplína štafeta precvičila hasičov v obratnosti, v rýchlosti a presnosti.

Tretou disciplínou boli v minulom ročníku zavedené chodúle.

Prekvapením bola štvrtá disciplína pílenie na presnosť a rýchlosť pilou bruchatkou. Ukázalo sa, že takou pilkou sa nedá súťažiť. Súťaž zachránili Poľiaci, keď doniesli veľkú obojručnú pílu.

Naším mužom sa darilo a po úpornom boji vybojovali 1. miesto. Druhý skončil vlaňajší víťaz – družstvo z Řeky, tretí naši doras-

18. 8. 2012 Nová disciplína pílenie obojručnou pilou na rýchlosť aj presnosť E-FOTO V. BRIŠ

tenci a štvrtí hasiči z Pewel Mała.

Po súťažiach si všetci s chuťou pochutili na výbornom guláši a zapili čapovaným pivkom. A sa-

mozrejme výborná zábava do večerných hodín.

Prajem našim hasičom do ďalších rokov veľa chuti do hasičstva, veľa pekných zážitkov a najmä úspeš-

ných zásahov pri zdolávaní požiarov bez úrazov. Nech naďalej súťaží a spolupracuje zohraná partia dobrovoľných hasičov z Rabče.

V. Briš

18. 8. 2012 Spoločná fotografia na záver VII. hasičského dňa

E-FOTO V. BRIŠ

Naši hasiči vyhrali aj súťaž v Poľsku

Dňa 16. septembra sme vyrazili na rabčianskej hasičke na medzinárodnú súťaž do Poľskej republiky

do obce Pewel Mała v gmine Świnna.

Na tejto súťaži sa zúčastnilo až 14 súťažiacich.

Súťaž prebiehala nasledovne: ako prvý bol útok, v ktorom sme dosiahli najlepšie čas, potom nasledovala štafeta a to najlepšie na koniec

bolo vyhodnotenie, v ktorom sme obsadili 1. miesto a získali najväčší víťazný pohár. Po úspešnom a radosnom ukončení nasle-

dovalo pohostenie, pri ktorom si každý z nás naplnil žalúdok. K pohosteniu nechýbala skvelá hudba, pri ktorej sa každý bavil.

Miroslav Skočík, predseda hasičov, Miroslav Pikoš

ŠPORTOM K PRIATEĽSTVU

Tak ako po minulých rokoch aj tento rok sa uskutočnili atletické preteky 20. septembra 2012 v obci Rabča, ktoré organizovala slovenská časť euroregiónu.

Prekrásne atletické priestory ako aj športové zázemie poskytla Základná škola s materskou školou v Rabči.

Profesionálny prístup pedagogických pracovníkov dali záruku kvality zvládanej organizácie, za čo im predstavenstvo Regiónu Beskydy ďakuje. Atletiky sa zúčastnilo 94 mladých atlétov a 30 pedagogických pracovníkov a trénerov.

Súťažilo sa v niekoľkých disciplínach: beh 100 m, 300 m, 1000 m; vrh guľou (5 kg); skok do diaľky; skok vysoký; štafeta 4x100 a hod kriketovou loptičkou.

Po sčítaní všetkých bodov z víťazov tohtoročnej súťaže sa na prvom mieste umiestnilo družstvo Poľskej republiky s 254 bodmi, na druhom mieste družstvo Českej republiky s 187 bodmi a na treťom mieste družstvo Slovenskej republiky s 138 bodmi.

Slávnostnej ceremónie sa zúčastnili zástupcovia predstavenstva sloven-

skej strany: Ján Kadera, primátor mesta Námestovo; Pavol Bugel, starosta obce Zubrohlava; Ing. Ladislav Matejčík, starosta obce Breza a iní zástupcovia miestnych samospráv, za poľskú stranu Marcin Filip. Kancelárii slovenskej časti zastupovala Ing. Renáta Remeňová, ktorá bola organizátorom pretekov. Na domácej pôde prišla atlétov privítať riaditeľka ZŠ v Rabči, Ing. Anna Kornhauserová, starosta obce Rabča Dušan Ratica a riaditeľ pretekov Ján Pienčák.

Po skončení súťaže, odovzdání diplomov, medailí a trofejí mladým športovcom sa uskutočnilo priateľské stretnutie vo veľmi uvoľnenej atmosfére, kde účastníci turnaja mali možnosť nadviazať nové priateľské kontakty medzi rovesníkmi, vymeniť si zážitky z turnaja a pooddychovať po náročnom dni.

Združenie Región Beskydy v zastúpení predsedu združenia, Ing. Igorom Chomom a v spolupráci s podpredsedom predstavenstva, Jánom Kaderom, zorganizovali IV. ročník Medzinárod-

ného volejbalového turnaja starostov a pracovníkov samospráv Euroregiónu Beskydy, ktorý sa konal v deň atletických pretekov.

Volejbal sa stal tradičnou športovou akciou členov Euroregiónu Beskydy, na ktorej sa opätovne potvrdilo heslo: „Športom k priateľstvu“.

Novú športovú halu poskytl ZŠ Rabča, kde si zmeralo sily 15 nadšencov tohto živého športu, z Poľska a Slovenska, českí priatelia nám dali tento rok košom. Výsledky turnaja: 1. miesto – Slovenská republika, 2. miesto – Poľská republika.

Obe akcie sa mohli uskutočniť vďaka finančnej podpore Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR a mesta Žilina.

Ing. Renáta Remeňová, projektová manažérka združenia, www.region-beskydy.sk

ZŠ Rabča prvá v okrese

Dňa 28. 9. 2012 sa školský atletický areál stal dejiskom Majstrovstva okresu v atletickom štvorboji.

VÝSLEDKY – DIEVČATÁ – staršie žiačky:

1. miesto si vybojovali naše dievčatá z Rabče – skupina A (D. Šurinčíková, S. Revajová, N. Skurčáková, S. Adamčíková); 2. miesto dievčatá z Rabče – skupina B (D. Piko-

šová, A. Huráková, B. Kytková, M. Sivková, A. Kovalíková); (mladšie žiačky): 1. miesto ZŠ Rabča (V. Raticová, B. Somsedíková, M. Pikošová, T. Vorčáková);

CHLAPCI – starší žiaci: 1. miesto ZŠ Rabča (M. Zboroň, J. Piták, J. Maxa, B. Borovka, M. Gluch, P. Sifka, J. Garaj);

– mladší žiaci: 1. miesto ZŠ Rabča (K. Ratica, M. Majerčík, P. Garaj, V. Pikoš, S. Metes).

Zdroj: www.zsrabca.sk

MAREK LUBAS OPÄŤ MAJSTER SR

Dňa 2. – 4. augusta 2012 sa na nábreží Oravskej priehrady v priestoroch amfiteátra konali 20. Majstrovstvá SR v práci s motorovou pilou, Oravský pohár – Drevorubač 2012.

O prvé miesto bojovalo 36 súťažiacich zo štyroch štátov a to Slovenska, Česka, Poľska a Nemecka. Súťažilo sa v dvoch kategóriách junior a senior, v piatich súťažných disciplínach a to: stínka stromu, výmena refaze, kombinovaný rez, presný rez a odvetvovanie.

Marek Lubas s motorovou pilou značky Stihl MS 460 sa stal majstrom Slovenskej republiky v kategórii junior, keď sa umiestnil na prvom mieste s počtom bodov 1550, hneď za ním na druhej priečke sa umiestnil Matúš

2. – 4. 8. 2012 Marek Lubas s motorovou pilou značky Stihl MS 460 sa stal majstrom Slovenskej republiky v kategórii junior na XX. Majstrovstvách SR v práci s motorovou pilou, Oravský pohár – Drevorubač 2012 E-FOTO POSKYTL VÍTAZ

Sitárik s motorovou pilou značky Dolmar PS 7900 s počtom bodov 1525, obaja sú rodáci z Rabče. Naši chlapci si odniesli zo

súťaže nové motorové píly. Držte našim chlapcom palce, aby sa im naďalej darilo a aby v obci rozvíjali nový šport. —red

OHĽASOVŇA POŽIAROV

Miroslav Skočik, predseda 0911/838966,
Peter Lubas starší 0915/496105, Štefan
Lubas 0904/984222, František Hurák
0904/802421, Jozef Galis 0914/101391

JUBILANTOM BLAHOŽELÁME

90 rokov života

☞ Johanna Adamčíková

85 rokov života

☞ Mária Sahuľová

☞ Pavol Šurin

80 rokov života

☞ Anna Iskerková

☞ Anna Kudjaková

75 rokov života

☞ Janka Šurinčíková

☞ Žofia Pilarčíková

☞ Jozef Iskerka

☞ Milan Dobierka

☞ Žofia Heretíková

☞ Janka Žitňáková

☞ Mária Prisenžňáková

☞ Božena Sroková

☞ Margita Labudjaková

☞ Jozef Harbut

☞ Justína Pitáková

☞ Apolónia Kobiliaková

70 rokov života

☞ Ľudovít Zborož

☞ Anna Garajová

☞ Štefan Zboňák

☞ Janka Miklušáková

☞ Anton Skurčoňák

☞ Jozef Zboňák

☞ Terézia Šimurdáková

☞ Anton Bublák

☞ Štefan Miklušák

VITAJTE MEDZI NAMI – narodení

Matúš Kolčák, Adela Pilarčíková, Marko Balek, Oliver Slovák, Samuel Michalák, Anton Bublák, Ema Porvichová, Jakub Brišák, Michaela Jagnešáková, Martin Žitňák, Karolína Miklušáková, Jakub Barnaš, Eliška Kurátorová, Karolína Dominová, Deana Turacová, Bianka Kormanová, Diana Adamčíková, Rudolf Šubjak, Tomáš Juritka, Tobias Lašťák, Tibor Masničák, Tomáš Belkoták, Lilién Bušková, Lucas Šurin, Karolína Kocúrová, Stanislava Galgaňáková, Adam Korman, Peter Revaj, Noemi Barnašáková, Diana Zboňáková

ODPOČINUTIE ✠ VEČNÉ DAJ IM, PANE ...

Vladimír Brišák

*30. 5. 1974

† 28. 7. 2012

Jozef Sučák

*13. 12. 1928

† 8. 8. 2012

Jana Pitáková

*16. 4. 1989

† 21. 8. 2012,

Janka Jagelková

*8. 12. 1945

† 2. 9. 2012,

Ignác Jaššák

*3. 2. 1953

† 23. 9. 2012,

Róbert Hadár

*24. 4. 1991

† 18. 10. 2012

Martin Bulvas

*22. 3. 1993

† 19. 10. 2012

Paulina Kovaličíková

*17. 1. 1923

† 25. 10. 2012

Mária Pienčáková

*5. 3. 1935

† 28. 10. 2012

František Jurášek

*20. 1. 1948

† 9. 11. 2012

Samuel Bango

*12. 4. 2001

† 15. 11. 2012

ZBER OBNOSENÉHO ŠATSTVA POČAS CELÉHO ROKA!

Nezisková organizácia (n.o.) Pomocný anjel a obec Rabča informuje občanov, že vo Vašej obci pri budove Domu služieb bola umiestnená zberná nádoba označená logom n.o. a účelom, na ktorý je určená.

Do tejto zbernej nádoby je možné odovzdávať pre Vás už nepotrebný textil počas celého roka.

Nepotrebným, obnoseným šatstvom a textíliami môžete pomôcť ľuďom, ktorí ho môžu potrebovať. Takouto likvidáciou pre Vás nepotrebného textilu šetríte aj životné prostredie.

V zbernej nádobe sa zbiera:

dámske, pánske, detské letné a zimné oblečenie, posteľné obliečky, uteráky, záclony, závesy, prestieradlá, metrový textil, deky, tkané koberce, periny, hlavnice.

Nezáleží na tom, či je to posledná móda alebo už majú veci možno i desiatky rokov. Veci môžu byť aj mierne znečistené, nie však úplne špinavé.

Veci je potrebné zabaliť do igelitového vreca.

V zbernej nádobe sa nezberia:

obuv, hračky, domáce potreby, matrace, koberce (okrem tkaných) a veľmi znečistené veci.

Prosíme občanov, aby do zberných nádob nevkladali predmety, ktoré tam nepatria, pretože takýmto činom dochádza k znehodnoteniu ostatného šatstva, čím sa stáva nevhodné pre tých ktorí by ho mohli ešte potrebovať

Nedela 11. 11. 2012 Aj keď Rabča prehrala s vedúcou Zubrohlavou, hráči nesklamali a divákovi do konca predvádzali krásne akcie E-FOTO Z VIDEA V. BRIŠ

Najúspešnejšiu futbalovú jeseň mali mladší žiaci

Vyhodnotenie družstiev Oravanu Rabča
Najúspešnejším kolektívom futbalistov Oravanu boli mladší žiaci, ktorí v zápasoch jesene získali najviac bodov a majú aj najlepšie skóre. V tabuľke pravdy majú najviac kladných bodov (8). Základom ich úspechov je to, že ich dochádzka na zápasy a tréningy bola skoro stopercentná.

Starší žiaci
Úspešní boli aj starší žiaci, ktorí sa nachádzajú v hornej polovici tabuľky 3. ligy a v tabuľke pravdy majú štyri kladné body.

Dorastenci
Dorastenci sa oproti vlaňajšku tiež zlepšili. Úspešní boli najmä na domacom ihrisku, kde stratili po remíze iba dva body. Horšie to bolo na ihriskách súperov, kde zápasy prehrávali, niektoré aj vysoko. Výnimkou bol iba zápas v Bešeňovej, z ktorého priviezli

3 body. V tabuľke pravdy majú jeden kladný bod.

Muži
Muži sú najproblematickejším kolektívom, ale nie vlastnou vinou. Kvôli zamestnaniu hráči vynechali veľa tréningov aj zápasov a preto sa veľmi často menila zostava. Niekedy bol problém postaviť do zápasu jedenást hráčov. Toto všetko sa potom prejavilo aj na výsledkoch zápasov.

Po jeseni sa muži nachádzajú v dolnej časti tabuľky a v tabuľke pravdy majú štyri mínusové body.

Kladom bolo, že sa podarilo do zostavy zapracovať aj dorastencov a celkovo muži patria medzi najmladšie kolektívy súťaže.

Prípravkári
Súťažili aj prípravkári na troch turnajoch.

Tréneri
Celkovo sa naše družstvá oproti vlaňajšej jeseni zlepšili. Zásľuhu na tom majú tréneri a ďalší funkcionári TJ, ktorí vo svojom voľnom čase sa venovali futbalistom.

Trénerom mladších žiakov bol Ferdinand Poláček, starších viedol Dušan Ratica mladší, dorast kormidlovali Miroslav Adamčík starší a Dávid Vojtěch, mužov zháňali a naháňali Jozef Mihaliak a Jozef Kovalíček, prípravkárov učili hrať futbal Ján Iskierka a Jozef Havlíček.

Podakovanie za odvedenú prácu patrí aj Pavlovi Jendreasovi, ktorý sa staral o ihrisko a zdravie hráčov. Financie zabezpečoval Štefan Zboňák.

Diváci
Futbal sa hrá nielen pre vyžitie hráčov, ale aj na pobavenie fanúšikov. Oceňiť treba hlavne tých, ktorí pravidelne sledovali zápasy našich futbalistov a povzbudzovaním im pomáhali dosiahnuť dobré výsledky.

V budúcom čísle Chýrnika prinesieme vyhodnotenie jednotlivcov a ďalšie informácie z futbalu.

TABUĽKY futbalových súťaží po jeseni 2012

Dospelí – 1. trieda

1. Zubrohlava	14	9	4	1	21:11	31
2. Žašov	14	8	3	3	34:15	27
3. Novot	14	7	3	4	44:28	24
4. O.Podzám.	14	7	2	5	32:21	23
5. Nižná	14	5	6	3	26:17	21
6. Breza	14	7	0	7	24:27	21
7. O. Polhora	14	6	2	6	19:21	20
8. Klin	14	5	4	5	25:26	19
9. Zuberec	14	6	1	7	23:25	19
10. Medzibrodie	14	6	1	7	21:26	19
11. Rabča	14	5	2	7	24:33	17
12. Dlhá	14	4	4	6	14:26	16
13. Sihelné	14	4	2	8	17:21	14
14. Lokca	14	2	0	12	13:40	6

doma: 7 4 2 1 14b
vonku: 7 1 0 6 3b
tabuľka pravdy – 4b

Medzi najlepších hráčov súťaže 1. triedy sa umiestnil na 7. mieste Jozef Galis

Dorast – 5. liga

1. Istebné	13	9	0	4	46:19	27
2. Or. Veselé	13	8	3	2	39:16	27
3. Turany	13	8	1	4	56:25	25
4. Švošov	13	8	1	4	50:28	25
5. Likavka	12	6	3	3	37:20	21
6. Dlhá	13	7	0	6	34:34	21
7. Or. Polhora	13	6	2	5	40:29	20
8. Rabča	13	6	1	6	63:39	19
9. Zákamenné	13	6	1	6	23:41	19
10. Lipt. Sliače	12	6	0	6	33:30	18
11. Trstená	13	4	0	9	27:41	12
12. Zuberec	13	3	1	9	23:51	10
13. Bešeňová	13	3	1	9	19:52	10
14. D. Kubín	13	3	0	10	18:50	9

doma: 6 5 1 0 16b
vonku: 7 1 0 6 3b
tabuľka pravdy + 1b

Starší žiaci – 3. liga

1. Bobrov	13	11	1	1	56:10	34
2. Klin	13	9	2	2	37:13	29
3. L. Hrádok	13	9	1	3	72:12	28
4. Istebné	13	8	1	4	41:18	25
5. Liesek	13	8	0	5	32:19	24
6. Rabča	13	7	1	5	53:28	22
7. Blatnica	13	6	0	7	23:28	18
8. Lisková	13	5	2	6	23:29	17
9. Záv. Poruba	13	4	4	5	17:28	16
10. Or. Lesná	13	5	1	7	26:25	16
11. O.Podzámok	13	5	0	8	16:39	15
12. Breza	13	2	4	7	20:34	10
13. Sučany	13	3	0	10	22:63	9
12. O. Polhora	13	0	11	2	6:81	1
doma: 6 4 1 1						13b
vonku: 7 3 0 4						9b
tabuľka Pravdy + 4b						

Mladší žiaci

– tabuľka sa nevedie.
Zápasy: 13 8 2 3 47:24
26b,
doma: 6 4 0 2 12b,
vonku: 7 4 2 2 14b,
tabuľka pravdy + 8b.

Jozef Havlíček,
predseda TJ ORAVAN

VÝŽREBOVANIE ZÁPASOV STOLNÝCH TENISTOV ORAVANU RABČA V SÚŤAŽNOM R. 2012 – 2013 V. LIGA

Dátum	ZÁPAS	Začiatok	Výsledok
30. 9. Ne	Rabča – Nižná	10 ⁰⁰	3:15
7. 10. Ne	Rabča – Or. Poruba	10 ⁰⁰	6:12
13. 10. So	Hruštín – Rabča	18 ⁰⁰	15:3
21. 10. So	Rabča – S. Dubová	10 ⁰⁰	7:11
28. 10. Pi	Mutné – Rabča	18 ⁰⁰	9:9
11. 11. Ne	Rabča – Zuberec	10 ⁰⁰	9:9
17. 11. So	O. Lesná – Rabča	18 ⁰⁰	
25. 11. Ne	Rabča – Bziny	10 ⁰⁰	
2. 12. Ne	D. Kubín – Rabča	10 ⁰⁰	
9. 12. Ne	Rabča – Lokca	10 ⁰⁰	
14. 12. Pi	B. Potok – Rabča	18 ⁰⁰	
13. 1. Ne	Nižná – Rabča	10 ⁰⁰	
19. 1. So	Or. Poruba – Rabča	18 ⁰⁰	
27. 1. Ne	Rabča – Hruštín	10 ⁰⁰	
4. 2. Pi	S. Dubová – Rabča	18 ³⁰	
10. 2. Ne	Rabča – Mutné	10 ⁰⁰	
16. 2. So	Zuberec – Rabča	17 ³⁰	
24. 2. Ne	Rabča – Or. Lesná	10 ⁰⁰	
29. 2. Pi	Bziny – Rabča	18 ⁰⁰	
10. 3. Ne	Rabča – D. Kubín	10 ⁰⁰	
15. 3. Pi	Lokca – Rabča	18 ⁰⁰	
24. 3. Ne	Rabča – B. Potok	10 ⁰⁰	

POZNÁMKY: Žiaci hrajú turnaje. Hracie dni: Ne – nedela, So – sobota, Pi – piatok. Hracia miestnosť: domáce zápasy v športovej hale ZŠ

Rabconek

Časopis žiakov rabčianskej školy Školský rok 2011/12 Číslo 3 Ročník 11

Titul Vicemajster Slovenska získal náš žiak Rasto Bublák

O svoje pocity z Majstrovstiev Slovenska, kde získal 2. miesto v behu na 60 m, sa s nami podelil Rasto Bublák z 9. A triedy.

• S atletikou som začínal už ako mladší žiak, ale už druhý rok sa mám kde pripravovať, pretože pán riaditeľ školy v Rabči vybudoval špičkový atletický areál, kde som sa mohol pripravovať na súťaže.

K atletike ma priviedol hlavne môj brat Tomáš, ktorý bol minulý rok Majstrom Slovenska v behu na 60 m a momentálne trénuje v Slovenskom olympijskom výbere.

Moja príprava začala v zimnom období, kde som sa najviac zamerával na posilňovanie lýtok a stehien a na celkovú výbušnosť. Na jar som už len doladoval techniku behu.

Išiel som na súťaž s vedomím, že s každým štartom si vylepším svoj osobný rekord, čo sa mi aj podarilo. Na súperov som sa vôbec ne sústreďoval, aj keď bola silná konkurencia.

Moje prvé úspešné výsledky sú z okresného a krajského kola, kde som sa umiestnil na 1. mieste v behu na 60 m s časom 7,48 s. a na 1. mieste v skoku do výšky s výkonom 174 cm, a tým som sa prebojoval na Majstrovstvá Slovenska základných škôl, ktoré sa konali 13. júna 2012 v Nitre.

Všetky získané ceny si veľmi vážim, ale najviac 2. miesto na Majstrovstvách Slovenska, kde som si vylepšil aj svoj osobný rekord v behu na 60 m a zabehol som túto disciplínu s časom 7,14 s.

Sezóna s atletikou pre mňa skončila a od 11. júla 2012 mi začína letná futbalová príprava v klube Dukla Banská Bystrica, kde sa chcem v plnej miere venovať len a len futbalu, keďže 5. augusta sa začína nová sezóna.

Rasto Bublák, 9. A

Recitačné nadanie tretiačky zaujalo aj v krajských kolách

Ninka Jatyelová je žiačkou 3. B triedy a o jej úspechoch v okresných a krajských kolách recitačných súťaží, kde jej len o vlások unikol postup do celoslovenského kola, sme písali už v minulom čísle časopisu.

2. Tri recitačné súťaže za jeden školský rok, nie je náročné zapamätať si tri rôzne texty? Ako dlho sa učíš a pripravuješ na tieto súťaže?

Ako sama prezradila, už od malička mala rada rozprávky. Zaiste i fantastický svet rozprávok ju pritiahol k ich recitácii, nakoľko ich treba precítiť, vnútorne sa s nimi stotožniť, inými slovami „prežiť“ ich. Interview s Ninkou nám ale prezradí viac.

1. Recituješ už od druhého ročníka, čo je výborný vek k ďalšiemu rozvíjaniu tvojich recitačných schopností. Ako si sa dostala k recitácii?

K recitácii ma priviedla moja triedna učiteľka Adriana Škrková. Dáva mi veľa príležitostí zúčastňovať sa recitačných súťaží, na ktorých získavam skúsenosti. Určite mi pomohlo aj to, že som členkou divadelného súboru Faust a margaRétky, vďaka čomu sa učím vystupovať pred verejnosťou a zvládať trému.

Keďže texty si vyberáme vždy zaujímavé (Poveš o Šásove), humorné (Myši hore nohami) a blízke môjmu svetu (O psíkovi Zahrajovi), nemám problém zapamätať si príbehy. Vždy mám dost času, aby som sa ich zvládla naučiť na daný dátum. Približne mesiac i viac. Učím sa rada a moje prvé úspechy mi dodali ďalšiu chuť do učenia.

3. Aký bol tvoj prvý pocit, keď si získala 2. miesto v krajskom kole?

Keď som získala 2. miesto v krajskom kole re-

citačnej súťaže Šalian-sky Matko, bola som veľmi šťastná. V druhom ročníku sa mi na súťažiach nepodarilo získať žiadnu cenu, tak o to viac som sa teraz tešila. Konečne prišiel úspech, ktorý mi dal veľa chuti do ďalšej práce, aj keď prvenstvo mi uniklo o vlások.

5. Vieme o tebe, že okrem recitácie máš rada aj divadlo, si členkou det-ského divadelného súboru, rada spievaš a zúčastňuje sa aj speváckych súťaží, hráš na akordeóne. Čím

by si chcela byť, čomu by si sa chcela venovať v budúcnosti?

Páčila by sa mi práca učiteľky v materskej škole. Detičkám by som zahrala, zaspievala a aj zarecitovala. Naučila by som ich to, čo som sa ja naučila v škole. Rada aj maľujem, tak možno budem módnou návrhárkou. Rada aj plávam, tak by som chcela byť aj plavkyňou. Alebo herečkou? Nevie. Páči sa mi toho veľa!

Ninka Jatyelová,

Nikolettka Pitáková, 3. B

OČKO, MAMA A JA SME ŠĽASTNÁ RODINA

**M
A
OTCOV
I
DEŇ
EK
T
Í**

Takto je rodina
prepletená navzájom
počas celého roka
a nielen tri dni v roku,
keď si pripomínáme
Deň matiek,
Deň otcov
či Deň detí.

**Na DEŇ OTCOV si žiaci 3. C triedy
na hodine slovenského jazyka pripravili
zaujímavý program – krátke a výstižné
charakteristiky svojho otca:**

Sára Bjalončíková: „Môj otec sa volá Miroslav. Má tridsaťdva rokov. Pracuje v Českej republike. Stavia domy, obchody a bytovky. Vie murovať, malovať, obkladať. Odchádza vždy na dva týždne. Keď je doma, tak sa venuje nám – rodine. Rád sa zahrá aj na počítači.“

Natália Vnenčáková: „Môj ocko sa volá Ľubomír. Mám ho veľmi rada. Je najlepší na celom svete. Pracuje v nemeckej firme. Je auto-mechanik. Kúpi mi všetko, čo len chcem. Má ma veľ-
mi rád. Má hnedé oči ako ja. Má rád psy ako ja. Spolu pozeráme autá na internete. Má rád motorky a všetky autá.“

Už sa teším, keď príde z práce. Zase niekde pôjde-me.

Keď je ocko doma, je nám veselo. Ukladá nás do postele, rozpráva nám príbehy, ale najradšej mám, keď mi dá pusinku a povie, ako ma veľmi ľúbi, lebo ja ho ľúbim najviac na svete.“

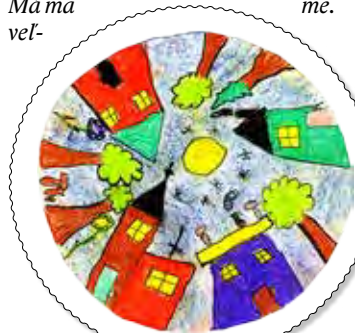
Karinka Odumorková: „Môj otec je strednej postavy. Má 33 rokov. Vlasy má hnedé, oči hnedosivé. Jeho zamestnanie je murárčina, pracuje v Českej republike. Otec je živiteľ našej rodiny. Na jeho príchod z práce domov sa naňho všetci tešíme. Väčšinou prichádza domov v noci. Môj otec sa rád pe-
ne oblieka, a aj veľmi pekne vždy vonia. Keď nie je zaneprázdnený, trávi s nami svoj voľný čas. Je veľmi dobrý.“

ne oblieka, a aj veľmi pekne vždy vonia. Keď nie je zaneprázdnený, trávi s nami svoj voľný čas. Je veľmi dobrý.“

ne oblieka, a aj veľmi pekne vždy vonia. Keď nie je zaneprázdnený, trávi s nami svoj voľný čas. Je veľmi dobrý.“

Opekačka s rodinou, Nikolettka Pitáková, 3. B

Dominika Brišáková, 3. B

Deň matiek

Ďakujeme našim mamám,
lásku im za to dávam.
Srdce nám láskou prekvitá,
a kyticou mamu privítam.
Otecko Ťa ružou prekvapí,
a lásku perami vyzná ti.

Viktória Bielővá, 3. B

Angelika Turacová, 3. B

NÁŠ (NE)OBJEKTÍVNY POHĽAD NA NÁŠ NAJVÄČŠÍ POKLAD - MAMU:

Mama je len jedna,
dala nám kúsok DNA.
Jej kuchyňa je aj biedna
a občas je vedľa ako tá jedľa.
Nevie, čo je to sranda.
A čo hovorí na moje tričko? Handra.
Každý večer máme hádku,
nemôžem von ani na chvíľu krátku.
Musím sedieť doma!
(na zadku)
Ako nájdem kamarát(-a, -átku)?
Počítač – záchrana?
Letím meniť status,
hudba hučí.
Mamičku bolia uši
a smútok dusí
jej veľké srdce.

MOJA
SOM SPOKOJNÁ
VYBERÁM, NEPRIBERIE
MÁ VELA PRÁCE
ANI MY
MOŽNO AJ
VŠETKO PRE MOJE DOBRO
MÁ STRACH
NIČ SA MI NESTANE
ASPOŇ SI UPRACEM
VEĎ ICH MÁM DOŠŤ
VELMI MI TO NEPOMÔŽE
ZAJTRA V ŠKOLE
HLUKU MÁŠ DOŠŤ AJ INDE
HUDBA OTRIASA DOM
VIEŠ, ŽE ŤA LÚBIM
NADOVŠETKO

Adriána Škrková 8. A, Martina Žofajová 8. B, Marcela Bušková 8. A

Mame

Keď žiaril v kalendári Deň matiek,
všetci sme chystali pre mamku darček.
Mama mi dala dar života,
v jej očiach vždy žiari dobrota.
Občas mi povie: „Ty nezbednica!“
Častejšie ma však pohladí po lícach.
Ona to nikdy zle nemyslí,
má s nami vždy dobré úmysly.
Niekedy mám toho dosť,
(aj zlost)
ale mama myslí na moju budúcnosť.

Silvia Stopiaková, 3. B

Kto tam chce byť, musel sa biť

Nie, nebojte sa,
nejdeme vás strašiť,
nedošlo k žiadnym
školským bitkám,
netiekla ani krv, len
mlieko, veľa litrov
mlieka plným prúdom
v školskej jedálni
pre našich malých
školáčikov z I. stupňa.

V stredu 23. mája 2012
bola totiž zorganizova-

ná školská akcia s názvom „Mliečny deň“. Pripomenuli sme si tak Svetový deň mlieka, ktorý každoročne pripadá na tretí májový utorok. Tento deň je venovaný mlieku ako jednej z najdôležitejších a nenahraditeľných zložiek potravy. Zároveň je tento deň aj dobrou príležitosťou vyzdvihnúť mlieko nielen ako zdraviu prospešné, ale tiež

ako každodennú súčasť života v záujme udržania aj upevnenia zdravia človeka.

Na I. stupni bol tento deň tematicky zameraný na poukázanie dôležitosti a významu mlieka a mliečnych výrobkov vo výžive detí, čo je nevyhnutné hlavne v dnešnej dobe plnej rýchlych a nezdravých jedál. V školskej je-

DETSKÁ OLYMPIÁDA

Deň detí sme naplno oslávili aj v našej škole športovou akciou – Detskou olympiádou. Nakolko nám počasie neprialo ani 1. júna, ani počas ďalších týždňov, olympiáda sa uskutočnila až 27. júna, ale o to viac sme sa na ňu tešili a lepšie sa pripravili.

Do školy sme prišli v športovom oblečení a plní očakávania. Bola super nálada. O deviatej hodine sme prešli na školské ihrisko. Čakal nás tam už pán riaditeľ, ktorý nám na začiatok poprial veľa šťastia v športovom súťažení a nezapadol pripomenúť, že nie je dôležité vyhrať, ale zúčastniť sa! Bolo nás naozaj veľa, niektorí sa pripravovali na súťaže-

nie, niektorí zase na povzbudzovanie.

Tak začala olympiáda. Súťažili sme v rôznych disciplínach, napr. skákanie do piesku, beh na 60 m, 300 m, hod kriketovou lopatkou. Všetci sme behali a skákali ako o dušu. Dali sme do toho všetko, veď každý chcel vyhrať. Vyhrali však len tí najlepší a boli ocenení diplomom a slad-

kou odmenou. Ich mená si môžete pozrieť na webovej stránke našej školy: www.zsrabca.sk.

Ani sme sa nenazdali a bol koniec olympiády. Pán riaditeľ nám všetkým poďakoval za účasť, zablagožel úspešným a my sme plní radosti, spokojnosti, niektorí aj unavení, odišli domov. Určite mnohí z nás ešte v ten deň doma precvičovali niektoré disciplíny, aby uspeli na olympiáde na budúci rok.

Ninka Jatyelová, 3. B

Všetky deti sa iste každý rok najviac tešia na svoj sviatok – Deň detí.

Dospelí, zamysleli ste sa niekedy, čo by sme si v tento deň, ale aj počas nášho najkrajšieho obdobia života priali my?

- Ja by som si na MDD želala, aby mi naši kúpili nové značkové kopačky z pravej kože. Okrem toho by som chcela, aby moja rodina bola šťastná a zdravá, aby sa mi darilo v škole a bola som výborná v športe, pretože sa chcem dostať na športovú školu.

Diana, 14 rokov

- Na MDD myslí každý na materiálne veci. No ja by som si priala zdravie a šťastie mojich najbližších, a aby som vedela vynikajúco ovládať angličtinu a ešte nejaký ďalší cudzí jazyk.

Marcela, 14 rokov

- Chcela by som, aby sme išli na plaváreň alebo na opekačku. Dostali by sme nejakú čokoládu, niečo sladké. Hrali by sme sa vonku a tam súťažili celá rodina spolu.

Nikoletta, 9 rokov

Za vedomosťami a zážitkami pražskými „náučnými chodníčkami“

Nemáte cez prázdniny v pláne cestu do Prahy? Ak áno, môžete čerpať z dojmov, zážitkov našich žiakov. Tu máte inšpiráciu, čo všetko sa dá v Prahe vidieť.

V Prahe je krásne všetko. Videli sme kus veľkolepého mesta. Plavili sme sa loďou po Vltave a oči nám jasali krásnou panorámou okolia Prahy. Navštívili sme aj najväčšiu zoológickú záhradu v Prahe. Takúto ZOO veru u nás na Slovensku nikde nenájdete. Potom sme sa vybrali aj do botanickej záhrady. Veľmi nás to tam nebavilo. Celou prechádzkou záhrady sme počúvali hokej, zápas medzi Slovenskom a Kanadou. Po výhre nad Kanadou sa nám na kvety, stromy a rastliny pozeralo hneď s oveľa väčšou radosťou. Ďalej sme navštívili Vyšehrad, Mostecké veže, Vald-

V Múzeu voskových figurín

štejské záhrady, Pražské Jezuliatko a národný cintorín. Všetko to bolo prekrásne.

Boli sme aj v Múzeu voskových figurín. Hneď vo výklade nás privítal čarodejník Harry Potter. Ďalšie figuríny z vosku, ktoré sme videli, boli na-

príklad princezná Diana, Picasso, Matka Tereza a mnohé iné osobnosti. Niektoré z nich pôsobili veľmi živo.

Absolvovali sme tiež návštevu Karlovho mosta, čo bol tiež neuveriteľný pocit. Na moste boli obrovské sochy svätých,

mnoho obchodníkov a dokonca sme si mohli vypočuť aj jednu „hudobnú kapelu“.

Praha ako mesto pôsobí sama o sebe takou uvoľnenosťou, pohodou, radosťou a hlavne čarovnosťou. Na vlastné oči sme mohli vidieť výmenu stráží práve vtedy, keď sme boli na Pražskom hrade.

Nasledovala návšteva Chrámu svätého Víta. Je to nádherný chrám s určitou starobyľou magicnosťou v sebe. Jeho stavba pôsobí veľmi zvláštne, no každého návštevníka určite očarí. Prechádzali sme sa aj Zlatou uličkou. Boli sme sa pozrieť na Staromestskom námestí, kde bolo veľa ľudí. Všetci čakali len na to, kedy odbije jedna ho-

dina poobede a spustí sa Pražský orloj. Na Václavskom námestí sme mohli vidieť veľkú sochu svätého Václava, ktorý sa tam nachádzal v spoločnosti ďalších českých patrónov. Za touto sochou stojí Národné múzeum v Prahe. Ocitol sme sa aj na vyhliadkovej veži Petřín, odkiaľ sme pozorovali celú Prahu.

Jednou z najväčších zaujímavostí bolo určite cestovanie metrom. Niektorí sme to skúsili po prvýkrát. Prešli sme si celou Prahou, videli sme mnoho kultúrnych pamiatok a odniesli sme si spomienky na Prahu uložené v našich myšliach. Bola to v našom živote zaiste veľká udalosť.

Dominika Skurčáková, Dagmar Kudjáčková, Juraj Slovák, Dávid Duda, Jozef Piták, 8. A

dálni pripravili naše pani kuchárky pre žiakov rôzne mliečne výrobky, jogurty, ochutené mliečne koktaily – banánový, jahodový, kakaový. Zo školskej jedálne všetci odchádzali s plnými bruškami a s veľkou chuťou na konzumáciu zdravej výživy, ku ktorej okrem ovocia a zeleniny patrí aj mlieko a mliečne výrobky.

Adriána Škrková, 8. A

Na zdravie!

Paľko Kovalíček, 7.A

Environmetálna báseň

Triediť odpad, to sa oplatí,
recyklovať papier a plasty.
Farebné nádoby na každom kroku
pomôžu životnému prostrediu.
Separácia, recyklácia, druhotné využitie,
odnesiem papier do zberu na ďalšie použitie.
V našej škole recyklujeme,
(ako o dušu)
životné prostredie neznečisťujeme.
Tým nám v škole dobrý príklad dávajú,
bohužiaľ, niektorí rodičia to zanedbávajú.
Ak o niekoľko storočí zanikne život na Zemi,
zodpovední za to budeme my sami.
Preto zoberme všetci tento problém vážne
a dajme STOP znečisťovaniu prírody rázne,
aby žiť tu za to stálo,
veď byť človekom nie je málo.

Viktória Slovíková, 7.C

Životné prostredie

Všade sa tu nájde odpad,
zbierať ho je dobrý nápad.
Rýchlo, rýchlo zbierame,
všade koše dávame.
Dobre je ho recyklovať,
až potom sa bicyklovať.
Sklo, papier, plasty triedime,
s prírodou spolupracujeme.
Ľudia neustále znečisťujú,
a plasty nezodpovedne spaľujú.
Nech nezanikne život na našej planéte,
veď predsa dlho na nej žiť chcete.
Krajšia bola minulosť,
ako bude naša budúcnosť.
Všetci sa už tešíme na Deň Zeme,
je to s prírodou naše krásne spojenie.

Martina Jagelková, Natália Masničáková,
Dávid Briš, Kristián Kubasák, 7.C

MYSLÍME EKOLOGICKY

Cieľom výchovy a vzdelávania v základnej škole je aj viesť deti k ochrane životného prostredia.

Mesiac apríl bol u siedmakov aj tematicky zameraný na ekologickú výchovu a budovanie zodpovednosti.

ného prístupu k prírode. Na hodinách slovenského jazyka vyhľadávali poznatky o znečistení prírody, vodných tokov, o následkoch znečisťovania na internete, v encyklopédiách, odborných časopisoch, ktoré spracovali metódou Šiestich mysliacich klobúkov.

kov (viď nižšie) do rôznych útvarov, básní, správ, listov, prvých úvah...

Niekoľko z nich vám ponúkame nielen na prečítanie, ale aj na zamyslenie sa nad vaším (ne)zodpovedným prístupom k životnému prostrediu:

Eko správa

Dňa 30. 5. 2012 sa v obci Rabča konala ekologická akcia s názvom Zelená streda. Tejto akcie sa nezúčastnili len deti z miestnej základnej a materskej školy, ale aj dlhodobí nezamestnaní ľudia z úradu práce. Čistili okolie rieky Polhoranka a okolie Solného potoka.

Po skončení akcie mnohí konštatovali, že naša obec je znečistená prevažne splaškami, chemikáliami, umelými hnojivami a odpadkami z ľudských sídel. Mali zlý pocit z toho, že veľa ľudí v súčasnosti netriedi odpad, ale napríklad pália plasty, pričom sa vtedy do ovzdušia uvoľňujú jedovaté a karcinogénne látky nebezpečné pre zdravie ľudí. Veľmi pomohlo, že poslanci obecného

zastupiteľstva vyčlenili finančnú čiastku z daní na zakúpenie zberných nádob na triedenie odpadu, ktoré bývajú aj pravidelne vyprázdňované.

Pesimistický názor mali na čistotu životného prostredia v budúcnosti, pretože rodičia nevychovávali a nevedú svoje deti k starostlivosti a ohľaduplnosti k životnému prostrediu, preto pri tomto trende o niekoľko storočí môže naozaj na planéte Zem zaniknúť život. Naozaj vyzdvihli, že na Deň Zeme sa žiaci zapájajú do čistenia obce, lesov, riek, potokov, okolia, čo je síce minimum, ale aj tým sa jej predlžuje životnosť o pár rokov.

Táto dobre premyslená a veľmi užitočná akcia, bohužiaľ, v skutočnosti neprebehla, ale je zbožným želaním nás žiakov a všetkých ľudí, ktorí majú kladný vzťah k prírode. Ale pevne veríme, že ten-

to návrh nájde odozvu na jeho uskutočnenie v najbližšej budúcnosti, pretože už dnes je neskoro. A toto je slovo nás siedmakov k vám dospelým, zoberte ho do úvahy...

Patricia Kolčáková, 7.C

...TROŠKU TEÓRIE

Šesť mysliacich klobúkov je kreatívna metóda individuálneho alebo skupinového myslenia, ktorej autorom je Edward de Bono. Na rozdiel od bežných metód využívajúcich argumentáciu a diskusiu, je táto metóda založená na princípe paralelného myslenia. Na jednu vec sa pozerá akoby z rôznych uhlov pohľadu, čo charakterizujú jednotlivé farby klobúkov: biely, žltý, červený, čierny, zelený, modrý.

Viac Eliašová, V. a kol.: Na stope slovám, str. 78 – 79 alebo http://www2.statpedu.sk/buxus/docs/kurikularna_transformacia/publikacia.pdf

...ako mohli byť takí bezcitní ľudia...

Aj v dnešnej hektickej dobe na nás masmédiá chrľia správy o krutosti a bezcitnosti ľudí, detí. Ubližujú si navzájom, týrajú zvieratá a deti... Je to smutné a je to na zamyslenie sa... Inakšie to nebolo ani v minulosti. Napríklad najstrašnejší dôkaz fašistických zverstiev – koncentračný tábor Osvienčim, ktorý mali možnosť pozrieť si v máji žiaci 9. ročníka v rámci dejepisnej exkurzie.

A tu je niekoľko postrehov žiakov z Osvienčimu, ktoré hovoria za všetko:

... bol som tam a porozumel som viacerým veciam ...
... bolo čudné byť na mieste, kde bolo zavraždených toľko ľudí ...

... je neuveriteľné, ako mohli byť takí bezcitní ľudia ...
... vďaka návšteve koncentračného tábora sme si viac uvedomili, aká krásna je sloboda ...

Tieto smutné historické medzníky už z našich dejín nevymažeme, ale nemalo by ich pribudnúť ani o milimeter viac. Preto je dôležité byť skutočne človekom! Človekom, ktorého človečenstvo sa prejavuje jeho osobným, ľudským prístupom k ostatným ľuďom. Zmena spoločnosti k lepšiemu spočíva v zmene nás samotných. V našej osobnej premene k ľudskému, ústretovému a pomáhajúcemu prístupu k iným. Veď človek je preto človekom, že sa k ostatným správa ľudským spôsobom, a nie podľa frázy „Homo homini lupus“, čiže človek človeku vlkom! Adriána Škrková, 8.A

Kolko jazykov vieš, toľkokrát si človekom

Uvedomujú si naši žiaci pravdivosť tejto starej múdrosti? Ved' vedieť cudzí jazyk je investícia, ktorú vám nikto nevezme. Znalosť cudzích jazykov uľahčuje život pri cestovaní, otvára rôzne pracovné príležitosti a prispieva k porozumeniu medzi ľuďmi.

Žiaci sa povinne začínajú učiť prvý cudzí jazyk, a to angličtinu, od 3. ročníka a v 6. ročníku im pribudne do rozvrhu druhý cudzí jazyk, kde majú v našej škole na výber medzi nemčinou, ruštinou, francúzštinou.

Nie vždy je však zvládnutie cudzieho jazyka jednoduché. Preto sme sa opýtali na názor tretiačov, či sa im úspešne darí prekonávať jazykové bariéry.

Ako vnímaš anglický jazyk na prvom stupni? Učila sa ti angličtina ľahko alebo ťažko? Čo sa ti páčilo a čo ťa najviac bavilo na hodinách angličtiny?

• Na hodinách angličtiny sa mi pracovalo veľ-

mi dobre. Veľmi sa mi páčilo, aj keď som tomu trochu nerozumela. Som rada, že som sa niečo naučila. Preberali sme lekcie, naučili sme sa slová a prítomný priebehový čas. S pani učiteľkou sme sa hrali zábavné hry.

Dominika Jagelková, 3. A

• Tento rok sme sa začali učiť anglický jazyk. Nerobil mi žiadne problémy. Naučila som sa veľa anglických slovíčok, abecdu, farby, čísla do dvadsať a veľa pesničiek, napríklad: Hello, ABC, Bingo, Down on the farm, I like, Animals, Color and count, ... Ale nebolo to veľmi ťažké, veď nám pomáhala naša pani učiteľka angličtiny. Občas nás aj upozornila, lebo sme na hodine aj vyrušovali.

Silvia Stopiaková, 3. B

• Bolo to veľmi zábavné. Bol som rád, keď sme boli v učebni. Boli tam slúchadlá, keď sme počúvali, tak ma to bavilo.

Pavol Pikoš, 3. A

• Z 2. ročníka sme sa presunuli do 3. ročníka. V 3. ročníku na nás čakal nový predmet – angličtina. Začali sme sa

ju učiť a časom sa vyvíjali naše anglické schopnosti. Neskôr sme sa začali učiť anglické divadlo The Little Red Hen, s ktorým sme uspeli a vyhrali sme v okresnom kole prvé miesto. Počas celého školského roka sme sa naučili aj krásne pesničky či básničky. Určite boli aj pätky, ale nespeli chýbať jednotky. Tento rok bola angličtina jedným zábavným a ľahkým predmetom. Už sa teším do 4. ročníka na ďalšie hodiny angličtiny.

Angelika Turacová, 3. B

• Rada sa učim angličtinu, lebo mi môže pomôcť. Je to iba prvý rok a za tento rok som sa naučila veľa anglických slovíčok a viet. Angličtina je jeden z mojich obľúbených predmetov. Cvičili sme aj divadlo The Little Red Hen a vyhrali sme dvakrát 1. miesto. Pre mňa je angličtina už trochu ľahká, lebo chodím na krúžok 3 roky. Myslím, že už toho veľa viem, ale ešte potrebujem angličtinu, lebo skoro všetko je po anglicky. Teším sa na angličtinu na ďalší rok, cez prázdniny mi bude chýbať.

Nikolaeta Pitáková, 3. B

• Angličtina je pre mňa ľahký predmet, mám z nej dobré známky. Angličtina mi dala nové slovíčka. Slovíčka sa mi nechce učiť, ale keď sa ich naučím, viem viac a som múdrejší. Som rád, že sa učíme po anglicky slová a aj pesničky, keď budem veľký, budem chcieť ísť do Anglicka. Veľmi sa mi páči anglická

reč. A ešte sme sa naučili pieseň Bingo, s ktorou sme vyhrali školské kolo a postúpili do okresného kola a tam sme nepostúpili, ale moji spolužiaci z druhej skupiny vyhrali s anglickým divadlom na okresnom kole 1. miesto a dostali peknú odmenu – kvietkované pero.

Miroslav Kubasák, 3. B

Nielen v angličtine sme doma...

Do okresného kola anglickej súťaže ABC sa zapojili aj žiaci z našej školy a vytvorili veľa krásnych projektov.

Prvé miesto si vybojovala Dominika Jagelková z 3. A pod vedením pani učiteľky Andrey Lubasovej a 2. miesto získala Nikolaeta Pitáková z 3. B, ktorú pripravovala pani učiteľka Adriána Škrková.

Aj v oblastnom kole projektovej súťaže z nemeckého jazyka „Ja a moja dedina“ sa naši žiaci Jakub Pienčák a Filip Randjak z 8. A, Kristína Jančová a Dalibor

Vnenčák z 8. C umiestnili na prvých miestach. Na súťaž ich pripravovali pani učiteľky Elena Mišková a Adriana Tropekova.

Ani v ruskom jazyku nezaostávame v okresnom kole, pretože vo vedomostnej súťaži z ruštiny získala 2. miesto Veronika Vnenčáková z 8. A triedy pod vedením pani učiteľky Adriany Tropekovej.

Naši žiaci teda zabodovali aj v okresných súťažiach, čím dokázali, že cudzí jazyk im už nie je až tak cudzí a sú v ňom doma...

Patricia Kolčáková, 7. C

THE STAGE IS YOURS

Podporiť komunikáciu žiakov v cudzom jazyku, tvorivosť, rozvíjanie a prejavenie svojich schopností a zručností bolo cieľom okresnej jazykovej súťaže THE STAGE IS YOURS, ktorú zorganizoval 4. júna Spoločný obecný školský úrad Zákamenné a okresný kabinet anglického jazyka.

Súťaž sa konala v KD v Rabči v dvoch vekových kategóriách: 1. – 4. ročník a 5. – 9. ročník ZŠ.

Žiaci prejavili svoje nadenie v speve anglických piesní, recitácii rozprávky, rôznych hrách, rie-

kankách, tanečných choreografiách spojených so spevom piesne, dramatizáciách príbehov, divadelných inscenáciách... Jednotlivé vystúpenia boli živé, dynamické, zaujímavé, inšpiratívne, a hlavne všetky boli prezentované v cudzom jazyku, čo dozaista nebolo pre žiakov celkom ľahké. Dokonca i moderátori programu komunikovali navzájom v anglickom jazyku. Porota teda mala plné ruky práce s vyhodnotením súťaže.

Žiaci našej školy z 3. B triedy pod vedením pani učiteľky Adriány Škrkovej získali 1. miesto s divadelnou inscenáciou The Little Red Hen (Malá červená

Divadelná inscenácia The Little Red Hen (Malá červená sliepočka) žiakov z 3. B triedy

vená sliepočka) v kategórii 1. – 4. ročník.

Nemalé úsilie vyvinuli aj moji spolužiaci z 8. A triedy pod vedením

pani učiteľky Júlie Garajovej s vlastným divadelným stvárnením rozprávky Shrek, a hoci sa neumiestnili na popredných miestach, určite si zaslú-

žia pochvalu za aktívny a tvorivý prístup. Videoukážky z vystúpení si môžete pozrieť na webovej stránke našej školy.

Adriána Škrková, 8. A

RABCONEK PRVÝ

Tešíme sa z úspechov nášho školského časopisu Rabconek, ktorý získal v Dolnom Kubíne 27. júna 2012 v najsilnejšej kategórii spomedzi 27 časopisov 1. miesto a stal sa tak najlepším školským časopisom 2012 v regionálnej súťaži medzi školskými časopismi z Oravy, Kysúc a Liptova a poľskej Limanowej.

Súťaž už po 9. krát vyhlásila Oravská knižnica Antona Habovštiaka v spolupráci s mediálnymi partnermi: MY – Oravské noviny, MY – Liptovské noviny a MY – Turčianske noviny. -žžk-

Sonet samoty

celý byt ešte rozvoniava
po kvetoch z tvojho pyžama
pod mokrými mihalnicami
ostal obraz posledného rána

káva a rozliate mlieko
po precitnutí z bezsenného sna
zmizol účes v pralese peria
kvíli telefón a ty sa smeješ

smeješ sa do zbláznenia
že kotúľaš do kopca balvan
skropený sifyfovským potom a slzami

dúhové spektrum v tvojich očiach
potichu premiešaš lyžičkou
káva ti už dávno vychladla

Adriána Škrková, 8. A

Triolet

povedz, povedz, povedz,
kto si, miláčik?
zlodej, lump či vdovec?
povedz, povedz, povedz,
má to jeden háčik...
to ja som ten lovec,
povedz, povedz, povedz,
kto si, miláčik?

Adriána Škrková, 8. A

Na vlnách kreativity našich žiakov

Ako sa myšiak Miško hral na rytiera

Kedysi dávno v stodo-
le gazdu žil malý my-
šiak Miško. Jeho snom
bolo stať sa rytierom.

„Keby som bol rytie-
rom!“ vydýchol si my-
šiak Miško. „Bol by som
suprovým rytierom. Na
brnení by som mal na-
kresleného ryšavého ry-
sa a na meči korytnač-
ku.“

Raz ráno sa myšiak
Miško zobudil a rozho-
dol sa, že si splní svoj
sen a bude sa hrať na
rytiera. Zavolať si svo-
jich kamarátov: Bystrí-
ka, Abyho a Bylinku,
ktorá bude hrať pyšnú
princeznú, ktorú mal
Miško zachrániť. Bylin-
ka sa ho opýtala:

„Miško, kde máš br-
nenie?“ Ale myšiak
Miško sa zasmial:

„Bylinka, pôjdeme
predsa k strynke koby-
le. Tá je kováčka a brne-
nie mi určite urobí!“

Keď tam došli, po-
prosili strynku, aby ho

Miškovi urobila. Koby-
la súhlasila, no na za-
čiatku ešte pri-
pomenula:

„B u d e
to dlho tr-
vať!“

Miško chcel
strynke nie-
čo netrpez-
livo odvetiť,
ale Bylinka ho
upokojila:

„Neboj sa,
čoskor ho bu-
deš mať.“ Keď
kobyľa zavola-
la Miškovi, že má
brnenie hotové,
zavolať Bylinku
a svojich kamará-
tov, aby s ním išli
poň. Keď stáli pred
strynkou kobyľou,

boli veľmi netrpezli-
ví. Brnenie vybrala z aké-
si poškrabanej skrine
a dala ho Miškovi. Pri-
kázala mu:

„Miško, obleč si ho!“
Ten si ho obliekol
a bolo mu ako uliate.

Ten si ho obliekol
a bolo mu ako uliate.

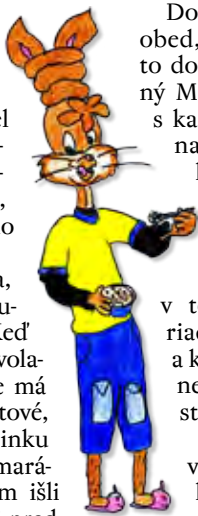
Vyzeral v ňom veľmi
pekne. Kobyľa sa poďa-
kovali a odišli.

Domov prišli na
obed, lebo od kobyly je
to dosť dlhá cesta. Pyš-
ný Miško sa začal hrať
s kamarátmi. Hrali sa
na skrývačku, šmý-
kali sa na šmýkač-
ke, plávali v ko-
ryte rieky To-
rýsy, naháňa-
li sa, ale Miško sa
v tom nemohol po-
riadne ani hýbať,
a keď spadol, poriad-
ne to zarinčalo. Po-
stavili si aj skrýšu.

Deň im ubehol
veľmi rýchlo, do-
konca nemysleli
ani na jedlo. Ani
nevedeli, že ich do-
ma čakajú bryndzové
halušky.

Večer Miškovi kama-
ráti odišli. Aj on si išiel
ľahnúť a tešil sa, že ko-
nečne si splnil svoj dáv-
ny sen – byť rytierom.

Ninka Jatyelová, 3. B

NAMYSLENÍ chválenkári

Jedného jarného
dňa sa v korune stro-
mu zobudila sykor-
ka Simona. Pri tom
strome sa zobudil
aj syseľ Pavol.

Boli veľkí kamaráti.
Ráno vstali z postelí.
Naraňajkovali sa dosý-
ta a umyli si zuby. Sy-
seľ Pavol sa rozho-
dol, že pôjde na náv-
števu k sýkorke Simo-
ne. Tak išiel a išiel, až
bol pred dverami Si-
monky. U Simony si
dali syr. Medzitým
Pavol povedal, že je-
ho strýko bol tajný
agent. Sýkorka Simo-
na neverila vlastným

ušiam. Potom jej sy-
seľ Pavol ešte naznačil,
že pracoval pre NCIS.
Ani tomu neverila. Tak
ju syseľ Pavol zaviedol
do svojho domu. Tam
jej ukázal svoje starove-
ké zbrane. Nuž mu po-
tom uverila. Pochváli-
la sa, že jej syn Peter
je tiež hrdina. Bojoval
s hadom, ktorý syčal,
až mu v ústach vysy-
chalo. A potom pokračo-
vala: „Zachránil ry-
sa pred pyšným pytlia-
kom...“

No a tak vpravdi a vra-
veli, až kým nepomreli.

Silvia
Stopiaková, 3. B

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.

ČÍTAME S OSMIJANKOM – PRIDAJ SA AJ TY!

Žiaci 3. B triedy sa už druhý rok zapojili do celoslovenskej čitateľskej súťaže Čítame s Osmijankom, ktorú cieľom je podporiť rozvoj čítania a dvíhanie jazykovej kultúry u žiakov mladšieho školského veku, kedy sa vytvára a formuje trvalý vzťah ku knihe.

Mnohé výskumy čitateľskej gramotnosti neskúmajú dôležitú skutočnosť – ako správne motivovať deti, aby sa čítanie stalo ich celoživotnou záľubou. Veľkou motiváciou k čítaniu je aj táto súťaž, ktorá zábavnou formou pomocou ôsmich literár-

ných hádaniek ponúka malým čitateľom množstvo hlavolamov, hádaniek, krížoviek, ale aj otázky navyše

pre výmyselníkov alebo aj začínajúcich autorov. Svetom spoznávania detských kníh, spisovateľov a hodnotnej literatúry sprevádzajú deti literárne postavy z knihy spisovateľky Kristy Bendovej – Osmijanko a Osmidunčo. A práve im adresovali tretia-

ci list. Ešte predtým, než sa do neho začítate, chceme pozvať aj vás, milé deti (8-12 ročné), aby ste sa pridali do tejto čitateľskej súťaže k Osmijankovi.

**VIAC INFORMÁCIÍ
A PRIHLÁŠKU nájdete na www.osmijanko-ba.sk.**

Milý Osmijanko,

ďakujeme Ťi za dobrodružné čitateľské putovanie po krajinách fantázie. Z tvojej nevyčerpatelnej rozprávkovej kapsičky sme prečítali množstvo kníh, príbehov, vyriešili sme veľa literárnych hádaniek a zahrali sa aj na ilustrátorov rozprávok. Najviac sme sa tešili na druhú otázočku, v ktorej sme si mohli zahrať divadielko o Máši a medvedovi. To bola „hádku“ o hlavné postavy. Nakoniec sme vybrali Silvinku a Vikinku. Všetci sme sa na tom veľmi pobavili. Napokon sme sa od Teba naučili veľa spisovateľov, aj pri rozvíjaní čí-

tania s porozumením sme precestovali celý svet. Veľmi sa nám to páčilo a tešíme sa na spoluprácu s Ťebou aj na budúci rok, keď budeme štvrtáci. Tešíme sa aj na Osmidunča a na ďalšie zábavné úlohy, v ktorých sa opäť dozvieme o nových knihách pre deti a o spisovateľoch. Aj tento rok sme Ťi naplnili čarovnú kapsičku našimi rozprávkami, básničkami, vlastnou tvorbou, aby si sa popri putovaní po celom svete za malými čitateľmi mohol do nich začítať. Veríme, že sa Ťi naša tvorba bude páčiť.

Pozdravujú Ťa žiaci 3. B triedy.

Ako Osmijanko našiel svojho psíka

Osmijanko sa nemal s kým hrať a pomyslel si, aké to je mať psíka.

„Och, keby som mal psíka, určite by som sa o neho staral. Moja hlava deravá, veď sa môžem opýtať Osmijanky, aké to je mať psíka,“ pomyslel si Osmijanko.

„Osmijanka, Osmijanka,“ kričal Osmijanko zďaleka. Keď už bol bližšie, opýtal sa jej, aké to je mať psíka.

„No, Osmijaničko, neviem, ale ak si ho chceš kúpiť, tak neviem, neviem, či to zvládneš. Psík je živé stvorenie, musíš sa o neho starať, hrať sa s ním a venovať sa mu. Nemôžeš ho po čase odložiť ako hračku,“ vysvetľovala mu Osmijanka.

„To by mi nevadilo,“ povedal si Osmijanko, „pôjdem sa ešte spýtať na názor Osmizdenky.“ Ale Osmizdenka tiež povedala, nech si psíka nekupuje.

Osmijanko išiel domov veľmi smutný, ale zrazu len počul hav, hav, a ozývalo sa to celkom blízko neho. Osmijanko sa zaradoval, a keď sa pozrel na osmiulicu, uvidel krásneho psíka. Hneď sa skamarátili a Osmijanko si ho zbral domov. A pretože vyzeral ako osmička, tak mu dal Osmijanko meno Osmidunčo a žili spolu šťastne.

A žijú šťastne aj dodnes v knihách spisovateľky Kristy Bendovej a fantázii detí...

Ninka Jatyelová, 3. B

Olympiáda

Dnes sa všetky zvieratká pripravujú na olympiádu. Koník behá, medveď, posilňuje, tučniak pláva. Aj iné zvieratká sa pripravujú, žirafa, mačička, had Ferko, alebo slimáky Aďo a Tiborko. Všetci nabití energiou sa nemôžu dočkať olympiády.

Prvá disciplína je beh s prekážkami. Každý sa snažil, aby vyhral, no koník to vyhral, pretože je rýchly a veľmi dobrý v skákaní. Druhý bol medveď, ktorý bol tesne za koníkom. A tretia bola mačička, ktorá vždy skočila na štyri labky.

Druhú disciplínou bolo plazenie po zemi. Bolo to veľmi napínavé, najskôr to vyzeralo, že vyhrá had, no potom ho slimák predbehol a vyhral on. Slimák

bol celý rád, že aspoň raz vyhral.

Tretou disciplínou bola hra vynaliezavosť. Tentoraz museli vymyslieť, ako dostanú jablko z vysokého stromu. Skákal medveď, skákal koník, ba aj tučniak, ale nič. Nikomu sa to nepodarilo. Len žirafa sa to podarilo, hneď ho zhodila.

Štvrtá disciplína je plávanie. Museli preplávať bazén 10 metrov dlhý tam a naspäť. Tučniak plával ako o život, a preto sa mu aj podarilo vyhrať.

Posledná disciplína je preťahovanie. Najskôr išiel medveď proti žirafe. Vyhral medveď. Potom šiel medveď proti mačke. No tá mu tiež nestačila. Na rad prišiel had. Ale aj toho pretiahol ako malinu. Každého porazil, a preto aj

vyhral. Škrečky povzbuzovali všetkých.

Prišli na rad ceny. Problém bol, že bola jedna. Všetci sa hádali, kto si ju nechá. Vymysleli plán. V pondelok tučniak, v utorok medveď, v stredu mačička, vo štvrtok slimáky, v piatok žirafa, v sobotu koník a v nedeľu had. Ale tento plán dlho nevydržal. Všetci sa stále hádali.

„Prečo si ju nedáte na námestie, veď ste všetci jedna veľká rodina!“ povedali škrečky.

Zvieratká sa na seba udivene pozerú, prečo to nenapadlo ich. Zhodli sa a pekne si ju vystavili na námestie, kde keď niekto prejde okolo, určite si všimne túto peknú cenu z olympiády.

Nikolettka
Pitáková, 3. B

Osmijanko a Osmidunčo sú späť

Osmijanko je opäť tu, Osmidunčo sa schoval do kúta.

Vymýšľa tam otázočky, pre naše múdre hlavičky.

Spolu 8-otázok vymýšľajú, k nám ich potom posielajú.

My ich pekne splníme, spolu sa pri tom zabavíme.

Osmidunčo „hav – hav!“ šteká, Osmijanko naňho čaká.

A tak sa s vami lúčime, dúfam, že aj na budúce sa s vami uvidíme.

Silvia Stopiaková, 3. B

Katka narode- ninová OSLAVA

Katka má dnes veľký deň. Má narodeniny. Keď jej mamička piekla tortu, rozmýšľala, aké darčeky dostane od starej mamy a starého otca. Nič ju také nezapadlo.

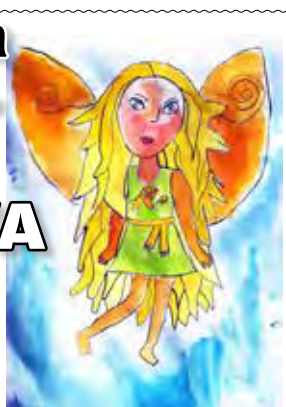
„Mami, koľko je hodín?“ spýtala sa Katka.

„Ale, Katuška, oslava ešte nebude, lebo je len 12 hodín, začneme až poobede!“

Katka sa nevedela dočkať, tak sa hrala s loptou, išla na prechádzku, ale nič ju nebavilo. Znova išla za mamkou a opýtala sa jej, s čím by sa mala hrať, aby jej rýchlo ubehol čas.

„Zavolaj si Zuzku, určite sa bude s tebou rada hrať.“

Dievčatá sa spolu zabávali, kričali, vyskali a aj občas plakali. Čas rýchlo ubíhal a dedko s babkou boli vo dverách.

Ninka Jatyelová, 3. B

Katke kúpili veľkú kyticu kvetov, a čo ju najviac potešilo, bola porcelánová bábička. Zuzka jej podarovala krásnu rozprávkovú knižku o počítadle, ktoré vedelo rozprávať. Prišiel aj Vilko. Ten Katke daroval plyšového psíka Dunča.

Po skončení narodeninovej oslavy si Katka vzdychla: „Oj, to bol ale krásny deň!“

Katka v ten večer tuho zaspala a sníval sa jej sen, že jazdila na dŕhovom koníkovi spolu s porcelánovou bábičkou a plyšovým psíkom Dunčom.

Ninka Jatyelová, 3. B

Školské udalosti v skratke

- 3. miesto v krajskom kole súťaže v umeleckom prednese poézie a prózy Hviezdoslavov Kubín získala víťazka okresného kola Ninka Jatyelová z 3. B triedy;

- v okresnom kole rétorickej súťaže Štúrov Zvolen sa Natália Jochimová zo 6. C triedy umiestnila na 2. mieste;

- Stanislav Kudjak zo 7. B získal 3. miesto v obvodnom kole matematickej súťaže Pytagoriáda, medzi úspešných riešiteľov obvodného kola patrili aj Mário Štraus zo 7. A a Juraj Maxa z 8. A triedy;

- do celoslovenskej súťaže KLOKAN sa zapojilo 9 žiakov našej školy, školským šampiónom sa stal Matej Jurčák z 5. A triedy a úspešní riešitelia boli tiež Juraj Maxa, 8. A a Šimon Masničák, 6. B;

- vo vedomostnej súťaži z ruského jazyka sa Veronika Vnenčáková z 8. A umiestnila na 2. mieste;

- v oblastnom kole projektovej súťaže z nemeckého jazyka „Ja a moja dedina“ sa dvojica žiakov Jakub Pienčák a Filip Randjak z 8. A a Kristína Jančová a Dalibor Vnenčák z 8. C umiestnili na 1. mieste;

- vlastnú kreatívnu tvorbu poézie, prózy či povestí podporuje súťaž Literárny Majáček, kde sa v okresnom kole umiestnili:

1. miesto v I. kategórii próza – Nina Jatyelová, 3. B

1. miesto v I. kategórii povestí – Nina Jatyelová, 3. B

2. miesto v I. kategórii poézia – Viktória Bielačková, 3. B

3. miesto v I. kategórii poézia – Dominik Oselský, 3. B

1. miesto v II. kategórii poézia – Adriána Škrková, 8. A

3. miesto v II. kategórii poézia – Natália Jochimová, 6. C

- anglická súťaž ABC bola zameraná na tvorbu

projektov v anglickom jazyku, kde 1. miesto v okresnom kole získala Dominika Jagelková z 3. A a 2. miesto získala Nikolettá Pitáková z 3. B triedy;

- v okresnom kole anglickej súťaže THE STAGE IS YOURS bodovali na 1. mieste žiaci 3. B triedy s divadelnou inscenáciou The Little Red Hen (Malá červená sliepka).

Exkurzie: Praha, Osvienčim, Jasenov, Gastro Top Slovakia

Akcie: Detská športová olympiáda, prednášky z protidrogovej výchovy s lekárkou z RÚVZ Dolný Kubín s cieľom odpútať záujem detí o psychotropné a omamné látky a viesť ich k aktívnemu vyplneniu voľného času zaujímavejšou činnosťou, prednášky boli tematicky zamerané: Zdravie ústnej dutiny, Chrbtica školáka, Prevencia fajčenia.

Adriána Škrková, 8. A,
zdroj www.zsrabca.sk

Nikolka Šurínová, 6. A

Katka Kutláková, 6. B

Viktória Kubalová, 6. B

SPOMIENKY DEVIATAKOV NA ŠKOLU

Zanechávame ticho a pokoj, naše bežecké výkony na chodbách školy sa už nebudú hodnotiť. Všetko hodnotné, čo sme sa v škole naučili, si odnášame na stredné školy a do života. Budú nám chýbať aj naše zábavné hodiny a samozrejme, skvelí spolužiaci.

Veľmi nás teší, že po nás deviatakoch neostali len iniciály na laviciach či stoličkách, ale aj uprataná a čistý areál školy je naša zásluha. Okrem brigádovania sme sa stihli venovať aj našej obľúbenej činnosti – športu. Súťažne často aj úspešne, ne-súťažne sme si oddýchli a nabrali fyzických síl na zvládnutie náročného dňa v škole.

Teším sa, že som prijatá na strednú školu, na ktorej som chcela študovať a viem, že je to aj vďaka dobrým výsledkom v monitore, preto odkazujem aj budúcoročným deviatakom: Učte sa, a nielen na monitor, ale aj po ňom, lebo sa zabudnete učiť.

EURÓPSKA ÚNIA
EURÓPSKY FOND
REGIONÁLNEHO ROZVOJA

AKO SME ZÍSKALI HODNOTNÉ PRIATEĽSTVÁ MIMO SOCIÁLNYCH SIETÍ

Poznáte ten pocit, keď sedíte pri počítači, na facebooku či pokeci máte stovky „priateľov“ a v danej chvíli nemáte ani s kým vybehnúť na ihrisko, do prírody...? A to ani nespomínam, ako dlhé „vysedávanie“ pri počítači vplyva na naše zdravie.

Určite to pozná aj pani učiteľka Marcela Skočiková, pretože napísaním projektu „Spoločne hľadáme spôsoby na zdravý, aktívny a tvorivý život mimo počítačovej siete,“ zapojila žiakov do rôznych športových aktivít a poukázala na vhodný spôsob nadviazania kamarátskych vzťahov so vzájomným zážitkovým učením sa.

Projekt trval od 1. 1. 2011 do 30. 6. 2012. Projekt bol spolufinancovaný Európskou uniou z Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Programu cezhraničnej spolupráce Poľsko – Slovenská republika 2007 – 2013. Našími partnermi boli Informačné centrum mladých Orava so sídlom v Tvrdošíne a Zespół Szkolno-Przedszkolny Nr. 2 im. Orla Białego w Zywcu.

Počas projektu sme spolu s poľskými žiakmi vytvorili dve brožúry: **Predstavím Ti miesto, kde žijem** – informačný leták, ktorý zachytáva región Oravu. Druhá brožúrka bola **Nauč sa moju reč** – vytvorili sme 100 najbežnejších fráz a slov, ktoré uľahčia dorozumievanie sa v prihraničnom slovensko-poľskom priestore.

Spoznávame domov a kultúru našich kamarátov z Poľska

Zúčastnili sme sa dvoch týždenných vzdelávacích pobytov – jeden bol na Slovensku a druhý v Poľsku.

Na názory a reflexie na uvedené aktivity sme sa opýtali žiakov, účastníkov projektu:

Ako sa ti páčil týždenný spoločný program „Cezhraničná olympiáda“ pre deti SR a PL, ktorý bol v Rabči? Čím ťa oslovil?

„Je to nesmierne účinné, keď sa môžeme takto stretávať. Spoznali sme nových priateľov zo zahraničia. Môže nám to pomôcť v budúcnosti pri práci. Bolo mi tam veľmi príjemne, naučili sme sa rôzne aktivity, chodili sme na plavárne, kde sme si mohli po športovom dni príjemne oddýchnuť. Taktiež turistika v Roháčoch bola super. Počas pobytu nás ocenili peknými cenami.“

Rebeka Dominová, 8. A

„Veľmi sa mi páčil, to bol najkrajší tábor, na akom som bola. Tým, že

sme veľa športovali, mali sme veľa aktivít a výletov. Stále sme mali čo robiť, naučili sme sa hrať aj šach.“

Viktória Nováková, 8. A

„Tým, že sme chodili po výletoch, veľa športovali, rozprávali sa spolu a zabávali. Bolo mi tam fajn a chcel by som tam ešte ísť. Veľmi sa mi páčilo. Športová organizácia bola veľmi dobrá, mali sme turnaje v rôznych športoch.“

Adam Grobarčík, 8. A

Ako sa ti páčil týždenný spoločný vzdelávací program „Škola v prírode“ pre deti SR a PL, ktorý bol v Zywci?

„Páčilo sa mi, že som spoznala veľa super ľudí. Naučili sme sa, ako sa robia výrobky zo slamy, z prútia, piekli chlieb, vyrábali domáce maslo. Navštívili sme pivovarské múzeum Browar v Zywci. Vyrábali sme ružičky z krepového papiera. Boli sme na rôznych miestach a výletoch. Zažila som tam neskutočne veľa zážitkov, na

„Bolo to veľmi dobré. Páčilo sa mi na hrade Wawel v Krakove aj v Poľskom a Českom Tešíne, boli sme jednou nohou na českom a jednou nohou na poľskom území.“

Jozef Piták, 8. A

„Oslovila ma hlavne ich škola. Našla som si tam nových priateľov. Naučili sme sa vyrábať kvety z krepového papiera, výrobky zo slamy. Páčil sa mi aj zámok Habsburgovcov.“

Martina Žofajová, 8. B

Čo ťa zaujalo na spoločnom vyučovaní s poľskými priateľmi?

„To, že každý predmet mali v inej triede a taktiež výtvarná výchova, kde sme pri kreslení počúvali aj hudbu a na začiatku hodiny sme si s pani učiteľkou aj zaspievali.“

Adriána Škrková, 8. A

ktoré nezabudnem. Páčilo sa mi také nezvyčajné ubytovanie – v kaštieli.“

Dominika Skurčáková, 8. A

Cvičenie vo FIT triede máme radi

„To, že nemajú vlastnú triedu, majú triedy na každý predmet, do ktorých sa sťahujú, cez prestávky sú na chodbách, kde hrajú stolný tenis alebo sa rozprávajú, hrajú pohybové hry.“

Nikola Bieláková, 8.A

„Ako sme sa museli dozvedieť tromi jazykmi – poľštinou, slovenčinou a angličtinou.“

Juraj Maxa, 8.A

„Majú iné hodnotenie ako my. Od 1 po 6. Pričom 6 je najlepšie.“

Milan Tisoň, 8.A

„Žiaci majú iný postoj k učiteľom a učiteľmi k nim. Majú skôr kamarátsky vzťah, učiteľom vykajú, ale oslovujú ich menom, nie priezviskom.“

Soňa Jagelková, 8.A

Vidíš nejaké rozdiely vo vyučovaní na Slovensku a v Poľsku?

„V Poľsku majú zaujímavé učebné pomôcky a využívajú ich na hodinách veľmi často.“

Rebeka Dominová, 8.A

„V Poľsku sa učiteľia učia so žiakmi prevažne hravou formou. U nás nie.“

Adriána Škrková, 8.A

„V Poľsku učiteľia viac zapájajú žiakov do vyučovania a veľmi zaujímavé bolo, že sa sťahovali do iných tried.“

Martina Žofajová, 8.B

„V základnej škole sú iba do 6. triedy, potom už idú na inú školu.“

Juraj Maxa, 8.A

Pomohli ti tieto pobyty zdokonaľiť sa v poľskom jazyku a nájsť si nových priateľov?

„Zdokonalila som sa v poľštine, a to som rada, lebo Poľsko je blízko, a tak nebudem mať problém s dorozumievaním sa. Našla som si veľa poľských priateľov a lepšie som sa spriatelila so slovenskými.“

Katarína Dominová, 8.A

„Určite som si zdokonalil poľštinu. Kamarátov som si našiel dosť veľa a som rád, cítil som sa veľmi dobre.“

Juraj Slovák, 8.A

„Obohatila som si slovnú zásobu a s novými kamarátmi sme v kontakte, verím, že sa ešte stretneme.“

Rebeka Dominová, 8.A

Odpovedal by si takéto pobyty aj iným deťom?

„Áno, lebo každá nová skúsenosť sa raz v živote zide. Taktiež je dobré, že sme nadviazali kontakty so zahraničím.“

Adriána Škrková, 8.A

„Určite, pretože čím má dieťa viac skúseností so zahraničím, tým sa vie viac orientovať vo svete. Tiež kolektív človeka obohacuje.“

Katarína Dominová, 8.A

Z vyučovania v Poľsku sme mali zážitok aj my

„Áno, lebo si tam nájdú nových priateľov a zažijú množstvo nezabudnuteľných zážitkov.“

Jozef Kovalík, 8.B

Počas projektu sa vzdelávali aj naši pedagógovia. Spoločne s poľskými sa zúčastnili dvoch vzdelávacích programov, jeden bol v Poľsku a druhý na Slovensku. Ako uviedla koordinátorka projektu pani učiteľka Marcela Skočiková:

„Vzdelávanie bolo zamerané na šport a zdravý životný štýl, metódy práce a výučby v športe spojené s metódami odbúrania stresu a záťažou formou cvičenia pod vedením športového inštruktora, ukážky práce so špecializovaným vybavením. Taktiež sa naučili no-

vé aktivity na výtvarnú výchovu a rozvoj jemnej motoriky a veľa iných zručností. Aktivity boli prínosné, pedagógovia si odniesli množstvo inovatívnych metód a foriem práce, ktoré využívajú pri svojej práci s deťmi. Pedagógovia si medzi sebou vymenili skúsenosti a získali nové kontakty. Následne spoločne vytvorili dve knihy: *Manuál pre prácu pedagógov* a *Manuál zdravého životného štýlu*.“

Prostredníctvom projektu sme zriadili fit triedu (posilňovacie stroje, florbalové vybavenie, lopaty na športové hry), ktorá slúžila na vykonávanie športových aktivít počas projektu. Fit triedu budeme využívať aj po skončení projektu na hodinách te-

lesnej a športovej výchovy, nakoľko posilňovanie a florbal sú pre nás žiakov zaujímavé a obľúbené aktivity.

A s akým cieľom napísala a zorganizovala tento projekt pani učiteľka Marcela Skočiková?

„Cieľom bola podpora psychosomatického zdravia, podnietenie záujmu o šport, motivácia detí k zdravému životnému štýlu a zmysluplnému využívaniu voľného času. Deti sme motivovali, aby nesedeli doma pri počítači, ale aby chodili športovať. Cvičenie vo fit triede sa im veľmi páčilo, tešili sa, že sa v škole niečo také vytvorilo.“

Projekt sa ukončil záverečnou konferenciou. Zhodnotilo sa partnerstvo a význam sieťovania inštitúcií v oblasti zdravého životného štýlu a inovácií výchovno-vzdelávacieho procesu. Pedagógovia aj deti hodnotia projekt za veľmi prínosný, nakoľko všetky aktivity a činnosti využijú aj po skončení projektu v praxi a taktiež si naďalej medzi partnermi môžu vymieňať skúsenosti. Počas realizácie projektu sme spoznali kultúru poľského partnera a zdokonalili si jazykové znalosti tejto krajiny. Veríme, že naša spolupráca skončením tohto projektu nekončí.

Spracovala Adriána Škrková 8.A pod vedením koordinátorky projektu PaedDr. Marcely Skočikovej, PhD.

Športové hry s našimi poľskými kamarátmi

Aj tento rok sme opäť postúpili na Majstrovstvá Slovenska v atletike

Vicemajster Slovenska Rastó Bublák prvý zľava

Úspechy našich športovcov pokračovali aj ku koncu školského roka. Atletika začala okresným kolom, ktoré bolo organizované v našom areáli školy. Zúčastnilo sa ho 16 družstiev žiakov ZŠ a 17 družstiev žiakov ZŠ. Celkovo sa

pretekov zúčastnilo 286 pretekárov, takže konkurencia bola veľká.

Žiačky reprezentovali:

Mária Kekeláková, Simona Revajová, Sára Adamčíková, Denisa Šurinčíková, Michaela Maxová, Nikola Skurčoňáková, Daniela Kekeliaková, Diana Pikošová, Beáta Kytková, Michaela Sivková. Umiestnili sa na prvom mieste a celé družstvo postúpilo do krajského kola.

Žiakov reprezentovali:

Rastislav Bublák, Juraj Slovák, Blažej Borovka, Adam Ladňák, Mário Kozák, Ján Garaj, Matúš Gallik, Peter Sifka, Peter Šurinčík, Adam Ganobjak. Umiestnili sa na druhom mieste. Do krajského kola postúpili na-

Na Majstrovstvách Slovenska v atletike

ši dvaja žiaci, ktorí obsadili prvé miesta. R. Bublák v behu na 60m nádherným časom 7,59 s a v skoku do výšky. J. Slovák v behu na 300 m časom 42,44 s.

Krajské kolo sa konalo 5. júna opäť v Rabči. Dievčatá tu zopakovali úspech z minulého roka a opätovne obsadili ako družstvo prvé priečku, a tak si zaistili postup na Majstrovstvá Slo-

venska v atletike, ktoré sa konali v Nitre. Do Nitry si vybojoval postup aj Rastislav Bublák, ktorý obsadil prvé miesto v behu na 60m a v skoku do výšky. Ani v Žilinskom kraji nemal v týchto disciplínach konkurenta.

Ani na **Majstrovstvách Slovenska** sme sa nemali za čo hanbiť. Dievčatá pekne reprezentovali našu školu. Je pre nás veľkým úspe-

chom, že žiačky z dediny súťažili medzi družstvami zo športových škôl z veľkých miest. Najlepší výkon mala Denisa Šurinčíková, ktorej o jeden pokus ušla bronzová medaila a výkonom 160 cm sa umiestnila na 4. mieste.

Pekne si počínal aj Rastislav Bublák, ktorý sa umiestnil v behu na 60 m na krásnom druhom mieste a získal striebornú medailu.

Odmena pre športovcov – návšteva prezidentského paláca

Naši športovci sa vďaka majstrovi sveta v armwrestlingu Ľubomírovi Jagnešákovi, rodákovi z Rabče, dostali v júni do Bratislavy na „Deň otvorených dverí“ v Prezidentskom paláci“.

Pre našich športovcov to bol veľmi pekne prežitý deň, plný vzácných a eu-

forických zážitkov. Zažili prehliadku reprezentačných priestorov Prezidentského paláca, koncert Vojenskej hudby, vystúpenie útvaru Čestnej stráže prezidenta SR, ukážky policajných vozidiel, limuzín a výzbroje. Nezabudnuteľným zážitkom bolo osobné stretnutie s prezidentom a prvou dámou, ktorí rozdávali autogramy, rozprávali sa s deťmi a obdarúva-

li ich svojimi úsmevmi. Motiváciu k športu našim žiakom vnesla autogramiáda známych úspešných slovenských športovcov. V Prezidentskej záhrade, ktorá bola taktiež sprístupnená verejnosti, bol pripravený program, kde boli tvorivé dielne a vystúpenia hudobných a tanečných skupín. Pre našich žiakov, ktorí úspešne reprezentujú školu v športových súťažiach, to

Na autogramiáde s prezidentom

bola skvelá odmena za svoju „vykonanú prácu“.

Výdavky za cestu hradila obec Rabča.

Vítazstvo našich dievčat vo futbalovej Dilong Lige

Získali sme putovný pohár v dievčenskej futbalovej Dilong Lige 2012

Dievčenskej futbalovej Dilong Ligy sa zúčastnili školy ZŠ Rabča, ZŠ s MŠ Liesek, ZŠ Trstená, ZŠ Klin, ZŠ M. M. Tvrdošín, ZŠ R. D. Trstená, ZŠ Zuberec a ZŠ Brezovica.

Naše žiačky sa prebojovali do semifinále kde zví-

ťazili nad ZŠ R. D. Trstená 4:1. Vo finále sa stretli so ZŠ M. M. Tvrdošín a vyhrali 5:1, čím si vybojovali prvé miesto a na jeden rok putovný pohár.

Školu reprezentovali: Michaela Maxová, Daniela Kekeliaková, Simona Revajová, Nikola Skurčoňáková, Denisa Šurinčíková,

Veronika Dobierková, Beáta Kytková, Jana Jančová, Dominika Valková.

Naše dievčatá usilovne trénovali na všetky uvedené súťaže pod vedením pani učiteľky Marcely Skočikovej a Emy Kolčákovcej a chlapcov viedol pán riaditeľ Ján Pienčák a pán učiteľ Miroslav Ciba. -žžk-

HORŇÁČIK

AKTIVITY NA HORNEJ ZŠ AJ MIMO NEJ

Majstrovstvá v „spellovaní“

Dňa 7. októbra 2012 sa v našej hornej základnej škole konalo prvé kolo v súťaži spellovania z Anglického jazyka.

Zúčastnili sme sa ho celá naša 4.C trieda. Nechýbali ani prváci a druháci, ktorí nás prišli povzbudiť. Našimi porotcami boli triedna pani učiteľka Oselská, ktorá dbala na to, aby si každý žiak vytiahol lístoček, na ktorom mal napísané slovo, ktoré musel vyspellovať, teda vyhláskovať po anglicky. Pani učiteľka Zborteková

dávala pozor, či slovo, ktoré sme si vytiahli bolo správne vyspellované a pani učiteľka Kubíková nás spolu so žiakmi povzbudzovala, aby naše výkony boli čo najlepšie. Keďže sa nám dobre darilo, prvé miesta boli dva, na ktorom som skončil ja

– Peter Živčák a Adam Metes. Druhé miesta patrili Kataríne Špigurovej a Lukášovi Grobarčíkovi. Za naše úspechy sme boli odmenení krásnymi cenami. Aj keď tento deň bol dosť náročný, určite budeme na túto súťaž dlho spomínať. Dúfam, že takéto

Milí čitatelia,

školský rok 2012/2013 spolu s rôznymi aktivitami je už v plnom prúde. Žiaci aj pedagógovia sú po prázdninách oddýchnutí, plní novej tvorivej sily a chuti do učenia, ktoré badať aj v ich reportážach. Zachytávajú obdobie 1. štvrťroka na Hornej základnej škole. Keďže sa pomaly blíži čas Adventu a Vianoc, my, žiaci a učiteľka z HZŠ, vám všetkým prajeme príjemné čítanie nášho školského časopisu Horňáčik, krásne prežitie Adventu a vianočných sviatkov, na ktoré sa všetci právom tešíme.

súťaže sa budú aj naďalej konať v našej škole.

Reportáž pripravil:
Petko Živčák 4.C

Zemiakové výtvy

Jeseň bola tento rok krásne slnečná, vykopalí sme zemiaky a okrem ich jedenia sme

sa rozhodli, že si z nich urobíme rôzne zemiakové výtvy.

Pani učiteľky (v septembri) v škole vyhlásili súťaž o najkrajší zemiakový výtvy, ktorý si vyrobíme doma sami alebo s pomocou rodičov. Zemiakový výtvy dostal svoje súťažné číslo a po-

tom sme my, žiaci HZŠ, začali hlasovať. Najviac hlasov získal Lacko Pidík z 1.D a vyhral 1. miesto, 2. miesto vyhrala Emka Oselská, 3. miesto získala Laurika Piláčiková z 2.D. Tešili sa z krás-

ných cien a sladkých odmen, ktoré dostali aj ostatní súťažiaci. A bolo ich viac ako 30. Súťaž bola pre zábavu, pre krásne ceny a sladké odmenu.

Reportáž pripravili:
Laurika Piláčiková,
Emka Oselská 2.D

BESIEDKA PRE starých rodičov

Už niekoľko rokov sa snažíme besiedkou spestriť život našim babkám a dedkom v priebehu mesiaca októbra, ktorý je aj mesiacom Úcty starším. Poctivo sme pripravovali program, trénovali rôzne scénky, tance, piesne....

Ako prví sa nám predstavili žiaci z krúžku Goralceki s ľudovými piesňami a tancom. Potom nasledovali prváci so svojimi bás-

ničkami pre babky a dedkov. Druháci si pripravili scénku ako dedko zasačil repku, potom zaspievali pesničku Bublinkáči, o tom ako sa radi umývajú. Aby bolo hudby dostatok, tak si naši štvrtáci pripravili pásmo s doprovodom heligonkára Kornela Oselského. Emka Cubinková nám zahrala na klavíri na ľudovú nôt. Nakoniec nasledovala scénka Únos starých. Moderátormi boli Vaneska Plevjáková a Peťko Živčák. Pre

dedkov a babky sme si pripravili darček, malé prekvapenie v podobe srdiečka dobrých skutkov a z toho sa tešili asi najviac. Pohostenie, výborné koláčiky od pani Dariny Pilarčíkovej, dotvorili skvelú atmosféru našej besiedky a radosť mali nielen naši starí rodičia, ale aj my, ich vnúčatka.

Reportáž pripravili: Vaneska Plevjáková a Alžbetka Hrubjaková 4.C

JUBILEUM ŠKOLY V RABČI

Pasenie kráv

Spomienkami na svoje ťažké, pracovité detstvo sa podelili dedko a babka Brandysovci, Pilarčíkovci.

Pri cirkevnej škole (HZŠ) bola rodina, ktorá chovala kravy aj drobné zvieratá. Kedysi dávno naše babky a dedkovia, keď boli ešte malými deťmi, chodili na pašu a až potom mohli ísť do školy. Vždy prišli na prvú hodinu. Keď prišli zo školy museli ísť na pašu znova. Keď sa vrátili z pasenia, nemohli ísť spať, ale dať zvieratám jesť a piť, ustlať seno, podojiť kravu a až potom spať. Ráno to isté. Niekedy museli strihať ovce.

Reportáž pripravili: Beátka Brandysová, Emka Oselská, Janka Gužňáková, Marienka Pilarčíková 2.D

HORNÁ Z. ŠKOLA

*Horná škola v našom čase
bola jediná v dedine. Kúbili
sme pecami v každej triede.
Do školy sme chodili len keď
sme nemali prácu na poli.
Radi sme sa učili.*

Spomienky babky Brandysovej, Anetka Gurová

Hry detí v škole 1973/74

MŠ v Rabči 3. 2. 1965 zahájenie prevádzky

SPOMIENKY na Hornú základnú školu v Rabči

Školstvo v Rabči má bohatú históriu o ktorej sa dozvedáme z rôznych prameňov.

Naši žiaci oslovili svojich rodičov, starých rodičov a rodinných príbuzných, aby im porozprávali zážitky z Hornej základnej školy. Oslovili sme aj bývalých pedagógov pôsobiacich na našej škole. Veľmi

nás potešili maily od niektorých z nich, s ktorými sa chceme s vami podeliť. Týmto úprimne ďakujeme všetkým spomínajúcim: rodičom, starým rodičom, pánovi učiteľovi Jánovi Vranovi, pani učiteľke Márii Miseje – Brodnanskej.

Z najstarších prameňov sa dozvedáme, že až do roku 1874 boli na Orave len cirkevné školy. Horná zá-

kladná škola sa nachádzala pri kostole. Žiaci ju navštevovali nepravidelne, pretože rodičia im to neumožňovali uprednostňovali domáce práce a gazdovstvo. Školy boli staré a nemoderné. Nebolo kúrenie len staré pece v ktorých si kúrili.

Na základe uzniesenia Slovenskej národnej rady došlo v apríli 1945

k poštátneiu obidvoch škôl. Premenované boli na: 1. Štátna ľudová škola v Rabči a 2. štátna ľudová škola v Rabči. Školu v dolnej časti obce po prechode frontu bolo potrebné opravovať a preto sa tam v mesiaci september a október nevyučovalo. Okná a dvere boli porozbíjané.

Kedysi dávno bol v Rabči na hornej škole na stene

budovy kríž, ktorý dával symbol, že to je cirkevná škola. Raz dostala upratovačka príkaz, aby ho pekne upravila.

Spomienky o našej škole máme od babky a dedka Brandysových a z kníh Monografia Rabče a Premeny Oravy.

Reportáž pripravili:
Beátka Brandysová, Emka Oselská 2.D

K PÄTDESIATINÁM ŠKOLY...

Keď som začiatkom októbra v roku 1956 nastúpil na svoje prvé učiteľské miesto v Rabči, netušil som, že s prestávkami tu prežijem skoro celých trinásť rokov.

Moja prvá „štácia“ bola horná škola pri kostole. Riaditeľom školy bol vtedy pán Ignác Gazdík, ktorý ma s úsmevom prijal a uviedol ku „mojim“ žiakom – tretiakom, do pavilónu pri „Gazdíkovi“... S láskou si spomínam na môj prvý učiteľský kolektív: L. Slovík, M. Slovíková, B. Gromadová, E. Miklušičáková, F. Petrovič, D.

Hronská, M. Brodnanská, neskôr to boli: Grebáčová, J. Cubinková, E. Blahová, M. Dominová, J. Vaterková, A. Vaterka, D. Hronská, A. Baďurová, J. Lubek, I. Kuchtiak, F. Daňo, J. Mudroň – riaditeľ školy, A. Brišák – zástupca riad., M. Brišáková, B. Buznová, P. Havrila, J. Havlíček, I. Olexík... Ak som na niekoho zabudol, nech mi prepáči, nebol to zlý úmysel... Potom čas rýchlo letel, striedali sa žiaci i kolegovia, pribúdali spomienky, ktoré dnes hrejú pri srdci. Medzi tým sa otvorila budova novej školy v Gaceli, kde som spolu s manželkou a synom istý

čas býval v novej školskej bytovke... Medzitým závratnou rýchlosťou preleteli roky, moje i života obdĺ. Z detí sa stali dospelí ľudia, mamičky, oteckovia a dnes už i starí otcovia a mamy... Už by som asi nikoho nespoznal z mojich prvých i tých neskorších žiakov... Som presvedčený, že sa nestratili v živote. Verím, že sú dnes z nich dobrí, múdri a statoční ľudia. Vzdelaní a pracovití sú obohatením svojich rodín, spoločnosti, ale aj obce, ktoré teraz odovzdávajú svoj um a skúsenosti pre zlepšenie a skrášlenie jej života. Dobré chýry idú do

leka... Mohol by som ešte veľmi dlho spomínať na mnohé okolnosti minulých rokov, na všetkých ľudí, ktorých som tu stretol. Ktorí ma nejakým spôsobom povzbudili, priučali životu v mojich mladých rokoch učiteľskej práce. Rád sa tu z času na čas vraciam so spomienkami na pekné roky mladosti.

Päťdesiat rokov uplynulo, ako bola otvorená

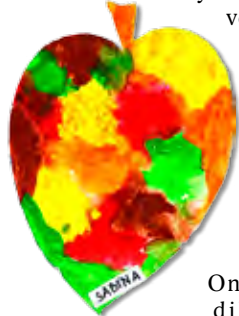
nová škola v Rabči. Moje spomienky patria aj všetkým žiakom, ich rodičom, učiteľom, s ktorými som tu istý čas pôsobil. Nech sa jej i naďalej darí, nech prekvitá po duchovnej i vzdelanostnej úrovni. Zo srdca to prajem jej terajším i budúcim žiakom, vyučujúcim i všetkým obyvateľom tejto „moje milej dediny“, kde som kedysi dávno ako učiteľ začínal...

V Tvrdošine 21. X. 2012 Mgr. Ján Vrana

Dostala som aj ja Vašu prosbu o spomienky na školu v Rabči. Moje meno je Mária Miseje – Brodnanská.

Učila som v škole pri kostole a v Pavilóne pri Gazdíkovi. Riaditeľom školy bol vtedy Ignác Gazdík. Okrem starších učiteľov (Gitka Slovíková, Štefka a jeho manželka Gitka, priezvisko si už nepamätám, starý pán Gogolák) boli sme všetko mladí ľudia. Našou prácou nebolo len vyučovanie, ale aj návšteva rodín žiakov, ktorí cez jarné a jesenné práce vynechávali školu. Pred voľbami sme museli agitovať a presviedčať ľudí, aby šli voliť. Keď sa kopali zemiaky naháňali sme roľníkov, aby odovzdávali kontingenty. Pracovali sme pri MNV v oddelení občianskych záležitostí (svadby, krstý, atď.). O zbieraní zemiakov a la-

nu ani nehovorím. Boli sme však mladí a bolo nám veselo. Bývali sme v domoch, kde mali voľnú izbu, veľmi jednoduchým životom. Raz v zime prišiel z bytu do školy Šte-

On-
dik
s veľkým

smiechom (myslím, že býval u Zboronov), že vraj má prírastok, vyľahli sa mu myši vo vrecku zimníka. Zimné obdobie nebolo najpríjemnejšie. V triedach sa kúrilo pecami na uhlie, keď školníčka zakúrila včas bolo ako-tak teplo. V zborovni

v malej peckie obyčajne vyhaslo, tak sme mrzli, kým sa niekto nezľutoval a znova zakúrili. Dobré si spomínam na všetkých kolegov a kolegyn, na prechádzky na Slanú vodu. Pán riaditeľ bol najradšej, že sme nešli domov na sobotu a nedeľu, mal rád spoločnosť a zvlášť Slanú vodu. Mám v živé pamäti skoro všetkých kolegov. Teraz žijem s mojou rodinou v USA. Asi pred desiatimi rokmi som navštívila domov a samozrejme som navštívila aj dom v ktorom som bývala. Bol už zvalený, ale moja izba ešte stála, čakala na mňa, bola však plná stavebného materiálu. Bola by som rada, keby som si mohla Váš spomienkový časopis prečítať. Prajem Vám veľa úspechov a dúfam, ak mi dá Pán Boh zdravia, že sa ešte do Rabče vrátim.

S Pánom Bohom Mária Misejova-Brodnanská.

Ako môj dedko (Kornel Kozák) chodil kedysi do školy

Kedysi sa do školy nechodilo tak ako dnes. Neboli autá, asfaltové cesty, ba ani tašky.

Môjho dedka rodina nemala peniaze na topánky, tak môj dedko musel chodiť do školy bosý. Samozrejme iba v lete. V zime sa nejaké peniaze našli, ale musel si topánky šetriť. Knihy nosili v šatkách, ktoré mali uviazané okolo pása. Až neskôr si dedko spomína, že mu otec kúpil tašku. V škole boli v triedach také veľké pece, ktorým sa hovorilo „satan“ a v zime zabezpečovali deťom teplo. Ráno zakúrili školník a potom si už žiaci museli prikladať sami. Učitelia boli omnoho prisnejší ako dnes. Keď niekto niečo nevedel či

vyparail, tak dostal po prstoch takou paličkou, ktorá sa volala trstenička. Táto „dedkova“ škola mala aj nejaké výhody. Nebolo toľko predmetov. Deti v triede bolo asi 20, ale z toho každý deň niekto chýbal, pretože vždy bola doma nejaká práca. Oralo sa, hrabalo, kosilo... Niekedy deti chýbali aj týždeň. Vtedy sa učiteľia chodili pýtať, prečo tak dlho nie sú v škole. S „gazdovkou“ však bolo veľa roboty a deti tiež museli pomáhať. Dedko si s láskou spomína na p. uč. Vranu, Kuchfáka, Sucháňa, na p. uč. Slovíkovú, Sucháňovú, Tyrollovú a ďakuje aj ostatným, ktorí ho učili.

Boli to iné časy a ja som rád, že chodím do takej skvelej školy v Rabči.

Spracoval:
Kornel Oselský

Vlastná tvorba žiakov

BÁSNICKY O ŠKOLE

Škola je dobrá na učenie,
veľa dobrého sa naučíme.
Písanie hravo zvládneme
s čítaním si poradíme
s angličtinou sa potrápime.

Písomky píšeme striedavo oblačno.

M. Randjak, L. Grobarčík, 4. C

Škola je budova,
kde sa stretávajú písmená.
Naša škola je štátna
kostolík pri sebe má.
Je v nej školská knižnica
knihy si požičiavam rád.
V jedálni predstavenie pre babky, dedkov máme
vždy sa dobre zabávame

P. Pilarčík, J. Gužňák, 4. C

Tá Rabčianska škola,
celá že je nová.
Stojí nielen v Gaceli,
ale i na hornom konci.
Na svete jej páru niet,
veď sa dožíva päťdesiatych liet.
Keď sme boli malí, s radosťou sme do nej
cez školskú bránu vstupovali.
Na slovenskom jazyku
naučili nás abecedu.
Čítanie a počítanie?
Pre niekoho iba hranie.
A dozvieme sa niečo o svete.
Občas v nej aj sranda býva,
ale učiteľka je vždy milá.

Anna Vorčáková, 4. C

Naša škola, žiakov volá:
„Hurá, žiaci do školy,
jedničky a šlabikár
to je ako Boží dar.
Naša škola všetkých volá
učte sa a malujte
vedomosti zbierajte.
Mám rád svoju školu
prídem tu zas, znovu.

Adamko Perveka s maminkou, 1. D

Naša škola stará je,
50-tku oslavuje.
Žiaci spozornite,
možno učiť sa nebudete.
Veď oslavovať treba,
to je riadna veda.
50-tku naša škola
viac mať nebude.
Či sme malý a či veľký
nešetříme gratuláciami.
Takže naša škola,
všetko najlepšie len pre teba

Jakub Buška s rodinou 1. D

Naša škola taká je,
že 50 rokov oslavuje.
Naše babky, dedkovia
pred nami tu lavice drelí.
Huncútstva a šibalstva
tak isto vyvádzali.
Na gazdovke cez leto pomáhali,
a v zime sa učili, učiteľov poslúchali
a do malej piecky drevom si prikladali.

Mirka Harbutová s rodinou 1. D

Anjelíčku, môj strážničku,
opatruj našu školičku.
Dnes má ona päťdesiatku,
čo jej zaželáme k sviatku?
Nech je zdravá ako ryba,
nech je šťastná ako treba,
nech má lásku všetkých detí,
nech táto modlitba až do Neba letí...

Lacko Pidič s rodinou 1. D

V škole je veľká zábava,
tam sa dobre učiť dá.
My sme trieda 4. C
čo sa s tým rýmuje?
Všetko sa pekne naučíme
do školičky pobežíme.

A. Hrubjaková, V. Huráková 4. C

Každé ráno má volá
tá naša škola.
Rada do nej chodím,
všeličo sa naučím.
Našu pani učiteľku
radi vidíme,
lebo čítať, písať, počítať sa učíme.
Školu rád má každý dobrý žiak,
každý je tam s každým kamarát.
Veľa sa v nej naučíme
v živote to nestratíme.

Anetka Gužňáková s rodinou 1. D

Idem, idem do školičky,
poza humnú, poza kričky.
Učiť sa mi zachcelo,
preto bežím veselo.

Samko Košút s rodinou 1. D

Naša škola maličká,
už je skoro bábica.
Päťdesiat už rokov má,
stále dobre vyzereá!
Rád do nej chodím,
všeličo sa učím.
Školička moja, želim ti dobré všetko,
Aby si slúžila aj keď už ja budem dedko.

Mário Mačinec s rodinou 1. D

Hľa aj v Rabči pri kostole
stojí biela pani Krásna.
Vela okien, jedny dvere
všetkých nás tam ťahajú.
Lásku, múdrosť a či vďačnosť
tam nám všetkým dávajú.
Už je veľa, už je mnoho,
50-tku oslavuje.

A kto asi?

Naša škola, veď nás deti
veľmi miluje.

Dávidko Klušák s rodinou 1. D

Každé ráno ma už z dialky volá
moja Rabčianska škola.
Do nej ja rád chodievam,
Dobré známky nosievam.

Starí rodičia do nej tiež chodili,
Vela mi o nej hovorili.
Päťdesiatku ona oslávila,
veľa detí naučila.

Adamko Brišák s rodinou, 1. D

Škola je dobrá ako kola.
Voňavé kriedy, lavice
a veselá 4. C.
Učíme sa rôzne predmety
najradšej máme prestávky.
Oslava našej školy sa blíži,
prajeme ti školička ešte žitia dlhé roky

F. Gužňák, Š. Zborož, 4. C

Naša milá škola,
Hľadím na ňu zdola.
Kráčam do nej stále,
Dlhé roky ju už máme.

50-ty rôčik sa jej blíži,
Pozvem na ňu všetkých blízkych,
Žiakov, učiteľky aj maminky,
Oslávia ju aj babinky.

Matúško Záhumenský s rodinou, 1. D

Do školy rada chodiť smiem,
domov jednotky nosiť chcem.
Učenie je radosť veľká,
keď je s nami naša drahá učiteľka.
My sme Srdiečkova trieda,
na pani učiteľku sa tešiť treba.

Adelka Pechová s maminkou 1. D

OKIENKO PEDAGÓGA

Vážené kolegyně, milí rodičia, žiaci a priatelia hornej Základnej školy s materskou školou v Rabči!

Dovoľte mi prihovoriť sa Vám prvý krát ako riaditeľka Základnej školy s materskou školou v Rabči. Tento školský rok je zvýraznený oslavou 50. výročia založenia našej školy.

Moja úprimná vďaka a hlboká úcta patrí všetkým, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom podieľali na výchove, vzdelávaní, formovaní mladých ľudí a fungovaní školy.

S hrdosťou môžem pripomenúť, že práve na hornom konci nachádzame historické počiatky vyučovania v našej obci. Vtedajšie vyučovanie je však neporovnateľné s terajšou modernou formou. Súčasný svet je náročný na vysokú úroveň vedomostí a na kvalitu vzdelania. Dobrý pedagóg sa usiluje odovzdať svojim žiakom čo najviac. Jeho najväčším potešením je vidieť plody svojej práce.

Bola som príjemne prekvapená celou atmosférou

v hornej Základnej škole. Je síce menšia, ale nemožno jej uprieť útlanosť, priateľskú a rodinnú náladu medzi žiakmi, učiteľmi a rodičmi.

Bývam v tesnej blízkosti tejto školy a môžem potvrdiť, že vyučujúce žiakov poznajú, majú k nim blízky vzťah, spolupracujú s rodičmi. Bola som unesená, keď mi malí prváčikovia deň po začiatku školského roka dokázali zarecituvať pomerne dlhú básničku. A preto nech má školské akékoľvek problémy, nech štrajk učiteľov dopadne akokoľvek, nič nie je pre

pedagóga takou satisfakciou akou je vzdelaný žiak a jeho úspechy.

Horná základná škola je umiestnená v peknom prostredí v blízkosti kostola. Je však nutné obnoviť fasádu a zamyslieť sa nad možnosťou výstavby detského ihriska, rozšírení pieskoviska a ďalších vonkajších úpravách.

Po všetkých zamýšľaných zmenách by bola táto škola takmer dokonalým miestom výučby a oddychu.

Prajem našej škole veľa kvalitných pedagógov a žiakov, spokojných za-

Biblické okienko

Príprava na Advent

„Pripravte cestu Pánovi“ – hlásal Ján Krstiteľ na púšti. „Vyrovnajte mu chodníky, každý kopec nech sa zníži“ – tak zneli jeho slová, lebo mu veľmi záležalo na príprave srdca pred príchodom Ježiša Krista. Aj dnes by si mnohí chceli nájsť nejaké bočné cestičky a obísť cestu prikázaní, pravdy a vzájomného odpustenia. Bez osobnej prípravy nášho srdca Vianoce nemajú zmysel.

Čas Adventu je čas nápravy našich vzťahov, našich životov. Sme tu pre večnosť a náš pohľad dopredu by sa mal uberať touto cestou. Iba ten, kto žije pre večnosť, vytvára tie správne a trvalé hodno-

ty. Boh nám dal dary, talenty, schopnosti a bude sa nás pýtať ako sme s nimi naložili, čo sme s nimi urobili. Keď však zistíme, že naše srdce je prázdne bude neskoro na druhú šancu. Ján Krstiteľ žiadal ľudí, aby zmenili spôsob života, aby sa odvrátili od diavla a vrátili sa k Bohu, pretože každý z nás raz bude vydávať počet zo svojich skutkov a slov.

Naplníme čas Adventu skutočnými, večnými hodnotami, ktoré budú vydávať dobré svedectvo o každom jednom z nás. Nech naša snaha a úsilie o dobrý život priniesie hojnú odmenu v nebi.

pani katechétku
Mgr. Mária Zatková

mestnancov a rodičov. Verím, že dobré meno našej školy a obce bude prezentované aj vo svete.

Ing. Anna
Kornhauserová,
riaditeľka ZŠ a MŠ
Rabča

Projekt: ČÍTAJ S NAMI

V projekte pokračujeme 4. ročníkom. Od septembra 2012 naši čitatelia spoznávajú tvorbu a život významného slovenského spisovateľa Fraňa Kráľa.

K najznámejším dielam patria Jano a Čenkovy deti. A práve týmto dielom sme sa s deťmi spoločne venovali. Zámerom bolo nielen sa dozvedieť o ťažkom živote týchto hlavných hrdinov, ale najmä spoznať hodnoty, ktoré už dnes pomaly podceňujeme, napríklad: kamarátstvo, zodpovednosť, úctivosť, skromnosť, statočnosť, obetavosť, vďačnosť a mnohé iné. V knihe Jano sme spoločne s hlavným hrdinom prežívali všetky jeho túžby, činy a rozhodnutia. V mnohom by nám mohol byť tento malý 10-ročný chlapec vzorom. Deťom sa jeho životný príbeh zdal smutný, ale jeho kamarátska a zod-

povedná povaha sa im veľmi páčila. Vôbec nevadilo, že príbeh má niekoľko desaťročí. Za snahu pri projektoch o autorovi a jeho dielach boli všetci odmenení peknými cenami.

Pridávame zopár pocitov a postrehov od detí, ktorých kniha Jano oslovila:

Adam Metes 4.C: Na knižke sa mi páčilo, že ľudia v minulosti žili úplne inak. Jano bol spravodlivý človek. Každé ráno bral husi na pašu a Igor bol bohatý a vždy sa Janovi a jeho kamarátom posmieval. Príbeh, ako sa Jano s kamarátmi zabavili na Igorovi sa mi tiež veľmi páčil. Smutný je však koniec príbehu. Jano mal otca veľmi rád a bol smutný, keď zomrel.

Filip Kolčák 4.C: Páčilo sa mi ako si Jano našiel po úteku nového priateľa, ktorý sa volal Jožo. Pracovali spolu v hoteli, kde bývali páni. Tu Jano mohol byť šťastný, čo v živote ešte nevidel. Chcel by to dopriať aj

svojim súrodencom, keby sa dalo. Jano mal rád svojich rodičov a aj bratov a sestry. Boli však veľmi chudobní a nemali čo jesť. Otec šiel do Ameriky zarobiť peniaze, ale tam zomrel. Bol to viac smutný ako veselý príbeh.

Peter Živčák, Lukáš Grobarčík 4.C: Knižka je pekná a zaujímavá a pekná. Smutné bolo, že Janovi zomrel otec, a že ho baba zbil do krvi. Šťastné bolo, že Jano stretol kamaráta Jožu s ktorým si v hoteli veľmi dobre rozumel. Mohol sa tam najesť a dobrí ľudia mu dali pekné šaty.

Emilia Cubinková 4.C: Knižka sa mi páčila, lebo bola z minulosti. Najviac sa mi páčilo, že si Jano našiel kamarátov. Bola to však smutná knižka, lebo jeho rodina bola chudobná. Museli tvrdo pracovať, aby sa užívali. Museli cestovať do Ameriky a do iných svetov. Jano bol statočný a nechcel, aby jeho sestra Anička plakala

a bola hladná. Keď Jano zisťoval, že jeho otec ochorel, bolo mu smutno, ale neplakal. Potom už otec z Ameriky nepísal a dlho nevedel prečo. Bol šťastný, keď sa mohol hrať so svojimi kamarátmi.

Damián Tomovčík 4.C:

Páčilo sa mi, keď chlapcovi Igorovi dali príučku, lebo sa im posmieval. Smutné bolo, že oco musel ťažko pracovať, mamina musela tiež chodiť na panský záhon. Keď prišli z roboty nemali ani čo jesť. Bolo to iné ako teraz.

Zber sušenej pomarančovej, citrónovej kôry a tetrapackov

Aj počas tohto celého školského roka 2012/2013 sa uskutočňuje zber sušenej pomarančovej a citrónovej kôry, ktorú odovzdávajú žiaci svojimi tried-

nym pani učiteľkám. Zber sa rozšíril aj o tetrapacky, ktoré žiaci nosia v určený deň na konci jedného alebo dvoch mesiacov. Najlepší zberatelia budú odmenení peknými cenami.

OKIENKO ZDRAVIA

Pri príležitosti Týždňa zdravého stravovania a Svetového dňa zdravia sme na HZŠ pripravili súťaž o najkrajšiu misu z ovocia a zeleniny.

Konala sa v utorok 23. októbra 2012. Rodičia nás nabíľali ovocím aj zeleninou, pracovali sme v skupinách kamarátov v triedach (1.D, 2.D, 4.C). Krájali a ukladali sme naše fantastické výtvy (lode, sopky, ježkov...) na misy, ktoré sme hodnotili a samozrejme aj zjedli, pretože obsahujú veľa vitamínov.

Všetci sme dostali sladkú odmenu a peknú cenu. Hlavné je, aby sme boli zdraví, no zjedli sme toľkých vitamínov!

Reportáž pripravili:
Timejka Jagelková, Jan-
ka Gužináková, Sebas-
tián Chromek 2.D

STAROSTLIVOSŤ a čistota chrupu

Aj naše deti vedia aké je dôležité mať zdravé zuby.

Už od malička ich rodičia vedú k pravidelnej starostlivosti o ne. V spolu-

práci so zubnými lekármi a na vyučovacích hodinách sa naučia správnej technike čistenia. My sme v septembri zisťovali ako často si zuby umývajú.

Trieda	Pravidelne	1-krát	Občas	Vôbec	Spoluž.
1.D	13	4	2	—	20
2.D	16	1	—	—	17
4.C	14	5	2	—	21

TPP – alebo čo Týždeň plný prekvapení dal...

Prekvapenie je spôsobené niečím neočakávaným...

To, že deti očakávali túto každoročnú akciu, je jasné... bolo? Ale to že nám bude spolu tak dobre, tak to bolo prekvapenie určite pre každého. Darmo, deti oslaňané pravým nefalšovaným oravským vzduchom sa nerodia len tak kdekade, a preto my máme to šťastie, že máme naše milé dietky Rabčianske. A ako to vlastne všetko. Každé ráno s úsmevom čakajúc na zastávku čo nám dnešný deň prinesie. So „svačinkou“ od mamičky v ruksaku a napomenutím od ocinka, aby sme sa slušne správali sa nám ide na výlet hneď lepšie. Vieme, že každý deň nás čaká niečo iné.

Ak sme dobrí plavci a dravých vôd sa nebojime od pondelkového rána sa čapkať v Bešeňovej môžeme. Sice slniečko zo začiatku nie a nie vyjsť, ale v termálnej vode je nám tak akurát – fajn teplúčko.

V utorok, čerstvý vysokohorský vzduch dýchať ideme, a na Choč sa štvoríme. To, že 1611 metrov nad morom má, vôbec nevaďí, my sa nevzdávame. Vieme, že naši rodičia budú na nás hrdí, aké dialavy a širavy sme zdolali. A hádam špinavé,

smeradlavé nôžky doma umývať nebudeme, radšej sa poriadne vyčapkať v aquaparku v Dolnom Kubíne, nech všetci vedú, ako taký správny turista vonia.

Pred pimpoškou nás v stredu Maťko s Kubkom čakajú. Pomoci našej potrebujú, zlý vlk im ovečku ukradol. A tak pomocou rôznych indícií, ktoré nás čakajú na stanovištiach pátrame po ovečke, ktorú vo vlkovej brucho silnejšia.

Štvrtok hranice svojho strachu prekonávame. V lanovom parku v Žiline sa síce trošičku bojíme, ale liezť niekoľko metrov nad zemou s prílbami a istením sa nám veľmi páči. No keď stojíme oboma nohami pevne na zemi, sú z nás tí najväčší hrdinovia. Po namáhavom prechode cez všetky prekážky,

sme sa pobrali do 3D kina kde sa mnohým z nás celkom dobre spalo. Únava bola jednoduchou silnejšia.

Celý týždeň sme sa vytešovali na zemi, inak tomu nebolo ani v piatok. Tiež to bol radostný deň, len s tým rozdielom, že naše kroky smerovali pod zem. Presnejšie do Harmaneckej jaskyne, kde sme podaktorí celkom slušne zmrzli. No neskôr nás rozohriala bobová dráha, ktorá bola zároveň posledným bodom celého programu TPP.

No čo myslíte? Bolo nám dobre? Samozrejme. Bolo nám najlepšie. A preto sa tešíme znovu takto o rok. Lebo: Bude nám dobre, bude nám lepšie, bude nám najlepšie.

Mladí animátori z MOP-ka Rabča

Zdravá výživa žiakov a škôlkárov HZŠ

Vo veku keď deti začínajú chodiť do škôlky prežívajú obdobie veľkých zmien.

Po prvý krát prekračujú hranice svojho najbližšieho rodinného kruhu a začínajú spoznávať a vytvárať si vzťah k svojim kamarátom v škôlke. Naše deti nám v tomto veku rastú ako z vody a zdravá strava je preto veľmi dôležitá. Veď detský organizmus denne potrebuje množstvo kvalitných stavebných látok a energie. Práve v tomto období života dieťaťa si osvojuje polovicu z toho čo v živote bude potrebovať. Týka sa to hlavne návykov, spôsobov správania, základov zdravého životného štýlu. Deti by si mali zvyknúť na príjem 3 základných denných jedál a 2 doplnkových. Jedlá by sa mali pripravovať z čerstvého mäsa, rýb, zeleniny, strukovín a ovocia. Tepelné pokrmy upravujeme tak, aby si zachovali čo najviac vitamínov (varením,

dusením, pečením a zapiekaním). Nesmieme zabúdať na ovocie a zeleninu v surovom stave. Zlepšujú našu kondíciu, posilňujú náš imunitný systém a dávajú nám prírodnú energiu. Obsahujú 5 najdôležitejších látok pre ľudský organizmus – vitamíny, vlákninu, mastné kyseliny, jednoduché cukry, minerálne látky. Dôležitou zložkou detskej výživy sú bielkoviny, ich výborným zdrojom sú ryby a hydina.

Denne by deti mali jesť mliečne výrobky, najvhodnejšie sú plnotučné s krátkou dobou spotreby.

Aj pre deti je dôležitý pitný režim, mali by vypíť 1,5 až 2,5 litra tekutín denne. Skúsme deťom vysvetliť prečo je zdravá výživa dôležitá, porozprávajme im o vitamínoch v zelenine, ako nám pomáhajú chrániť zdravie. Malou osvetou sa Vám určite podarí docieľiť, že sa budú tešiť na také jedlá ako sú ryby, karfiol, špenát.

Bc. Mária Kovalíková, vedúca ŠJ

NAŠE DNI V MATERSKEJ ŠKOLE

Náš článok začneme citátmi o škole a deťoch:

„Škola je miesto, kde sa potvrdzuje hodnota každého dieťaťa, kde sa zakladajú predpoklady na jeho rozvoj.“

„V každom dieťati je nie-

čo užitočného a len naozaj-

stný staviteľ to môže nájsť.“

„Škola nesmie byť miestom slz, bludiskom a drinou, ale hrou, hosťinou a rajom.“

Pretože tieto slová skrývajú múdrosť a sú nám blízke, snažíme sa podľa nich

riadiť, tým sa nám darí presvedčiť rodičov o kvalitách našej práce čo nasvedčuje, že záujem o umiestnenie dieťaťa do MŠ každým rokom narastá.

Tento rok sme začali s plnou kapacitou, dokonca bol väčší záujem, ako dovoľuje kapacita, preto bolo niektorým žiadostiam nevyhovené. Dostali však prísľub, že ako náhle sa niečo uvoľní, postupne

Cez témy „Ovocníčkovia a Mňam, mňam zelenina“ deti nielen poznávali názvy ovocia a zeleniny, ale zisťovali ako chutia, ako voňajú, kde a ako rastú. Išlo tu aj o uvedenie si dôležitosti konzumácie týchto darov prírody. Svoje vedomosti následne praktizovali v hrách, pri kresbe, malbe, súťažiach.

sa žiadostiam vyhovie. Začiatok nebol ľahký. K starým škôlkarom pribudlo aj veľa nových detí, ktoré mali adaptačné problémy. Nastúpilo dosť mladých detí, u ktorých sa prejavovala citová nezrelosť. Toto ale

vaniu kladných charakterových a vôľových vlastností, k ohľaduplnosti, úcte, slušnosti. Sebeckto, agresivita a iné tu nemajú miesto. Učiteľka musí vynaložiť dostatok pedagogickej zrelosti, spôsobilosti a umu, aby to

u detí dokázala či už vypestovať, alebo odstrániť. K tomu jej pomáhajú rôzne metódy, z ktorých teraz niekoľko spomeniem. „Hlava, ramena, palce.“ V tejto téme si dieťa rozširovalo poznanie nielen o vonkajších častiach svojho tela, ale aj o niektorých vnútorných orgánoch, bez ktorých by nemohlo existovať. Učilo sa vytvárať si pozitívny postoj k nemu, ochraňovať ho, zodpovedať zaň a viesť zdravý život. **Nezabúdame** ani na pestovanie takej vlastnosti ako je úcta. Úcta k sebe samému, rodine, okoliu, vlasti, prírode. Cez vychádzky do blízkeho aj širšieho okolia, obrazy, rozhovory, hry, piesne, básne sa nám to aj darilo. Deti si v témach – „**Bezpečnosť v Rabči, Poznávam rodnú obec, vlast**“ vytvárali kladný postoj a vlastenecský cit. Obzor a poznatky si rozširovali aj cez takéto aktivity – vyrábali dominanty

Pokračovanie na 8. strane

nebol jediný dôvod ťažkého začiatku. U detí badať poruchy správania, čo sa nám zdá, že z roka na rok pribúda. V spolupráci s rodičmi, dobre cieleňmi radami, sa nám darí postupne tieto problémy odbúrať. **Napriek tomu** sa nám darí naplniť dni nielen užitočne, ale aj radostne. Cez rôzne aktivity vedíme deti k vzdelávaniu, radostnému prežívaniu v MŠ, k pesto-

NAŠE DNI V MATERSKEJ ŠKOLE

Dokončenie zo s. 7

Rabče, budovali domy, hračky, rieky, cesty, dediny, mestá, vyfarbovali znaky, robili mapy... Nezabudli, že o domov sa treba aj starať a preto čistili okolie od odpadkov, hrbali listie, vyzbierali smeti v okolí zástavky, na ihrisku pri rieke, pri fare. V témach „Rodina, Šikovné ruky dedka a babky“

viedli v MŠ. Radosť z tohto vystúpenia bola obojstranná. Deti sa tešili, že pre starých, ktorých veľmi ľúbia, pripravili chvíľku potešenia a starkí vyjadrili spokojnosť zo svojich múdrych vnúčat. Atmosféra bola veľmi uvoľnená o čom svedčila aj dobrá nálada, neviazaný rozhovor. Starí rodičia porovnávali život v čase ich mladosti a terajší život. Nezabudli podotknúť, že terajšie deti by si mali viac vážiť hodnoty. Deti svoju lásku a úctu prejavili aj darčekom – vlastnoručne vyrobeným a slovným vyjadrením.

Spomienky starých rodičov na mladosť a školu

Pri tejto príležitosti si starí rodičia zaspomínali na časy, keď oni chodili do školy. Podotkli, že v čase ich mladosti varu nemali také dobré podmienky na študovanie aké sú teraz.

Rodičia videli v prvom rade prácu doma, pretože bola chudoba a každý, aj deti, museli pracovať pre lepšiu úroveň. Kúnilo sa v pieckach na drevo, ktoré udržiavala upratovačka. Záchody boli vonku a drevené. Do triedy chodilo viacero ročníkov a učila ich všetkých naraz jedna pani učiteľka. Do ich školy chodievali aj deti z iných dedín, lebo neboli všade školy a boli hrdí na to, že ich škola sa volala „Mešťanka“. V Rabči bolo viacero škôl – dolu pri starej pošte a hore pri kostole. Keď sa postavila nová škola uprostred dediny, veľmi sa tešili, v tom čase, na

modernú školu. Tešili sa, že budú mať v škole radiátory, čiže teplo v triedach, že už nemusia chodiť v mraze na WC vonku, že budú mať vlastnú lavicu. Veľmi im je ľúto, že takú krásnu školu, ako má v súčasnosti Rabča, devastujú mladí ľudia, vlastne jej žiaci. Skonštatovali, že keby boli dnešné deti viac zamestnávané rodičmi, nemali by na zbytočnosť toľko času. **Tak isto podotkli, že v čase ich mladosti a to sa zjednotili všetci, mal učiteľ veľký rešpekt a úctu, pretože si uvedomovali aké má poslanie. Pripomenuli, že v dedine starosta, farár a učiteľ boli veľavážení občania obce.** Tento názor majú aj teraz a ľutujú, že sa to neprechováva aj v dnešnej dobe. Nikdy si nedovolili repať na učiteľa pred rodičmi, aj keď sa im zdalo, že sa učiteľ nezachoval v niektorých situáciách správne, o čom svedčí aj príbeh p. Miroslava. Pán učiteľ ho poslal do

kabinetu po mapu Slovenska. On však nedoniesol mapu Slovenska, ale Európy a za to dostal facku, že nepozeral poriadne. Rodičia sa to nikdy nedozvedeli, lebo sa bál, že dostane zaúcho aj od nich. Nepopierali ani to, že aj oni boli vo svojom mladom veku huncúti a všeličo vymýšľali na svojich spolužiakov. Raz sa p. Paulinke nepodaril kúsok, ktorý naražila na spolužiakov. Cez veľkú prestávku, keď sa všetci povinne prechádzali vonku, dala na dvere pohár s vodou. Predstavovala si, ako niekoho obleje, ale ani vo sne ju nenapadlo, že to bude p. učiteľ. S týmto kúskom sa priznala až po rokoch. Na časy mladosti spomínali vrúcne, s láskou a radosťou, lebo ich mladosť boli hry vonku, spoločné stretnutia susedov, známych, hostiny na páračkách, veľkonočné a vianočné stretávky, dobré medziľudské vzťahy a ..., čo sa už teraz vytratilo.

Ďalšie aktivity na našom zariadení

Aj tento rok sa deťom ponúkli mimoškolské aktivity. Rodičia reagovali na ponuku kladne a tak sa deti môžu rozvíjať v anglickom jazyku, upevňovať a rozvíjať svoje zručnosti v krúžku „Šikovných rúk.“

Krúžok anglického jazyka je každý týždeň a Ši-

kovné ruky 2x do mesiaca. Cez aktivity si deti cibrú pamäť, rozširujú si slovnú zásobu, bližšie spoznávajú kultúru iného národa. Rozvíjajú si svoju techniku strihania, lepenia, fantáziu, tvorivosť. Učia sa pracovať v skupine, byť ohľaduplní, vedieť sa nenásilne presadiť...

Na záver malá rada: Zamestnávajte svoje deti hrou, prácou na ich úrov-

POĎAKOVANIE

Ďakujeme všetkým, ktorí sa aktívne podieľali na tvorbe tohto čísla. Poďakovanie patrí aj sponzorom, ktorí podporili naše aktivity vecnými alebo finančnými darmi: Auqaklub – Nižná v zastúpení Mgr. Martina Cubinka, pani Darina Pilarčíková a anonymní sponzori.

ni, majte ich na dohľad! Deti nebudú mať čas svoje voľno vyplňať vylomeninami, ale naučia sa trpezlivosť, spolupatričnosť, zodpovednosť. Neustupujte vždy ak dieťa niečo chce, vysvetľujte, prečo to nemôže mať a že to preň nie je dôležité! Buďte trpezliví!

Za kolektív MŠ I. spracovala Alena Toporová – učiteľka MŠ